ATHENÆ:

Itemq;

INSCRIPTIONES VVITTEBERGENSES.

LIBRI II.

AUTORE

ANDREA SENNERTO,
Profess. Publ. in Univers. patrii.

VVITTEBERGÆ.
Typis & sumptibus JOBI WILHELMI FINCELII.
CIƆ IƆ C LV.

TRIGÆ

SACRÆ & INCLYTISSIMÆ QUE
SERENISSIMORUM, POTENTISSIMORUM, CELSISSIMORUMQUE
PRINCIPUM DUCUM, ELECTORIS, PRO-ELECTORIS,
NEC NON ELECTORALIS DIGNITATIS HÆREDIS:

PATRI, FILIO ET NEPOTI

DN. DN. DN.

DN. JOHANNI GEORGIO, SENIORI & I.
DN. JOHANNI GEORGIO, MAJORI & II.
DN. JOHANNI GEORGIO JUNIORI & III.

D. G.

SAXONIÆ, JULIACI, CLIVIÆ AC MONTIUM DUCIBUS;
S. ROM. IMPERII PRÆFECTO PRÆTORIO ET ELECTORI,
EJUS DIGNITATIS LOCUM TENENTI,
EJUSDEMQUE HÆREDI.
LANDGRAVIIS THURINGIÆ, MARCHIONIBUS MISNIÆ,
ET UTRIUSQUE LUSATIÆ, BURGGRAVIIS MAGDEBURG.
COMITIBUS MARCHIÆ ET RAVENSBURGI,
DYNASTIS IN RAVENSTEIN,

PATRIÆ PATRIBUS,

NEC NON

DOMINIS MEIS CLEMENTISSIMIS.

SAL. ET FELICITATEM PERPETUAM
P.

Digitized by Google

SERENISSIMI, POTENTISSIMI CELSISSIMIQVE PRINCIPES, DUCES, ELECTOR, PRO-ELECTOR ET HÆRES, DOMINI CLEMENTISSIMI.

SI hæ qvantæcunq;, qvæ offeruntur modò, qvantitate aut mole sint æstimandæ pagellæ, ne erubescendum mihi valde, qvod VOBIS illas inscribam offeramq;. Enimverò jam continent hæ vel repræsentant nihilominus Electoralis Dignitatis Sedem avitam, Regiam hanc Vestram qvondam, Metropolinq; hodie & adhuc Electoratus inclutissimi Saxonici: item prætereaq; Universitatem sive Academiam almam, heic fundatam loci, conservatamq; hactenus post DEUM, Cui Laus sit, Vobis nec non Majoribus & Antecessoribus Vestris Illustrissimis, æternæ felicissimæq; memoriæ. Almam hanc, dico, repetoq;, Matrem Studiorum, per centum

Digitized by Google

rum aliqs (absit dicto hostilitas) præsertim verò purioris instituta Religionis Christianæ longe celeberrimam mundi qvæ parte machina, fienden tibus Orbe & Orco. Et qvis verò jam dubitet amplius de dignitate harum pagellarum, certè argumenti earundem vel tractationis. Eqvidem heredè habent nominum qvidem, habentqve sibi; forte loca alia, regiones, regna, immò addo Reges ipsi principumqve alii, in qvibus antecant alios extollantqve se se hinc rectèqve præ multis. At verò Domus Familiaqve, adeoqve etiam domicilii id (VVitteberga) illa VVitekindea, unde Ducum & Electorum Saxoniæ Illustrissimorum hodie-nunc Posteritas, habent sanè, verè in qveis cedunt neminem, multis verò post se relinqvunt parasangis alios perplurimos qve, itemqve loca alia. Ut enim nihil dicam de avita illa tot seculorum Stemmatis VVittekindei dignitate & antiqvitate: qvotus-tandemqve est qvæso interim, qvi nesciat, si non omnium, propemodùm illorum, vel certè plerorumqve tamen Regum, Cæsarum, Electorum Ducum, Principum Comitumqve in Germania, Galliis, Italia, Britannia magna, Bel-

 gio

gio, Dania, adde Orientem ipsum, familias hasce VVittekindeas suam debere agnoscereqve originem. Verum verò jam tandem & verbo, ecqva Illustris familia sit hæc, ecqvis & locus hic aut Academia, qvæ in DEO gloriari possent suo, (Laus Illi, honor, gloria!) qvæ dignæ habitæ fuerint ab Ipso præ ceteris, qvibus concreditum munus repurgandi hisce postremis mundi temporibus Orbem terrarum Christianumqve eundem, retecto revelatoqve Anti-Christo, illo perditionis filio, restitutaqve purioris Evangelii & Religionis Christianæ luce & doctrina? Pensiculanti itaqve hæc atqve talia non semel mecum, qvum animum subiret nuper, post alia, mei qvæ muneris sunt maximè, horisqve subcisivis, *ὡς ἐν τύπῳ καὶ συνόψει* qvidem, brevissimisqve describere Patriam hancce meam dulcissimam, VVittebergam, domum VVittekindeam, & sedem Electoralis Dignitatis metropolinqve, denique verò & præterea Academiam in illis fundatam conservatamqve hactenus clementer, mihi & nemini alii hæc inscribenda jus fasqve duxi (nec item præter rem omninò hæc fore putavi) nisi Dominus proprietariis

tarij hereditariisqve illustrissimis, Nutritoribus, Conservatoribus, Evergetis Patronisqve suis hujusce loci summis, munificentissimis, clementissimisqve. Accipite itaqve Serenissimi, Potentissimi Celsissimiqve Principes-Duces, ELECTOR, PROELECTOR, HÆRESQVE illustrissimi, Domini Clementissimi, hoc qvantumcunqve est, quod offertur, & profectum est à Vestro vestrarumqve Ditionum & præsertim Electoratus hujus Sax. subdito nativoq; illo, loci verò hujus & præprimis Academiæ indigenâ & membro qvalicunqve: & eo qvidem, qvo à me profectum est animo, h.e. bono; tandem serenaqve fronte. Accipite, iterum dico repetoqve, hoc qvantumcunqve est, & Vivite, Vivite, Vivite! Omnes & singuli in Germaniæ totius Imperijqve sacratissimi Romani, Patriæ porrò nostræ dulcissimæ Saxonicarum Ditionum Vestrarum, Ecclesiæ Reipublicæq; universæ earundem, tandem & præsertim verò etiam Academiæ hujus florentissimæ Vestræ præsidium maximum, incrementum majus majusq; & incrementum perenne, diu longumqve, Valeteq;

teqve æternùm! Feliciter! Dab. VVittebergæ, VII. Cal. mens. Octobr. Anno cIↄ Iↄ C LV natalibus ipsis secularique: qvo Pax affulsit Religiosa, DEO Laus! Germaniæ patriæqve dulcissimæ. Iterùm VALETE!

Serenissimæ Potentissimæque

Celsitud.nis V. V. K.

subjectiß.

ANDR. SENNERTUS,
P. P.

LECTORI BENEVOLO

Sal. & Fel.

IErosolymam, sanctam illam, non inscitè vel insulsè omninò, si rectè quidem accipiatur, sunt qui affirmant, in medio terrarum Orbis sitam esse habitabilis: nimirum si confinia, quæ singula stringit fere, interjacens hisce utpote, respicias terrarum Orbis ejusdem partium principaliumq; Asiæ, Africæ & Europæ. Quo in ipso loco & terra maximè ideo Verbi divini sui lucem accendere primum voluit DEUS *ter Opt. Max. inde ab origine rerum fere generisq; humani: ut nempe eo facilius diffundere se se hinc posset eadem in omnem Orbem circumjacentesq; ejusdem partes. Wittebergam nostram, nisi insigniter fallor ego, (quod quidem alij de Norimbergâ affirmant) non absurdè planè dixeris ita fortè & ipsam sitam esse in medio Europæ, (cultioris bonæ postremumq; his mundi temporibus ejus partis) si septentrionalia magis scil. annumeres, ut sis rectè, respiciasq; regna illa Daniæ,*

Norvegiæ, Sveciæ, Britanniam magnam, alia. Et ex hoc ipso ergò loco prodire voluit sub finem hujus Universi DEUS lucem Evangelij sui; quò magis faciliusq; omnem Septentrionem atq; ultimam penetrare Thulen illuminareq; posset: verum sic fieretq; id Spiritus DEI effatum.: In omnem omninò terram nonne exivit sonus eorundem? In hoc me natum ergò loco, aliis quidem nimis splendido, maximam partem educatum, vivereq; adhuc per DEI gratiam, gessisseq; hactenus qualiacunq; usq; Christiani alicujus munia, & cum gratiarum actione summa agnosco recordorq; non semel, neq; id sine quadam animi voluptate jucundoq;. Tulit mens animi quocirca, Benevole Lector, pietatis ergò cujusdam in DEUM laudisq; Ejusdem, proximum, patriam denique ipsam hoc opus, quod vides, boni consulens,(ipso hocq; en anno currente CIↃ IↃC LV. quo Tiburtes reparabantur auspice Christiana seculariq; videns, DEO Laus! Paci Religiosæ in S. Romano Imperii) conscribere publicoq; sistere, ac ἐν τύπῳ illa καὶ συνόψει quanquam valdè brevissi-

unicumque, de VVittebergâ nimir. patriâ meâ dulcissima, maxime verò Academiâ Universitateque, ibi hic fundata loci perennanteque, adhuc usque hic. Laus iterum Illi, per DEI gratiam. Tu, si placet, bene fruere hisce, & Vale bene, optimumque precare, si Candidus humusque es, nostrae VVittebergae. Iterum Vale.

SIT. PAX. VVITTEBERGA. INTRA. MUROS. TUOS. ET. SALUS. IN. DOMIBUS. TUIS. PROPTER. FRATRES. MEOS. ET. PROXIMOS. MEOS. PRECOR. TIBI. PROSPERITATEM. PROPTER. DOMUM. DOMINI. DEI. NOSTRI. QUÆRAM. BONA. TIBI. PSAL. CXXII.

Syllabus Capitum utriusque Libri.

LIB. I.

CAP.

CUM DEO!

ATHENAS descripturi patrias, hoc est VVittebergenses, in laudem DEI, pietatis ergò, eorundem in primis civium patriamq; ipsam, memoriæ denique aliquujus earundem, si non æternæ. Duas earundem constituimus sive Partes sive Libros. Prior Athenas istas ipsas, cum annexis huc pertinentibus, de origine, incremento, formâ hujus Civitatis reipublicæq;, vario statu & fortunâ earundem, præsertim verò Universitatis sive Academiæ, aliisq;. Alter tradet Inscriptiones inibi notabiliores legiq; dignas maximè Illustrissimorum, Illustrium Clarissimorumq; Virorum, personarum, hisq; similes alias.

LIBER I.

CAP. I.

De Urbe VVittebergâ: Ejusq; nomine, origine, incremento, situ, formâ externâ, locis ædificiisq; in eadem publicis, formâ regiminis, &c.

WItteberga, Witteberga, Wittenberga & Wittenbergum vel Wittenburgum, alias item atq; vul-

gi) Leucorea, Leucoreum, Albioreum, Albimontium, Albiburgum, (quæ nomina etiam passim ac aliter reperiuntur) condita creditur primum anno post mundi creationem natum Iↄ CC LXXX, à Witikindo vel Wittekindo Magno, postremo rege Germanorum, & primo Saxonum Duce &c. A quo & nomen habet, quasi dicas *Wittekinburgum* vel *Wittenburgum* aut *Wittekindiburgum*, hoc est, *Castrum*, (Græcè πύργος) Germanicè eine Burg, sicuti dicimus Magdeburgum, Hamburgum, vel potius Merseburgum à Merso, Brandeburgum à Brenno, Germanorum regibus, ut volunt; mutata deinceps, ceu fit non rarò, malè licet, litera *i* in *e*, ut hodie scribitur *Witteberga*, *Wittebergæ*, vel *Wittenberga*. Minimè vero ab albis montibus, quorum hîc copia prorsus nulla, unicum si excipias, potius collem quam monticulum, den Apollensberg vulgo dictum, olim [illegible] & colligitur ex fani cujusdam in eodem [illegible] Apollini sacrum, uno versus occasum [illegible], non procul ab Albi fluvio, milliari distantem ab urbe.

Est & aliud quidem oppidulum, *Wittenberga*, ad distinctionem nostræ hujus *inferior*, Nieder Wittenberg dictum, & ipsum situm juxta Albim, inter Magdeburgum & Hamburgum, è regione Perlberge, civitatis Marchiæ, ad confluentium Stepenitz fl. & Albis, sic ubi hunc miscet: XXVI. milliar. circiter ab hac nostra: de quo hîc sermo nobis & locus non est.

Conditor ejus primus, ut ex parte suprà jam modò indigitavimus, esse statuitur Wittekindus II. cognomento Magnus, fortissimus & potentissimus de gente Saxonum princeps & rex ultimus, Dux Angrivario-

cum

num, qui terras ad Visurgim & Albim quondam impe-
ravit, eo tempore, quo facta Imperij Romani divisio-
ne Carolus magnus in Occidente rerum potitus est: a
quo & post longum difficillimumq; bellum ad susci-
piendam religionem Christianam, divina clementia,
deliniri potius, quàm coactus: & primus Dux Saxo-
niæ inscriptus salutatusq; est: quod factum anno Chri-
stiano cIↄ CC LXXXV. mortuus & sepultus idemq; est
Angariæ (Engern) Westphaliæ in Episcopatu [illegible]
plurimis & templo à se condito, anno cIↄ CCC VII.

Condita autem à Witekindo hæc nostra credi-
tur, ut maximè contra hostes [illegible], hinc Sorabos,
gentem Mysenum, quæ sedes inter Salam, Albim & Sve-
vum flumina quondam tenuit, eorundemq; ut fini-
timis esset propugnaculum. Anno & tempore, immò
longe ante, [illegible] hæc atq; vicina loca incoluis-
se primum [illegible], ut est apud Tacitum, Strabonem,
alios, porro Hermunduros, hinc mox [illegible] par-
tem, Strabo [illegible] Vicinum [illegible]
Flandros [illegible] certum est: unde nomen
item adhuc [illegible] der Flämming.

Vitanti porro domicilium & Electoralem sedem,
ex concessione Imperatoris Friderici I. cognomento
Barbarossæ sive Ænobarbi (à quo & primus [illegible] ipse
ex hac familia cum dignitate Electorali accepit pro
[illegible], [illegible]) [illegible]
Bernhardus Anhaltinus, Alberti Ursi F. Dux Elector
Sax. quod factum circiter anno cIↄ C LXXX. Quem
secuti sunt [illegible] plures: quorum nihil at-
tinet nomina [illegible]. Ex quo etiam tempore
domicilium & sedes Electorum atq; Metropolis an-
[illegible] A 2 Alio-

Absolvit demum, ut sic dicam, ac vivere qvasi hanc floreneq; fecit magis magisq; (dignitate Electorali jam ab Anhaltinis ad Landgravios Thuringiæ & Marchiones Misniæ translatâ) præsertim Fridericus III, Sapiens cognomento, Ernesti Fil. Friderici II nepos, Friderici I. pronepos. Dux & Elector Saxoniæ, unà cum suis fratribus [illegible] (sic qui & Albim qvidem ponte confirmavit publicoq; qvo caret hodie partem, & arcem templumq; summum, itemq; cœnobium fratrum S. Augustini ad Elystri portam de novo extruxit. Floruit idem ab anno clɔ CCCC LXXXVII ad annum clɔ Iɔ XXV. A qvo tempore dura tamen ipsa passa vicissim hæc Civitas perplurima est, præsertim præterito proximè bello infelicissimo, annorum XXX, licet ab hoste occupata nunqvam, ipsa sui munimento amplius fere [illegible] similis.

Elevatio poli hujus loci secundò hæc est, ut volunt, LI. graduum, LII. minutorum; Longitudo XXXVII. grad. XV. minut. Sub Climate VIII, parallelo XIX, signo y. Zodiaci qvarto, Cancer qvod vocatur, sita creditur.

Sita est in Saxoniæ superioris planitie, ad Albis fluvii ripam orientalem (ut esset qvondam, ceu [illegible], prioribus temporibus contra hostes Sorabos præsidium eorundemq; incursiones propugnaculum) uno milliari circiter à rivo Elystri, (Alestra nigra item Die schwarze Elster / qvæ vocatur aliis aliter;) ubi se hic in Albim exonerat: & vicissim uno milliari à supra memorato minore, ad Albim, Apollinis dicto; post qvem tribus adhuc vicissim milliaribus Mulda etiam se Albi miscet. Qvo ipso in loco fere qvondam Claud. Ptolomæo Calegia sua sita; qvanqvam ejus an-

nat

per eandem latitudinem LII. grad. XX. minut. longitudinem XXXVII. grad. XXX. min. / parvâ differentiâ / prorsùs infrà Angelinam, hodie Torgaviam & suprà Lipsiam ejus (Ptolomæi) h. e. Misniam, ut volunt Quam Calegiam, fuisse ideo existimant quidam hanc ipsam Wittebergam nostram, ante Witekindum longè jam veram, ab ipso verò restauratam fortè modò, munitamq́; arce & regiâ. Floruit autem Ptolomæus tempore Æl. Adriani, Cæs. anno currente Christ. CXX.

Conspicitur hodie in formâ Segmenti minoris Circuli vel figurâ Navis: cujus longitudo juxta Albim (octingentorum tamen circiter, à fossa civitatis intermisso passuum spacio) ab ortu ad occasum protenditur: gibbus verò, sive fundus ejusdem versus Septentrionem.

Portas tres habet: qvarum media, juxta forum, meridiem & Albim prospicit: unde & nomen habet: **das Elbthor**: altera in ejus extrema parte & cuspide versus ortum sita est, & prospicit ostium Elsteri, de qvo supra; unde & vocatur: **das Elsterthor** / tertia in opposita ejus parte & cuspide ad occasum sita est, ubi arx regia qvondam & hodie Electoralis: unde & dicitur: das Schlosthor

Munita olim, hodieq́; est adhuc, firmo aggere seu vallo, nec non fossa aqveâ sufficientibus altis, latis profundisq́;, præsertim versus ortum è parte loci diminuta. Unde Cæsaris (ut fertur) Carol. V. capto Electore Sax. Johanne Friderico, ante hoc ipsum fecisse & qvod suprà est, effatum de nostra hac, in vernacula

cula nostra: Hetten wir den Vogel nicht / das Nest bekehmen wir so bald nicht.

Fori locus in media urbe est fere. Vias seu plateas hic habet principaliores, quarum eæ, quæ per longitudinem oppidi excurrunt ab ortu versus occasum, præterlabuntur continuè rivi vel torrentes duo, à cursus qualitate, die rische und faule Bach vulgo: & hæ fere ita nominantur; die Collegengaß / Mittelgaß / Jüdengaß / Schloßgaß / Coßwigergaß: per latitudinem vel gibbum urbis: die Jurissengaß / Burgemeistergaß / Marstallgaß / Newgaß / &c.

Curia in medio loco sita est, minimè inelegans sanè, ampla item atque spaciosa satis. Loca publica verò, sive ædificia potius reliqua dex. templa, monasteria Collegiaq; hodie, alia, hæc fere sunt:

I. Arx sive castellum Electoris hodie, ardua structura, (adde lich armamentarium) duabus juxta eidem associatis contigue fortissimis rotondisq; ipsis & amplis, ex veterum instituto, turribus, quoniam sedes regum principumq; aulq; olim ab occasu in extrema planè urbis parte hunc, nec non ab altera parte versus meridiem item hunc Albimq; prospicit. Conditum & ipsum, ut ferunt, à Witekindo magno, anno IↃCC. LXXX. absolutum à Witekindo III. & fil. ann. IↃCCCVII. perfectum denuò, sive potius radicitus erutum extructumq; planè de novo, ut & hodie nunc extat adhuc per Dei gratiam à Friderico III. & Sapiente, Duce Electore Saxoniæ, anno cIↃCCCCXC.

II. Huic junctior consistit Templum elegantissimum omnino & artificiosissimum, longum, latum, altum, nullisq; suffultum pilis: idemq; Cathedrale

vel

[illegible]omnium Sanctorum quondam, hodie v. Arcis atq;
[illegible]alemannum quod salutatur. Cujus fundamenta
[illegible]ncelam, extructo ibidem loci primum sacello,
[illegible]dolphus II. Dux & Elector Sax. Bernhardi, cujus
[illegible] facta mentio, abnepos, anno clↄ CCC LX. re-
[illegible]tum vero amplicatum idem vel potius plane
[illegible] de novo extructum est ipsum eâ quâ & hodie extat ap-
[illegible]cumq; est adhuc forma, à laudato modò Elect. Fri-
[illegible]rico III. Sapiente, ann. clↄ CCCC XC. Quo de
[illegible]ro quædam adhuc sub finem hujus libri, Cap. IX.

III. Juxta forum inter medio urbis alterum est
[illegible]mplum, olim B. Virg. Mariæ sacrum, hodie oppida-
[illegible]m sive parochiale quodq; vocatur; duabus conti-
[illegible] versus occasum ipsi junctis clarum nobilitatumq;,
[illegible] ipsum quadratis quidem turribus, [illegible] ipsis
[illegible] in fastigia octogona, deniq; rotunda ferè quæ
[illegible]tiplis reparantur anno currente, dealbatisq; ferreis
[illegible] coronis seu loricis de novo donantur. De quo
[illegible]ipso adhuc pauca quædam infra, dicto modo
[illegible].

IV. Templum atq; Cœnobium Franciscanorum,
[illegible] & ibi Electorum Ducumq; XX. monumentis
[illegible]epulchris clarum (de quo & ipso pauca quædam ad-
[illegible] sub finem hujus Capitis) & ipsum in media civi-
[illegible], sed fundo ejus [illegible] gibbosiq; parte situm est,
[illegible] septentrionem in platea Jurisconsultorum quæ
[illegible] hodieq; ex parte fratris [illegible] & porro [illegible]-
[illegible] annonæ [illegible] ipsum.

V. Huic è regione mox respondet situmq; est
[illegible]llegium Juris Consultorum, unde & plateæ no-
[illegible]. Infra quod (in ejus contignatione inferiore)

Con-

Consistorium Academicum & Ecclesiasticum. Supra vero (contignatione superiore) Scabinatus & Juridicæ Facultatis locus & conclave.

VI. Collegium Universitatis totius sive Academicum, quod & ab ejus fundatore Friderici, vel Fridericianum, non longè a porta Elystri (quam vocant) situm est, Albimq; ab una parte prospicit. Hic Collegia sive Auditoria majus & minus, vel novum & vetus, vel item Theologicum & Philosophicum: itemq; Medicorum, una cum Domo anatomica; adde & Cellam Academ. & Carcerem.

VII. Denique ad dictam ipsam Elystri portam propè, Cœnobium est S. Augustino qvondam sacrum (opus & ipsum Friderici III. Elect.) dictum hinc habitationi B. Lutheri: cujus Museum adhuc ibidem cernitur: postea hodieq; nunc maximè ab antiqua novaq; ejus parte, ejusq; fundatore, Collegium Augusti nominatum (de qvo & ipso paulò plura fortè infra) usibus Academicis & ipsum destinatum. Heic Mensa communis, Auditorium Stipendiariorum sive alumnorum Electoral., & Domus Inspectoris & oeconomi, qvos vocant: In anteriore v. ejus parte Bibliotheca, porrò Cœnaculum majus & splendidius suis festivitatibus Academicis dicatum, aliaque &c.

Sed & alia præterea fuerunt extiterequ olim ædificia publica, tum intra tum extra urbem, durantia partem adhuc, plurima minus, ut sunt rerum vicissitudines, ut templum Sanctæ S. in cœmiterio suburbano, hodie vero Xenodochia h. e. alendis sustinendisq; pauperibus & valetudinariis dicatum, Ædes S. Antonii, &c.

Forma

Jam Reipublicæ hodie, extra militem præ-[illegible] implevit I. Universitas, sive Academia; quæ [illegible] fangitur & etiam Prælatorum Ordini in S. [illegible] convenientibus; de qvâ ex institu-[illegible] II. Qvæstura: das Chur. Ampt. [illegible] contigue ad arcem, Cujus Caput Capita-[illegible] ordine, idemq; Judicij provincialis [illegible]: sunt Qvæstor ipse, scribæ aliqvos [illegible]. III. Senatus oppidanus: E. E. Roth: in [illegible] idem distinctus Ordines, ambulatorios per triem-[illegible] plus. Constans in universum, extra Syndicum, XIV membris, tribus nempe Consulibus, totidem [illegible] & reliqvis Senatoribus: adde Scribas tres [illegible]. Sed de his postremis duobus Statibus locus [illegible] nobis non est.

Prærogativâ præterea gaudet hæc Civitas, præ [illegible] aliis, hisce seqventibus: qvod sit nempe Me-[illegible] Electoratûs Saxonici: die Churstadt: porrò [illegible] Principum & Electorum Saxoniæ, [illegible] Munimentum sive propugnaculum Electorale: [illegible] in se Dicasterium & Judicium pro-[illegible] (qvod item exercetur in arce Elector.) Scabi-[illegible] porro, nec non Consistorium Academicum & [illegible] Ecclesiasticum: adde Superintendentiam, sic dicen-[illegible] Electoralis, item Præposituram: [illegible] verò qvod sit fueritq; usq; huc per Dei gra-[illegible] Sedes, vel [illegible] mater, fons & origo Religionis re-[illegible] Christianæ, nec non Musarum domi-[illegible] longe omnium celeberrimum, mundi qvâ pa-[illegible] Orbe & Orco.

Atqi hæc illa de oppido VVitebergâ in communi-

ci. Enimverò antequam ad alia abeamus, operæ pretium fuerit notare dignumq; adhuc qvædam de conditione ejus, vel potius mutatione facta hujus loci insigni qvadam temporibus Caroli V. Imper. & Johannis Friderici, Elector. Sax. nimirum ab anno cIↃ IↃ XL. & seqq. adeoqve jam ante hos centum, & qvod suprà est, annos. Res autem, ut præfiscine dicam, ita se habet: Cum, post Divino ministerio B. Mart. Lutheri mutationem factam in religione, instinctu maximè Papicolarum, his locis atq; regionibus Carolus V. Imperator, proscripto item Electore, Joh. Friderico, una cum Hassiæ Landgravio Philippo, assidue bellum atq; vastationem minaretur, Johannes Fridericus, Elector, pio percitus zelo rebus suis prospiciendum maturè esse existimavit. Itaq; VVittebergam, sedem suam Electoralem, ut esset contra qvemvis impetum tutior, imprimis & de novo tunc munire animum induxit aggressusqve etiam est: qvod factum anno cIↃ IↃ XLII. & seqq. hancqve aggere sive vallo nec non fossa, sat altis profundisqve & duplici muro lateritio, aliqvot altis pedes, de novo circumdedit. Ut autem commodius id fieri posset, qvoniam adhuc longior esset VVitteberga tunc, ex ea parte versus ortum, qvam nunc est, contraxit paullum, destructo templo sive sacello S. Augustini, nec non aliis ædificiis qvibusdam privatis, qvod ad portam Elystri extabat, & ad Coenobium Augustinianorum pertinebat, hodie Collegium Augusti qvodq; vocatur, de qvo supra: lapidibus eorum unà in subsidium dictorum murorum usurpatis: qvod & simul & semel fecit cum sacello in coemiterio suburbano, Spiritus S. indigitato nomine, de qvo & aliqvid saltem supra; item S. An-

næ,

e, in Apollinis monte, qvondam substituto, ut fer-
, ab Alberto Urso in locum fani Apollinis.

Porrò anno cIↃ IↃ XLIV. Templum Franci-
anorum Cœnobij, de qvo & ipso suprà modò ali-
is dicitur, fundatum anno Chr. cIↃ CC XXXVIII.
Helenâ, Alberti I. Ducis & Electoris Sax. conjuge, fi-
Ottonis, Ducis Brunsvicensis & Lunæburgensis,
a & ipsa cum pleraq; posteritate sua illustris in hoc
marac(V. infra paulo) vacuum aliàs tunc, atq;
videbatur, superfluum heic qvidem loci, mutavit
granarium, ut ne annona deesset fortè aut com-
eatus in casu necessitatis, distinctum ipsum qvatuor
ulis sive contignationibus, ut hodie adhuc extat
m; dirutis adeò altaribus & monumentis sive epi-
is plerisq;: qvorum Inscriptiones nihilominus,
neficio Dn. Philippi Melanchtonis servatas adhuc
ra lib. II. etiam dabimus primo loco qvidem, ob
ustatem. Cœnobium verò ipsum templo conti-
um Senatui datum oppidano dono est ab Electore,
pios sacrosqve usus alios (qvemadmodum & hodie
n rarò adhuc conciones in eodem instituuntur fa-
e) maximè verò alendis sustentandisqve pauperibus,
ibus & valetudinariis. Hoc & tempore ferè Ædes
Antonij, post J. Consultorum Collegium uno alte-
q; lapide, mutatæ sunt in domum habitationi pri-
amqve. Præterea anno cIↃ IↃ XLVI. Turrium
asunt ad arcem nempe duarum & templi parochia-
eorundem, fastigia fuit remota, metu obsidionis
usdam. Erant autem illa templi oppidani vel pa-
chialis, ut illa ad arcem, tunc pyramidalia, qvæ de-
eps post decennium, anno cIↃ IↃ LV. & LVI. in oc-
gona mutata, deqvo novo extructa sunt, ut hodie

 adhuc

adhuc extant, renovantur, qve modò exornanturq; anno hoc ipso currente cIↄ Iↄ C LV ut supra & partem indigitavimus: illa verò ad arcem anno cIↄ Iↄ LVIII, redintegrata sunt. Illo tempore suburbia diruta qvoqve omnia, horti, arbores sepesq; etiam circumcirca propinqviores: non secus atque, prout dudum, superioribus iterum annis factum tempore belli Cæsariani & Svecici.

Porrò, hinc collecto milite Johann. Fridericus, Elector, ut observaret & id vulgi, melius est prævenire, quàm præveniri, eodem adhuc anno cIↄ Iↄ XLVI. Castra movit sua Cæsariq; eadem opposuit in Bavaria; ubi, nec non alibi etiam, per æstatem integram non pauca egit fortiter primùm. Verùm cum diversione factâ, ut loqvuntur hodie, primùm Cæsarianus exercitus sub auctumnum, ipse verò dein Imperator Carolus cum fratre Ferdinando rege, aliisq; sub veris tempora, cIↄ Iↄ XLVII, in agrum Electoratus & vicina loca irrueret, ageretq; ut hostium sunt mores, coactus est domum ire Elector: & demum inopinatò trajecto per Albis alveum, qvendam Cæsariano exercitu, Dominicâ Misericordiæ Domini, qvæ erat tunc d. XXIV Aprilis, habitis modò sacris ab Electoralis propè Mulbergam oppidum, [illegible] ad Albim, hinc cumulusq; prælio levi vel qvalicunq; dissipatisq; ordinibus fusisq; Electoralibus, nec non ipse circumventus vulneratus, victus captusque est Elector. Sol aliqvot diebus ante & post prælium hoc colore fulsit sanguineo, & integro orbe igne qvasi circumdatus, maximè circa occasum, resplenduit: hinc mox iris elegantissima: qvod pro malo primùm omine, hinc passis superatoq; acerbis qvibusdam [illegible] vicarium signo

Digitized by Google

[illegible] habuerunt viri cordati hujus loci; quod & factum [illegible]. Animusq; erat, jam obsessa Wittemberga à d. IV. Maij per aliqvot dies (in qva fuisse feruntur septies mille militum) Cæsari capite plectere Electorem, sed intervenerunt Elector Brandeburg. aliiqve Principes, deditaq; est jussu captivi Electoris Witteberga, nec non præsidium Imperatoris intra urbem receptum d. XXIII. Maij. Qvam ingressus Imperator, alteramq; conjugem captivi, qvamq; bono animo esse jussit, dimittit DEO omnia sic certè moderante, ingressus insuper [illegible] item templum ad Arcem Academicumve, modeste tamen omnia, securiq; dignum [illegible], egit locum, exercitio religionis utpote, juribus & statutis singulis & omnibus liberis & inviolatis omnino Wittebergæ relictis. Quod e infrà & [illegible] fuerint forte adhuc diem. Sic adempta tum postea nihilominus dignitate Electorali cum una hac urbe & vicinia captivo ipsi Electori, cesserunt eadem singula Mauritio Saxoniæ [illegible] Duci & agnato, nec non dein Electori, fel. mem. [illegible] Patri Illustrissimo, instauratoribus Urbis hujus & Academiæ.

Non [illegible] hîc [illegible] longè antè, nimirum anno cIↃ IↃ XXI. cum B. Lutherus in Patmo sua ageret, [illegible] Carolstadiani (Andreas Bodenstein de Carolstad qui alias sic nominatur, art. & S. Theol. Profess. Eccles. omn. SS. Archidiaconus hîc) qui Berengarianæ hæreseos autor ipse & interpolator templa spoliavit hîc, [illegible] nonnullis imaginibus. Scholam puerorum porrò, quæ qvondam hîc erat, ubi [illegible] ædificato nam scil. Scholæ

oppidanæ ædificio illo satis & ipso hodie splendido (conditum quod est cIↃ IↃ LXIV) in macellum convertit paniarium, quod scriptum esset: *non docebit ulterius Vir proximum suum, Jer. XXXI, 34.* & quæ alia nefanda, immò ridicula, peregit. rusticus ipse factus, Naber Andres geheissens salutari cupie, advectis ex viciniâ lignis in hoc forum. Quos motus tamen rediens Wittebergam B. Lutherus composuit mox, omniaq; in integrum restituit.

Deniq; his recentis fere sunt & adhuc, proh dolor! memoriæ motus heic loci Sacramentariorum, annis cIↃ IↃ LXXXVI seqq. de quibus & aliqvid infrà adhuc Cap. seq. II. Quibus tamen, DEO Laus, finem imposuit, post eundem, providentia paterna summi Magistratus. Sed de his similibusq; nihil ultrà.

CAP. II.

De

Universitate sive Academiâ: & in specie Ejusdem Fundatoribus & Nutritiis Illustriss. usq; huc.

JAm, Universitas sive Academia ipsa fundata hæc est anno Christiano cIↃ IↃ II, ipso die Evangelistæ Lucæ sacro, h.e. XVIII. Octobr. à Friderico III, cognomento *Sapiente*, Saxon. Duce Electore, felicis. memoriæ, Imperante tunc D. Maximiliano I. Cæsare, Rectore verò ejus (Academiæ) primo, Martino Polichio, Mellerstadio, &c. de qvo mox.

Occasio ejus rei hæc fuisse perhibetur: Qvum in Comitiis Wormacienſibus, anno cIↄ CCCC XCV. omnibus ſuffragiis decretum fuiſſet, ut qvisqve lectorum Academiam in ſuo Electoratu inſtitueret, lector ſemperque Saxoniæ ſeverius animum cum de loco eidem in ſuo territorio attribuendo deli- rare incepiſſet. Nominatis itaq; ab aliis aliisq; locis ppidisq; aliis, multò laudatus Martinus Polichius, ellerſtadius, Francus, Medicus atque non comes qvon- m Electoris in itinere ſacro Jeroſolymitano, Witte- rgam nominavit. Subridente primùm Electore nſilium Viri ſapientis, quod tantæ rei domicilium inus forte eidem videretur Witteberga; reſpondit fertur Mellerſtadius non ſine indignatione: Cui o diffido, Princeps Elector clementiſſime? Ac cer- tam provinciæ & civitati gratitudinis ergo cujus- m beneficium hoc debes, cum qvibus utpote Majo- s tui Electoratûs dignitatem conſecuti ſunt. Hæcq; dine ſplendido minimè loco condita Academia alias ondam ſcias omnes Germaniæ luce ſuâ obſcurabit. [illegible] ad hæc Princeps Elector, ratum ergo faxit us omen hoc: aſſentior, ſit locus Academiæ Witte- rgæ. Ex qvo factum etiam, ut primus ipſe, ceu di- m ex parte ſupra, dicetur item infra adhuc ſuo lo- deinceps Academiæ fundatæ noviter à ſapientiſſi- Principe-Electore Rector nominaretur fieretqve. effigies ad vivum cum hac Inſcriptione habetur Collegio Auguſti in nominato ſuprà loco, feſtivita- is Academicæ deſtinato ſuprà januam.

MARTINO

MARTINO. POLLICHIO. MELLERSTADIANO. DIVINAR. HUMANARq. SCIENTIAR. ERUDITISS. ELECTORIS. FRIDERICI SAPIENTIS OPTIMATI. LITER. MORq. DOMI. DOCTORI. FORIS. TERRA. MARI. DUCTORI. UBIQVE. CONSULTORI. FIDO. FELICI. CONSTITUTÆ. HIC. ACADEMIÆ. AUTHORI. RECTORI. PRIMO. ET. IN. CATHEDRA. MEDICA. ANTECESSORI. VIRO. SUO. SECULO. CLARO. CARIQUE. PONI. CURAVIT

DOCT. JOHANNES. JESSENIUS. A. JESSEN. RECTORE. FRIDERICO. TAUBMANNO. FR.

Circa Ejus Effigiem erat scriptum:

AUREUS. HOCCE. LOCO. STARE. DIU. MERUIT.

Ac qvamvis qvidem tunc temporis Evangelij veritas sub cineribus Cimmerijsq; Pontificiarum superstitionum tenebris adhuc lateret; attamen de nova hac Universitate aliud jam erat Dei clementissimi consilium, qvi ita dicti Sapientissimi Optimique Principis-Electoris non tantum movit intrinsecè resolvitqve animum, ut mox anno seqvente sexto, cIↄ Iↄ VIII. vocaret Erfurdia VVitebergam Martinum Lutherum, organum futurum Dei summi, negotijq; Ejus salutare, porrò promoveri curaret eundem in Doctorem an. cIↄ Iↄ XII. sed & contra superstitiones & abusus Papisticos disputantē publicè anno cIↄ Iↄ XVII. anno seqvente mox cIↄ Iↄ XVIII. Augustæ Vindelicorum in Comitiis nec non tum postea per totam vitam suam, probè intelligens Optimus sapientissimusque

... Epistolis ... ac non judicent aut injustis esse ... nova quæ à Lovaniensibus ferebantur, eidem, quam de... Academiam, illæsam ... quoq; præstaret. ... est Fridericus, Elector optimus, maximus, ... anno cIↃ [illegible] XIX. defuncto Maximiliano I. Imperatore, Rex Romanorum designatus esset ipse, ... anno cIↃ IↃ XXV. d. V Maji. Compositus hic ... Wittebergæ in templo arcis Academico, ante altare ipsum.

Huic successit frater JOHANNES, cognomento Constans dictus, qvod non tantum zelum in promovendo ... per Lutherum & ... religionis negotio ipse se præstaret, sed maxime qvoq; Confessionem fidei suæ & Ecclesiarum ... Carolo V. Imperatori in Comitiis Augustæ Vindelicorum celebratis anno cIↃ IↃ XXX. intrepidè exhiberi fecerit ... ipse deniq; animosus & constans ... agnita semel veritate ... maneret. Mortuus est anno cIↃ IↃ XXXII. d. XVI Augusti. Sepultus & ipse heic ... supra modo dicto loco, ad latus fratris ... mem. ... Monumenta atq; inscriptiones ... suo loco.

Successorem porrò hic habuit filium JOHANNEM FRIDERICUM, Constanti cui adjudicatum nomen, qvod pro defensione veræ religionis, capta contra Cæsarem Carolum ... armis, circumventus qvidem captusque ... nihilominus constanter ... semel agnitæ veritatis Evangelii & confessione sua maneret. Hic de novo Wittebergam, ut supra dictum Cap. I. vallo, fossa, ... muniendo circumdedit. Templum item Cathedrale communiter Sanctorum arci contiguum,

 und

uni cum reditibus Collegij Canonicorum, Academiæ applicuit, donavitque.

Dignitate sic adempta Electorali captivo Joh. Friderico, translata porro est eadem ad ejus agnatum, Mauritium Saxon. Ducem & ipsum [illegible]tissimum: eidemque hac ratione Witteberga, metropolis tanq. Electoratus Saxonici, cum Saxonia una superiore ipsi cessit. quod factum anno cIↄ Iↄ XLVII. Cui propter bellica hinc facta aliaq. excellentia perplurima *Magnanimi* attributum nomen et meritum est. Sed non longe, heu, diuve idem præfuit.

Huc defuncto quippe paullo post, nempe anno cIↄ Iↄ LIII. die XI. Julij, eidem successit frater Augustus, *Saxon.* ipse dictus, qui integros sane minimum præfuit annos XXXIII. Pacem hic post Deum his regionibus stabilem et religionem etiam fovit, promovit, illam. & cryptocalvinianos imprimis jam tum huic nostræ ex insidiis jugulum petentes, suppressit, Concordiæ porro Librum conscribi & edi cum aliis curavit, Academiam novis accessionibus & reditibus, quibusvis amplissimis ipse donavit, imprimis & Collegium de suo nomine Augustum nuncupatum ad portam Elystri de novo & ex fundamentis (quod ad partem anteriorem) extruxit, de quo supra Cap. I. Hujus haec habetur sub ingressum ejus inscriptio.

PIETATE ET MUNIFICENTIA ILLUSTRISSIMI PRINCIPIS. AC DOMINI, DN. AUGUSTI, DUCIS SAXON. ROMANI IMP. ELECTORIS ET ARCHIMARSCHALLI. LANDGRAVII. THURING.

MAR-

MARCHIONIS, MISNIÆ, ET. BURGGRAFII. MAGDEBURGENSIS. NUTRITORIS. ECCLESIÆ. ET. SCHOLAR. CLEMENTISS. HÆC. DOMUS QUÆ FUIT DOCTORIS. LUTHERI. COMPARATA, ET. EXSTRUCTA EST.

Augustum excepit viro pie [illegible] defunctum, anno [illegible] LXXXVI. Febr. d. XI. CHRISTIANUS I. ex [illegible] Daniæ Regis Christiani III. filia Anna, [illegible] sub cujus gubernatione, dolis perplurimis [illegible] optimo Principe Electore, dura plurima [illegible] sunt a Sacramentariis [illegible] Academia & totus [illegible] Electoratus, donec hoc præmatura prævento morte, anno cIↃ IↃ XCI. d. Septembr. XXV. filiis verò Principibus ipsis minorennibus adhuc, super his & Electoratus Saxonici Administrator & Pro-Elector datus est FRIDERICUS WILHELMUS, Dux Saxoniæ, Jun. [illegible] cujus post DEUM beneficio [illegible] Ecclesiæ [illegible] etiam præterum Academiæ [illegible] Præsidem anni integri X.

CHRISTIANUS II. natu major Christiani primi filius sequitur, [illegible], anno cIↃ IↃ CI. sub cujus auspiciis, anno sequente mox, cIↃ IↃ CII. [illegible] Ecclesiis harum regionum & Academiæ etiam hinc [illegible] undique, ipsa Centesimum, DEO Laus, à [illegible] fundationis annum, Natalem tanquam, Jubilæum [illegible] celebravit, sumptibus munificentissime ad hanc ab Electore suppeditatis. Mortuus est anno cIↃ IↃ CXI. Junij XXIII.

JOHANNES GEORGIUS, Christiani I. Filius, [illegible] Fratri Seniori [illegible] idem, inclu-

 linus

simus Princeps-Elector successit anno cIɔ Iɔ C. XI. nempe hic: Qui Vivat, Vivat, Vivat! Imperii Romani ter Ipse, tempore demortuis D. D. D. Rudolpho, Matthia, Ferdinando II. Imperatoribus, Locum-tenens, pace & bello maximus Heros, Collegii sacratissimi Electoralis Senior, uno exemplo fere Princeps-Elector Saxoniæ illustrissimus per ipsos annos XLV, ætatis suæ hodie LXXI, ipse adhuc Nutritor, Conservator & instaurator Academiæ hujus temporibus tristissimis munificentissimus, clementissimus. Cum quo ipso & Vivant, Vivant Illustrissimi Celsissimiq; Principes ac Dn. Dn. Princeps-Hæres & Pro Elector Johannes Georgius, Filius, & Joh. Georgius, Nepos, Domini & ipsi Clementissimi:

Atque hi sunt Fundatores Nutritiiq; munificentissimi, felicissimæ memoriæ, hujus *Academiæ* à prima ejus fundatione, ad hunc usque annum currentem cIɔ Iɔ C LV. Quorum ad vivum, in justa statura, fabricatas Electorali, ipsas Eorundem Imagines, extra adhuc posteriorem, Joh. Georgium, Seniorem, videre est in Collegio Augusti, loco non semel nominato, festivitatibus dicato Academicis cum hac inscriptione:

ACADEMIAM VVITTEBERGENSEM,

FRIDERICUS III. DEI BENIGN. DUX. SAX. &c.
INCHOAVIT.

Johan-

AT.

ANNES. DEI. BENIGN. DUX. SAX. &c.
CONSERVAVIT.
ANNES FRIDERICUS, D. B. DUX. &c.
FUNDAVIT.
MAURITIUS, D. B. DUX. SAX. &c.
BELLO DISSIPATAM INSTAURAVIT.
AUGUSTUS, D. B. DUX. SAX. &c.
EXORNAVIT, AMPLIFICAVIT, ET
CONFIRMAVIT.

CAPUT III.

Documenta quædam sistit Ejus fundationem, privilegia, statuta, alia concernentia.

Sequitur nunc ut adhuc Documenta quædam proferamus, quæ Academiæ hujus fundationem, incrementa, privilegia, statuta, ritus, alia concernunt. [illegible] verbo ad ver[illegible] sistemus, sed sensum [illegible] bona tamen [illegible], eorundem recitabimus. Offert sese [illegible] [illegible]:

I. Privilegium Maximiliani I. Imperatoris.

[illegible] tenore, deque plenitudine potestatis Imperat. [illegible] Friderici, Electoris Saxon. erigitur & [illegible] in civitate VVitebergâ Universitas sive [illegible] aliquod generale: In quo possint & valeant [illegible] quarumcunque facultatum, in S. Theologia, [illegible] Jure, Medicina, Philosophia & artibus quibus-

 cunq;

cunq; bonis ac licentiis liberalibus legere, docere, interpretari, glossare, dilucidare, repetere, disputare, Conclusiones palam sustinere, omnesq; actus scholasticos exercere eo modo, ritu & ordine, qui in caeteris Universitatibus & Gymnasiis publicis observari solent. Porrò Baccalaurei, Magistri, Licentiati & Doctores creari, & consveta ornamenta atqve insignia ipsis tradi & conferri: quodq; promoti & promovendi debeant ac possint in omnibus locis & terris S. Romani Imperii frui, nec non omnibus & singulis gaudere & uti privilegiis, praerogativis, exemtionibus, libertatibus, concessionis, honoribus, praeeminentiis, favoribus ac indultis, qvibus caeteri in Bononiensi, Senensi, Patavino, Papiensi, Perusino, Parisiensi, Lipsiensi aliisqve Studiis promoti. Potestas sit propterea Universitati, ut caeteris, cum consensu Electoris, condendi & faciendi statuta & ordinationes, creandi Rectorem & alios qvoscunqve officiales Universitatis, per hos exercendi omnimodam jurisdictionem in Scholasticos, citandi, audiendi, judicandi, exeqvendi, & [illegible]. Praeterea eximuntur Doctores & Scholares Universitatis à jurisdictione & superioritate cujuscunqve potestatis, praeterqvam Caesareâ & Electorali. Denique ipsa Universitas dignis hic [illegible] nulli alteri qvam [illegible] Universitati postponenda concluditur. Sub Dato Ulmae, civitat. Imperial. Anno M. D. II. pridie Non. Julii.

II. Confirmatio Universitatis à Raimundo, Cardinali Gurcensi.

Idem Cardinalis, necnon ad universam Germaniam.

Digitized by Google

m, Daciam, Sveciam, Norvvegiam, Frisiam, Prussiam, Apostolicæ Sedis de latere Legatus, authoritate Apostolicæ Legationis qua fungitur & in hac parte, [illegible], confirmat [illegible] & approbat fundationem & erectionem Academiæ VVittebergensis per[illegible] eidemque Rectori, quatuor facultatum Decanorum, Doctorum, Licentiatorum, Magistrorum, Baccalaureorum & scholarium omnia & singula privilegia, jura, indulta, prærogativas, præeminentias, &c. Præceptori Domus S. Antonii in Lichtenburg & Præposito oppidi VVittenberg. ac officiali Brandenburg. mandat, ut defensionem Academiæ suscipiant. Dat. Magdeburg. Anno cIↄ Iↄ II. [illegible] Non. Febr. Sub Pontificatu Alexandri VI. anno ejus XI.

III. Confirmatio alia Raymundi, Cardinalis.

Perscripta hæc ad Rectorem, Doctores & Magistros [illegible] Wittebergensis approbat & confirmat in specie collationem Graduum in Theologia & Jure Canonico. Sub Dat. Magdeburg. Anno cIↄ Iↄ II. 4. Non. Febr.

IV. Bulla Roman. Pontificis, Julii.

Concedit hæc, unit, annectit & incorporat (verba Bullæ) Ecclesiæ Collegiatæ, quæ est ad arcem, Præposituras [illegible] in Kemberg, Clöden & Schlieben, nec non Ecclesias parochiales in Orlemundâ, Aysfeld, Schmideberg, Liebenwerde, VVeyde & Jessen.

Jessen; item Capellam in Cenobio B. Virg. in VVittenberg. In specie nominat, consolidat & prædictæ eiusdem (Ecclesiæ Collegiatæ) Præpositum, Archidiaconum, Cantorem, Custodem, Scholasticum, Syndicum & quinque Canonicos Præposituram quidem in Kemberg, Archidiaconatum in Orlamund, Cantoriam in Eysfeld, Scholasteriam in Schliben, Custodiam in Clotzen, Syndicatum in Schmideberg, Canonicatus & præbendas quinque: 1. Capellam B. Virg. 2. in Schalckau, 3. in Liebenwerda 4. in VVerda, 5. in Jessen. Hinc porro vel ex Studio sive Universitate VVittebergensi & Collegio sive Ecclesia dicta Collegiatâ unum facit constituitqve Corpus, cuius caput Rector, sive Cancellarius, &c. Hæc omnia approbat, confirmat, &c. Fridericus Elector in specie v. pro dote dignitatum, officiorum ac Canonicatuum & præbendarum supradictarum exponet summam duorum millium Ducatorum. Ita erigit hæc perpetuo Pontifex; concluditqve, si quis hæc (dicta), scripta, infringere vel temerè contraire attentaverit, indignationem omnipotentis Dei ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Romæ apud S. Petrum Anno clo Io VII. 11. Cal. Julij, Pontificatus quarto.

V. Conservatorium Julii Papæ.

Scriptum ad venerabiles fratres, Misnensem & Brandeburgensem Episcopos, & dilectum filium Abbatem Monasterii Hersfeldensis, Moguntin. diœces. Conquesta nempe Academia, quod nonnullæ possessiones & reditus, debiti Academiæ, retinerentur à nonnullis

Archi-

chiepiscopis, Episcopis, Prælatis, Clericis & Ecclesiasticis; item Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, secularibusque aliis) mandat ergò supradictis Episcopis, ut authoritate Pontificia his comminicentur, ne molesti sint Academiæ; invocato ad hoc etiam, si opus sit, auxilio brachii secularis. Dat. Bononiæ. Anno cIↃ IↃ VI. n. Cal. Januar. Pontificatus quarto.

VI. Sub-Conservatorium Episcopi Brandeburgensis.

Hieronymus, Dei & Apostolicæ Sedis gratiâ, Ecclesiæ Brandenburg. Episcopus, Judex & Conservator jurium, privilegiorum & libertatum venerabilium & egregiorum Virorum Dnn. Rectoris, Magistrorum, Doctorum & Scolarium almæ Universitatis Studij Vittebergensis, &c. Venerabilibus circumspectis & egregiis Viris, Dnn. Præposito, Decano, Cantori & Custodi Ecclesiæ Collegiatæ VVitteberg. committit Executionem literarum Apostolicarum (Julii Papæ) &c. Dat. Berolini, in aula episcopali Anno cIↃ IↃ VIII. Martij.

VII. Sub-Conservatorium Abbatis Salfeldensis.

Georgius, Dei gratia, Abbas monasterij S. Petri Salfeldensis, &c. (Ejusdem fere tenoris est cum præcedente) Dnn. Præposito, Decano, Scholastico & Cantori Ecclesiæ Collegiatæ omnium Sanctorum in Wittenberga, nec non Decano Collegiatarum Ecclesiarum in Zerbst atque suas committit, quod ad execu-

 tionem

tionem literarum Apostolicarum, Julii Papæ. Dat. Salfeld in monasterio & abbatia ibid. Anno cIɔ Iɔ IX. 12. Septembr.

VIII. *Conservatorium Leonis X. Papæ.*

Scriptum ad dilectum filium, Præpositum Monasterij S. Mauritij, in suburbio Numburgensi: quem loco Episcopi Brandeburg. Conservatorem constituit in causis molestiarum, intentatarum Academiæ jam tempore Julii Papæ & prædecessoris. Dat. Romæ Anno cIɔ Iɔ XIII. 4. Id. Octobr. Pontificatus primo.

Sed & Fundationis literæ & Confirmationes (Fundation und Confirmation Brieffe vulgo) aliæque asservantur insuper Serenissimorum & potentissimorum Principum-Electorum in archivo, quod dicitur, Universitatis; quarum nec fas quidem nec opus est singularum usque tenorem reddere hoc loco. V. gr.

Fundations Brieff (Deutsch) Churfürst Johann Friedrichs, sub dato Wittenberg / den Freytag nach Misericord. Domini, anno 1536. publiciret desselbigen Jahrs im Schloß allhier / den 7. May, quæ erat tunc Dominica Jubilate 1536.

Fundation Brieff Churfürst Moritzens / sub dato Torgaw / den 7. Januarij 1548.

Fundation Brieff Churfürst Augusti, sub dato Dreßden / 25. Decembr. 1555. Item: Newe Fundation oder Confirmation, sub dato Dreßden / 1. April. 1569. &c.

Coronidis

Coronidis loco placet connectere heic loci adhuc, de verbo ad verbum qualemcunque hac vice, Paginas sive Membranas duas: quarum altera fastigio turris inserta in Arce, altera sphæræ æneæ turriculæ cochleæ in Collegio Augusti ad portā Elysteranam inclusa est: de Urbe scil. hac in genere & Academia s. Universitate in specie, deq; rebus gestis heic loci quibusdam, necnon mutationibus inde à fundatione earundem utrinq; factis notabilioribus.

I. Pagina inclusa in fastigium Turris in Arce.

Nisi Dominus custodierit Civitatem frustra vigilat, qui custodit eam. Precamur igitur Deum omnipotentem, æternum Patrem Domini nostri Jesu Christi, qui cum filio suo coæterno, Domino nostro Jesu Christo, & Spiritu sancto creavit Cælum & terram & homines, & colligit sibi in genere humano æternam Ecclesiam, & propter [illegible] [illegible], ut hanc regionem Principes & populum clementer gubernet & protegat & [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] fastigia [illegible], Anno [illegible] LVIII. [illegible] Dn. Augusto Duce Saxoniæ Electore [illegible], [illegible] de mutationibus, quæ hic acciderunt, in capsa lectorum inclusæ sunt. [illegible] posteritati [illegible] nostro tempore [illegible] [illegible] sit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Witteber-[illegible] [illegible] [illegible] habere Lang-[illegible] XXVI. [illegible] Latitudinem [illegible] LI. [illegible] LII. [illegible] Wittebergâ

à & Albiani vicinitate sit, non sumus: nec historias habemus de Oppidi conditore. Imperator Fridericus Primus, qui Henrico Superbo, Duci Saxoniæ, eripuit dignitatem Electoratus & partem ditionis, & dedit Bernhardo Principi Anhaldino Ducis Saxoniæ Electoris dignitatem, & Wittebergam cum vicinis aliquot oppidis, sitis inter Misniæ regionem & Marchionis Electoris ditionem. Ademit & aliam partem non procul ab Hamburgo sitam, & ademptam dignitatem Electoris & ditionem attribuit Bernhardo, Principi Anhaldino. Hæc acciderunt circiter annum à nato Christo ex Virgine M. C. LXXX. Post id tempus Witteberga fuit præcipuus locus Aulæ Ducum Saxoniæ Electorum, & multi Principes Electores orti à Bernhardo Anhaldino, & eorum Conjuges, filii & filiæ Witteberga sepulti sunt: quorum nomina in ipsis monumentis legimus, & recitantur in historia Principum Anhaldinorum, quorum præcipua hic recitabimus, ut appareat, cur hisce Principibus gratum fuisset hoc domicilium, magis amant hoc Oppidum.

In Templo Franciscanorum Wittebergæ hi Principes & eorum Conjuges sepulti sunt. Domina Helena, Ducis Saxoniæ Electoris Alberti conjux, Filia Ducis Brunsvicensis Otthonis, Fundatrix Cœnobij: obiit Anno M CC LXXIII. sepulta in medio choro. Dux Albertus, Maritus ejus, fuit Quartermagister apud Imperatorem Fridericum II, cum in Ægypto Damiata recepta est, anno M CC XIX. Est autem nunc Damiata, quæ olim nominabatur Pelusium. Dux Albertus II. filius Alberti Primi obiit Anno M CC XCVII. sepultus in templo Franciscanorum Wittebergæ. Conjux ejus Domina Hagna, filia Rodolphi Imperatoris, obiit anno M CCC. XII. sepulta in medio choro. Huic Duci Alberto,

Sexto

Sed Rudolphus Imperator addidit Palatinatū Saxoniæ, & comitatum Brenam. Oppidum Aken in ripa Albis à Magdeburgensibus ablatum est. Rudolphus primus Alberti II. filius, natus ex matre Hagne, vicit Magdeburgenses ad oppidum Borgam. Huius uxor fuit, filia Marchionis Ottonis Bavari, mater horum filiorum: Alberti, Ottonis, Johannis & Rudolphi; obiit anno M CCC LVI. sepultus Witebergæ, ad parietem meridionalem. Rudolphus II Dux Saxoniæ Elector vixit Carolo IV. Imperatore contra Ludovicum Bavarum: profectus in Galliam ad Philippum Regem Franciæ, duxit exercitum contra Eduardum Regem Angliæ, quo tempore in quo prælio victi fuere Galli ab Anglis, & occidit in prælio Rex Bohemiæ Johannes qui auxilia ad Regem Gallicum adduxerat, & Angli Calesium potiti sunt. Donatus est autem Rudolphus à Rege Galliæ spina, quæ ex Christi corona esse dicebatur: quam spinam cum in publicato [illegible], fundavit Witebergæ Collegium Canonicorum. Mortuus est anno M CCC LXXXV. Coniux ejus Domina Anna, filia Landgravii Thuringiæ, Balthasaris, mortua est anno M CCC XCV. Sepulti sunt in templo Franciscanorum Witebergæ. Wenceslaus, Dux Saxoniæ Elector, occupabat Luneburgensem Ducatum, sed in obsidione Cellæ tempore belli [illegible], ex quo mortuus est, anno M CCCC II. Uxor Cecilia, filia Francisci Principis Paduani, qui tunc Imperatoris Vicarius fuit, obiit anno M CCCC XXXIV. Lapis sepulchralis cum inscriptione [illegible] marmore porphyretico in templo Franciscanorum. Rudolphus [illegible] Dux & Elector, Wenceslai filius, depulit Episcopum Hildesheimensem à Pilsnick & Rabenstein, obiit anno M CCCC XIX. Uxor Barbara, Ducissa Lignicensis & Brigensis, obiit anno M CCCC XXXV. Horum

filios Rudolphum & VVenceslaum, e vivis abiit, parentibus, appositis munere Sororis aliquot carere. Pater deinde à Sigismundo Imperatore missus in Bohemiam, ut gubernaret Imperij mandato Bohemiam, ubi grassabantur, in itinere occisus est. Successit Albertus Elector, in ea familia postremus, Rudolphi III. frater. Coniugem habuit filiam Ducis Silesiani, incendio in arce Lubae oppressus, aliquanto post mortuus est anno M CCCC XXII. Decessit sine masculis haeredibus, sepultus apud fratrem in templo Franciscanorum. Hanc commemorationem hic inserui, ut, qui legent, sciant fuisse egregium virtutem certamen illo tempore Principum Electorum Saxoniae Ducum, quamquam potentia non semper par fuit.

Anno M. CCCC XXIII. translata est Dignitas Electoralis ad Familiam Marchionum Misnensium, qui magnos sumptus ad opprimendos Bohemos insumserant, & Fridericus Marchio, tunc regionem Misnensem & Thuringiam tenebat. Huic igitur Imperator Sigismundus tradidit dignitatem Electoris Saxonici, & eam regionem, quae nunc est Electoris propria, in qua est VVitteberga. Ornavit Urbem VVitebergam Dux Saxoniae Elector Fridericus III. qui vixit regnante Imperatore Maximiliano. Condidit Arcem & Templum Arci vicinum, & opus illud magnificum reparavit. Postea Anno M D II. Academiam VVittebergae constituit, accersitis huc Lectoribus ex Academia Lipsica, & ex Academia Tubingensi. In hac Academia anno M D XVII. Reverendus Vir, Martinus Lutherus, natus in Islebia, Theologiae Doctor, edidit propositiones contra & concionibus scriptis de vera poenitentia & de vera bona opera contra impia errores pontificum, & docuit, & refutavit multos errores Romanorum Pontificum & monachorum de imposturis indulgentiarum & alijs falsis opinionibus.

ribus. Inde orta est correctio multarum superstitionum ac reformatio puræ doctrinæ Evangelii, & scripta est Confessio Ecclesiarum Saxonicarum, exhibita Imperatori Carolo V. in conventu Augustano Anno M D XXX. Quam confessionem scripsit Philippus Melanchthon, natus in oppido Palatinatus Rheni Bretta, qui etiam Apologiam, quæ exstat, [illegible] quibus [illegible] patefit, [illegible] doctrinæ [illegible] habuit receptam, consensisse & ecclesiæ [illegible]. Speramus enim, [illegible] semper retinenda esse. Etsi autem Romanus Pontifex & Episcopi cum suis factionibus & Imperator Carolus V. & multi principes vehementius adversabantur: tamen magna pars Germaniæ, & reliquis gentibus multi viri docti & honesti cives, amplexi sunt doctrinam Confessionis Ecclesiarum Saxonicarum. Nec vero dubium est, Romanum Pontificem Carolo Imperatori semper hortatorem fuisse ad bellum in eos movendum, qui puram Evangelii doctrinam amplexi erant. Tandem igitur anno C I O I O XLVI. [illegible] anno, mense Februario, in quo Martinus Lutherus mortuus esse, [illegible] Carolus Imperator contra Ducem Saxoniæ Johannem Fridericum & Landgravium Hassiæ Philippum: qui bello [illegible] devicti fuerunt. Hac clade [illegible] bis fuerunt. Nam Imperator Carolus, ceterorum Principum animis a se alienatis, ad[illegible] Ecclesias. Cum autem tum Saxonia Johannes Fridericus Elector & Landgravius Hassiæ [illegible] magnum [illegible] exercitum [illegible], ut Imperatori Carolo [illegible], [illegible] in tota Germania [illegible]. Quod Imperator Carolus [illegible] judicabat. Hic igitur Dux Saxoniæ, Johannes Fridericus

Elector

Elector in regionem Mysorum. Et quia bellum inter agnatos Principes, Ducem Johannem Fridericum & Ducem Mauritium motum erat, Carolus Imperator in vere Anni M. D. XLVII. ab oppido Egra duxit magnum exercitum ad ripam Albis prope Mulbergk, quod supra Torgam situm est. Ibi die XXIIII. Aprilis captus est in prœlio Dux Saxoniæ Johannes Fridericus & ad Carolum Imperatorem vinctus adductus, qui captivum apud se retinuit, & statim cum exercitu ad Oppidum Witebergam accessit. Cumque Imperator Carolus & Rex Ferdinandus & alij Principes descendissent ex pago [illegible] Pistericium, Imperator inde usque ad Albim castra locat & petit, ut fiat Witebergæ deditio. Erant in Oppido Ducis Joannis Friderici conjunx & tres filij. Pater extra urbem in castris captivus erat. Itaque & Pater & filij in majori periculo futuri erant, si oppidum vi expugnatum esset. Oppidum igitur Witebergæ consilio Nobilium, quibus commendata erat Conjunx Ducis Joannis Friderici cum filiis, deditum est Imperatori, & præsidium Imperatoris intra mœnia receptum est, die XXIII. Maij. Postea Imperator dignitatem Electoris Saxoniæ transtulit in Ducem Saxoniæ Mauritium, & ei Witebergam & hanc vicinam ditionem, quæ est Electoris propria, tradidit, & certis conditionibus partem dedit Filijs Ducis Joannis Friderici.

Hoc modo facta est mutatio Dominij in his [illegible] Anno M. D. XLVII. Moderate autem egit Imperator, quod dignitatem Electoris & hanc ditionem non transtulit a Familia Ducum Saxoniæ. Et Dux Saxoniæ Elector Mauritius clementer gubernavit, & defendit hanc ditionem, cum postea nova bella moveri cœpissent ab Alberto, Marchione Brandenburgensi, qui minitabatur his regionibus ad Albim vastationem.

Mortuo

Mortuo autem Duce Saxoniae Electore Mauritio Anno M. D. LIII. successit Frater Dux Saxoniae Elector Augustus, [illegible] Duce [illegible] Ducem Saxoniae, Marchionem [illegible] Augustanam Anno M. D. XXX.

[illegible] Ducis Saxoniae Electoris [illegible] Anno M. D. LXVII. [illegible]

Omnes igitur DEUM oramus, [illegible] Jesu Christi, [illegible] Duci Saxoniae Electori Augusto [illegible]

Nunc Duci Saxoniae Electori Augusto [illegible] Anno M. D. LXVII. [illegible] Imperator [illegible]

[illegible] ... Ita Deus [illegible] [illegible]

II. Monimenta inclusa Sphaerae aneae in fastigio Turris cochleae, quondam Coenobij Augustinorum, hodie Collegij Augusti, quod voca-tur.

H[illegible] *Monumentum [illegible] fundatum, Illustrissimi Principis ac Domini, Domini Friderici III. cognominato Sapientis, Ducis Saxoniae, Septemviri & Archi-Marschalli Sacri Romani Imperij, Landgravij Thuringiae, Marchionis Misniensis [illegible] Magdeburgensis [illegible] Christo Salvatore [illegible]. Extructa autem fuit haec [illegible], ex [illegible] Coenobium Monachorum [illegible] familiae, qui se professi sunt [illegible] Religionem & [illegible] familiae [illegible] Martinus Lutherus [illegible] anno [illegible] M D IV. [illegible] ad [illegible] Caesarium [illegible] commigrarunt. Eius migrationis [illegible] fuit [illegible] Ecclesiam [illegible], ut [illegible] Academiae Wittebergensis [illegible] Theologiae [illegible]. Cum [illegible] & eruditione [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] Christi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]*

[illegible]

[illegible] Johannem & [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Philippus Melanchthon, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Saxoniæ & Sacri Romani Imperii [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Catharina [illegible]
[illegible] Martinum & Paulum, & [illegible] Margaretham, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Sepulchrum est [illegible] Pa-tronum [illegible] Patriae [illegible] imposuerunt [illegible] Academia, & [illegible] publicum [illegible]. [illegible] Mille & Septingenti [illegible] plures [illegible] Mille [illegible]. [illegible] Philosophus & Medicinae Doctor, M. Matthias Bledinger, M. [illegible] M. [illegible] M. Johannes [illegible] Professores [illegible] impositum est Anno M. D. LXVI. Die [illegible] Novembris.

Deum aeternum Patrem Domini nostri Jesu Christi [illegible] Principem [illegible] Ducis [illegible] Christum, [illegible] ad dextram Patris [illegible] & [illegible] Ecclesiam [illegible] nostris [illegible]. Amen.

Sequuntur Nomina Rectoris & Professorum ejus temporis in Academia.

Anno CIↃ IↃ CXXIX, [illegible] illustres & [illegible] monumentorum [illegible] & [illegible] nova com-mendata [illegible] adscriptis [illegible] nominibus

Rectorum

Rectorib. & Professorum Academ. quibus, sicuti & Rudo, supersedemus h. l. adscribendis.

CAP. IV.

De

Inauguratione Academiæ, primis Rectore, Senatoribus, Professoribus; ut & eorum Inscriptis quibusdam, item forma Regiminis, Senatu Academico, Lectionibus, disputationibus, promotionibus, &c.

DE processu Inaugurationis sive introductionis, ut loquuntur etiam fastorum Acad. libri, Academiæ hujus sive Universitatis hæc habentur, licet pauca, in iisdem fere: Anno clɔ Iɔ II. d. Festo Lucæ, XVIII. Octobr. Imperante D. Maximiliano, sub Pontificatu vero Alexandri VI inthronizata est Academia Albiorena, adhibitis solennitatibus & apparatu honestiori, quoadque id fieri decuit. Recepta quippe est ab ejus provisoribus Oppidi Consulibus cum solenni processione ex arce (verba textus ipsissima dabo) Inclita Oratione eleganti Iuncta Ruebio, Pocculi Consule prædicto. Hinc processum est ad S. ædem parochialem, B. Virg. in qua decantata fuit solennis missa de Spiritu S. facturis, hinc sermo ad vulgum per D. Licent. Nicolaum Coburgensem, Plebanum in Torgaw. Finita missa & altum rite præmissa invocatione Spiritus S. in armario dictæ Parochiæ electus est Primus Rector Academiæ Martinus Polichius, Mellerstadensis, Artium & Medicinæ Doctor,

Lipsensi. (Sequens & hujus impr. periodi transitu [illegible] pluribus dictum, Cap. II.) Cancellarius designatus quoque primus est. Aedil. Dn. Goswinus de Orsoy, Praeceptor domus S. Antonii in Lichtenburg & Ducalis Consiliarius. Decani quoque constituti quidem, Facultatis Theologicae in specie, Frater Joannes Staupitius, Ordinis fratrum eremitarum observantiae congregationis D. Augustini, &c. Facultatis artium sive philosophiae Frater, Sigismundus Epp, & ipse dicti ordinis S. Augustini. Haec sic paucis de inauguratione hujus [illegible] Universitatis.

Rector porro jam Academiae hujus primus, ut ex parte etiam modo, nec non supra Cap. II. indicatum, fuit ergo anno clↃ Iↄ II. (festo D. Lucae, Evangelistae, ad Cal. Maji clↃ Iↄ III. (per semestrium alterum primum) Egregius Vir, (verba Matriculae [illegible]) primus Universitatis) Martinus Pollich de Mellerstad, artium & Medicinae Doctor Lipsensis.

Idem etiam ergo primus inscriptus est [illegible] [illegible] primus etiam Theologiae Doctor hic promotus. Sequuntur:

Dominus Goswinus de Orsoy, Praeceptor Domus S. Antonii in claro monte Lichtenburg, antiquo Prettinburg, prope Prettinam ad Albim [illegible] hujus Studii Cancellarius.

Frater Joannes de Staupitz, Ordinis fratrum eremitar. reformatae congregationis D. Augustini, artium & S. Theologiae Professor, Theolog. facultatis Ordinarius & primus Decanus, Doctor Tubingensis.

Wolfgangus Stehelin, Rotenburgensis, artium & U. J. D. Tubingensis, facultatis Juridicae primus Decanus & in Jure Canonico Ordinarius.

Ambrosius Volland de Grunsingen, artium & J. U. D. Professorum Iuris civilis primus Ordinarius.

Nicolaus Schreyner de Kobing, artium magister & S. Theolog. Licentiat. Stud. Lip.

Hermannus Keyser de Stolberg, art. magist. & S. Theolog. Baccalaur. formatus, Ecclesiae Collegiatae huius oppidi Praepositus.

Frater Sigismundus Epp. de Rotwiler, Ordinis fratrum eremitarum congregationis S. Augustini, artium magister & S. Theolog. Baccalaur. Tubingensis, in illius facultate huius Studii primus Decanus.

Dionysius Bickel de Wila, art. magist. & S. S. Theol. Baccalaur. Tubing.

Frater Casparus [illegible] Ordinis Cisterciensis art. Magist. & S. Theol. Baccal. Lipsensis.

Nicolaus Marschalck, Thurius art. Mag. & S. S. Baccal. Erfford.

Thomas Kollin de Gamundia, art. Mag. Moguntin.

Hieronymus Schurpff de S. Gallo, artium Magister Tubingensis.

Bartholomaeus Cranapoll, Wittenberg. artium Magister Lipsensis.

Iohannes Cranapoll, Wittenberg. artium Magister Coloniens.

Laurentius Schlamau de Nonus, art. Magist. Rostochiens.

Ioannes [illegible] ex Marpach, artium Magist. Tubing.

Sig.

Sigismundus Geyssler de Augusta, art. um Magist. Lips.

Ambrosius Lacher de Mersburg, art. & Sacrae Theol. Baccalaur.

Hermannus Puschius Passyvallus Monaster. artis oratoriae atq; Poeticae Lector constitutus, &c.

Sequitur porroq; formam regiminis ipsius sive rationem Status, ut sic loquar, prout hodie [illegible] observatur eadem in Academia, paucis explicare nunc [illegible]. A prima enim ejus fundatione aliter paullo se res habuit, in melius continuo successu temporis, ut fieri contingit fere, pleraq;, nisi omnia, & hec sunt. Constat autem Universitas & haec Ordinibus duobus, Docentium atq; discentium. Quorum omnium Caput est Rector: qui hodie eligitur ordinarie bis in anno, & die quidem festo S. Lucae Evangelistae, h.e. d. XVIII. Octobr. & die Philippi & Jacobi, h.e. Cal. Maji, ex Professorum Ordinariorum numero; observata alternatione per singulas ipsas quatuor Facultates artium sive studiorum, ordine inscriptionis sive receptionis eorundem in corpus Academicum; nisi forte aliud quid obstet. Quod si contingat, ut fit non raro, ex Illustribus, qui hic studiorum gratia versantur, personis, Principibus scil. Comitibus aut Baronibus, cuidam deferatur [illegible] Magistratus honorem, ejus tamen Pro-Rector, qui corpus Academicum [illegible], constituitur ex Professorum numero in quem Ordo illum tangit. Electus Rector [illegible]: primum in Concilio pleno Academico, [illegible] in [illegible] tem-

pla deca-

pli Academici ad aream; quo & in loco, ipsius templi, nova novo ante altare solenni ejus renunciatio & proclamatio instituitur: ubi deinde, prævia Oratione quadam solenni ab Ex Rectore habita publice, consecratur, solennibus & insignibus Academicis, Sceptris nimirum duobus argenteis, ipsis, Libro Statutorum, Sigillo, clavibus, denique epomide sive purpurâ. Hujus, Rectoris, summa est in Universitate dignitas, & penes hunc potestas, cæteris tamen paribus, ordinandi & disponendi omnia. Rectorem quondam sequebantur Pro-Cancellarius Academiæ & quatuor, ut vocabantur, Status in singulis Facultatibus Reformatores generales, quorum tamen hodie munia & dignitates exspirarunt, indultu Serenissimi Nutritiis, delatis iisdemque in quatuor Facultatum Decanos & ex parte Seniores: qui ipsi sunt quasi Consiliarii ordinarii, in gravioribus negotiis, Rectoris: nisi quum totus est cogendus Senatus, in magis adhuc arduis ipsis & gravioribus: quod & aliàs fieri consuevit, aut debet certè, ad minimum singulis mensibus semel. Facultates sic dictæ, seu modo, sive Ordines Studiorum Quatuor sunt: Theologica, Juridica, Medica & Philosophica: quarum singularum Aliquis caput est Decanus: qui toties novus item constituitur, quoties Rector: idemque director est Studiorum suæ Facultatis vel Collegii, & Pro-Cancellarius item, quotiescunque hoc opus, officio fungitur. Hunc Senior in qualibet facultate (apud JCtos idem simul etiam Ordinarius sic dictus) sequitur, hinc reliqui Professores, (olim & Lectores dicti) & Senatores: observato maximè præsertim apud Philosophos, ordine receptionis

li [illegible] communi, quæ tamen in superioribus facultatibus dispositione Patroni Academiæ & Nutritii Serenissimi [illegible] augeri valere potest. Professionum numerus IV facultatum in universum, adeoq; etiam Professores Ordinarii & publicè (raró honorarij vel extraordinarij superadduntur unus vel alter solum, quibus tamen cum Corpore Academico negotii nihil est, sic dicendo) XXI. sunt numero, IV in Theologica, V in Jurisprudentiæ, III. Medicinæ; X in Philosophicâ) facultate. In Theologica promotionum ordinem & ut fere [illegible] in [illegible] hic observatur, vide V. Churf. S. Kirchen-Ordnung, Cap. [illegible] von beyden Universitäten Leipzig und Wittenberg. [illegible] Biblia sive Scripturam S. interpretantur, alteri bini ipsi Locos Theologicos & Controversias tractant; sed & quartus idem [illegible] Catechesin in [illegible] auditoribus [illegible] Sabbatinis diebus Evangelia vel Epistolas dominicales exponit. In Juridica facultate Ordinarius dictus vel primus Jus Canonicum sive Decretales legit, alter Codicem nec non Criminalia, tertius Pandectas sive Digestum V. nec non Feudalia, quartus Digestum infortiatum & novum, quintus Institutionum libros. In Medica facultate Senior vel primus Practicam docet medicinam, alter Pathologica, tertius Anatomen & Botanica exercet legitq;. In Philosophia, sive artium & linguarum facultate, decem ut simplices Professiones & totidem Professores, (una [illegible] & altera conjunguntur, ordine aliis [illegible] ptionis ut supra dictum. inter hos observato 1. Oratoriæ sive eloquentiæ 2. Poëseos 3. Linguæ Græcæ 4. Ebrææ & Orientalium reliqq. lingg. 5. Logices & Metaphysicæ

Digitized by Google

taphysicæ. 6. Physicæ. 7. Mathematum inferiorum. 8. Mathematum superiorum. 9. Philosophiæ practicæ, & 10. Historiarum. Leguntur singuli septimanis ordinariè diebus Lunæ, Martis, Jovis & Veneris, quos vocant, à VII. matutinâ ad 8. & 1. pomeridianâ ad V. reliquæ horæ cedunt Collegiis & exercitiis privatis. Lectionum Ordinariarum Catalogus publicè [illegible] annuatim, [illegible] singularum [illegible]. Dies Mercurii & Saturni v. propriè vel ordinariè Disputationibus destinati sunt publicis, quæ non [illegible] Academicis [illegible] Disputationes [illegible] extra privatas [illegible] publicas [illegible] die sunt frequentes. Dei benedictione [illegible] ut in una hebdomada [illegible] decem, imo plures [illegible] & [illegible] semper habeantur. [illegible] est Ordo, atque idem Ordinarius Docentium in Academia hac, [illegible] & [illegible] ipse Academicus [illegible] vel morte naturali [illegible] spatio [illegible] hebdomadarum [illegible] denominatione [illegible] à Collegio [illegible] pus membrum deficit, & hinc tota Academia [illegible] Serenissimo Patrono & Nutritio Electore aliud et denominatur aliquis, constituitur, [illegible] maturè Academiæ [illegible] idem aut incorporetur mox si præsens sit, [illegible] excepto [illegible] casu speciali [illegible] quando omnia nempe hæc in plenariâ dispositione Serenissimi sunt. Ad Corpus denique Academicum ipsum suo modo, sed & pertinent annumerantur adhuc [illegible] Academiæ [illegible]

rium Fisci, Oeconomum communis mensae & Pedellos duos: addo, Famulum communem.

Caeterum, alter Ordo qui quasi est Docentium in Academ. habet & praesertim Facultas Jureconsultorum & Philosophica Assessores vel Adjunctos suos: qui ad Corpus ipsum Academiae toti proprie non pertinent quidem, membra interim ipsi Collegiorum sunt suorum saltim, Doctores nimir. Licentiati vel Magistri; JCtis communiter tres, Philosophorum Ordo sive plures pauciores ex arbitrio nimir. Collegii [illegible] hi ... & vocantur, dependent quasi, & confirmantur. Horum est Collegii negotia & studia privatim publiceq; juvare; privatim legendo, & privatim publiceq; disputando, examina item Candidatorum subeundo, &c. In comitiis tamen juxta statuta Collegii, caeteris, quod dicitur, paribus, non [illegible] ipsi quidem Decani sive capita Collegiorum suorum: de caetero verò ad negotia Academica non adhibentur illi Decani.

Tertius & postremus Ordo Docentium, & praxin item exercentium, hîc est reliquorum Doctorum, Licentiatorum & Magistrorum, qui neq; Professores Ordinarii sunt, neque Assessores vel Adjuncti Facultatum sunt: quibus & ipsis licitum tamen est privatim legere vel docere, & privatim publiceq; disputare, similiaq; his subire exercitia; verum ita nihilominus ut Legibus opera eorundem respondeant, impetrataq; prius praeterea à Collegii sui capite, nec non eo Professore, cujus interest, licentia. Ordo Docentium hic universus.

Discen-

Discentium tantus heic, per Dei benedictionem, cui Laus, jamq; frequens est numerus (loquor experientia) ut millenarium plerumq; superet, vero simimus sit hoc; idemq; ex plerisq; Germaniæ totius confiniumq; regnorum & regionum Daniæ, Norvegiæ, Sveciæ, Prussiæ, Poloniæ, Hungariæ, Transylvaniæ, Belgii &c. manantibus quivis; præterea eorundem nobilium & ignobilium, sui secundos genere, summæ non raro illustrium Illustrissimorumq; ordine.

Promotiones denuq; hic habentur atq; instituuntur Doctorales quidem, in tribus facult. Facult. superioribus, pro re nata: Magistrorum verò hic ordinariè in anno, sub finem singulorum Decennium, neq; ob defectum Candidatorum unquam hæ intermissæ sunt. Examina Candidatorum subeunt in superioribus facultatibus tribus membra singula & omnia Collegii: in Philosophico Decanus ipse & tres Professores, quos quidem ordo tangit, nec non unus ex Adjunctis ipsius Facultatis nonnunquam & heic exigentibus circumstantiis, totum Collegium Professorum, unà cum Adjuncto quem quem tangit ordo privato tandem hic peracto examine singulorum philosoph. candidatorum & separatim apud Decanum, Candidati omnes simul atque semel adhuc subjiciuntur publico omnium triduano Doctorum omnium Facultatum & Magistrorum, quibus interesse fas animusq; habere, hic examen quanquam bonis, antecedente quippe ejus gratia Oratione solemni quadam ipso Rectore Academ. stipato plerumq; ex Professorum Collegarum, ordine promovere semper senior Candidatus. Actus denuq; renunciationis Doctorum

ctorum

ctorum quidem instrumentis in templo ad arcem Academicæ, Magistrorum in Collegii Friderici Auditorio majori: festivitates demum singulorum sive convivia celebrantur in Collegio Augusti, loco non semel nominato supra Cap. I.

CAP. V.

De
Legibus & Statutis Academ: nec non Jurejurando Studiosorum, &c.

VEtera Statuta, prima illa, Universitatis à Friderico sapiente, Fundatore Septemviro lata frustra fuerit forsasse, nec id opus valde, heic attexere integra: eorundem initialia tamen quædam verba, notatu non minus digna, heic saltem apponam, unà cum titulis Capitum.

DEI Gratiâ, FRIDERICUS, Dux Saxoniæ, S. Imperii præfectus prætorio, Elector: nec non Cæsareæ Majestatis Locum tenens generalis: Landgravius Thüringiæ, Marchio Misniæ, &c.

Gymnasium nostrum ita instituimus, ut cupimus & optemus fore perpetuum, celebre, famigeratum, &c. ut & nos denique cum fidelibus nostris & circumjacentibus populis ad id, tanquam Oraculum quoddam, in rebus arduis tutò confugere, & licet dubij & incerti accedere, ita firmissimi, certissimis accepto responso redire valeamus. Ordinat porrò Leges & Statuta ordine. Sub dato Wittebergæ Cal. Octobr. clↄ Iↄ VIII.

Capita

Capita porrò hæc continent Statuta laudata:

Cap.

Habentur sed & porrò Statuta alia nec non peculiaria cujusque Collegii Theologici quippe, Juristarum, Medici, Philosophici: quæ prolixum nimis esset hic adscribere, nec id quidem & valde opus. Sequuntur

LEGES

LEGES
ACADEM. VVITTEBERGENS.
De Studijs & moribus Studiosorum, prout hodie observantur.

I.

ARχὴν ἁπάντων καὶ τέλος ποίει θεὸν inquit Græcus Pater. Hoc similiter cogitent Scholastici nostri, & rerum agendarum principium ac finem Deum faciant. Nec modo sacra publica assiduè ac devotè obtineant, sed & ubiq; Deum purâ ac religiosâ mente colant, vereantur, & innocentes ipsi allegent preces, ut adesse probis conatibus, & studia eorum feliciter velit prosperare. Qvumq; sobrietas reverâ custos pietatis sit, angustia sapientiæ, alumna doctrinæ: idcirco sobriè casteq; se gerant, atq; in omni vita innocentiam & sanctitatem profiteantur.

II. Magistratus ac Præceptores suos eâ, qvâ par est, observantiâ, honoreqve prosequantur, iisq; sine murmure, sine contumaciâ morem gerant: memores, eos parentum haberi instar: immò supra ipsos parentes fere esse, ut Alexander existimabat.

III. Cum civibus placidè & tranqvillè vitam agitent, ab omnium rixis, injuriis, conviciis abstinentes. Ut enim [illegible] sint, tamen Resp. iis carere non potest. Quid, qvod nihil durius sit, qvàm hospiti suo malam gratiam referre.

IV. Ipsi quoq; amicè placideq; vivant, & velut concordia [illegible] unius corporis membra. Neque enim bruta animalia in sui generis bestias [illegible] re videmus.

V. Simul atque quis venerit in Academiam, nomen suum apud Rectorem in Album Studiosorum inscribendum profiteatur, inq; Leges Academicas, nisi minor XVIII. annis fuerit, juret. Qui non fecerit, ei [illegible] & habitatio [illegible] neque cuiquam eorum [illegible], nisi de justo documento probaverit se ad Studiosorum numerum ritè cooptatum esse, [illegible]. Magistratui oppidano, [illegible] Civis, addicetur.

VI. Vocatus ad Magistratum, qui comparere noluerit, vel alio [illegible] injussu Rectoris discesserit, aut alio quovis modo ipsi restiterit, ejusve autoritatem [illegible], sive etiam perjurium fecerit, infamis esto.

VII. Si quid agendum apud Magistratum, vel totius corporis Scholastici, vel nationis cujusdam, vel certè plurium nomine, id paucis delegetur, quam facto agmine ad Rectorem accedere, vetitum esto.

IIX. Boatus illi, clamoresq; [illegible] nocturnæ grassationes, prorsus interdictæ sunto. In eo crimine qui deprehensus fuerit, carcere pœnam luat.

IX. Gestare gladios, quocunq; tempore aut colore id fiat, ne licet esto: qui gestaverit armis excidet, & mulctâ pecuniariâ, aut carcere punietur. Præfecto resistens, relegabitur.

Ignitos

X. Igniros globos, quos raquetas vocant, intra aut prope urbem jaculans, Relegatione feriatur.

XI. Qui factiones mutuò præsumserit atque tumultus concitare, quibus pax & securitas turbetur publica, cum nominis infamiâ excludatur, vel etiam pro delicti modo, capitali plectatur pœnâ.

XII. Ædificiis publicis aut Arci, Collegiis, Curiæ &c. vim inferre capitale esto. Privatorum verò qui ædes violat, sive lapidatione fenestrarum, sive forium effractione, relegetur vel excludatur.

XIII. Qui tectas personas insultaverit, dejicereque aut capere, supremi magistratus animadversionem incurrat.

XIV. Famosos libellos, & mala carmina spargere, vel dictis petulantibus amarisque contumeliis lacessere aliorum nomen, vetitum esto. Qui fecerit, relegetur.

XV. Exspirare novitios, compositiones exposcere, aut aliâ quavis exactiones illicitas in illos usurpare qui ausus fuerit, vel relegetur, vel excludatur.

XVI. Dimicationes omnes atque duella vetita sunto. Qui provocaverit alterum, is altero tanto majore pœnâ puniatur. Utrique autem, & qui provocaverit, & qui steterit, Relegationis pœna irrogetur.

XVII. Bacchanalia & personatas pompas in paganorum morem celebrare, sub Relegationis, imò & Exclusionis pœnâ vetitum esto.

XVIII. Nemo in Albi larvas, aut natationes instituat; qui secus fecerit pœnâ arbitrariâ puniatur.

XIX. Nemo depopuletur hortos agrosque, olera, poma aut aliud hujusmodi auferendo; qui fecerit, satis gravi pœnæ subjiciatur.

XX. Nu

XX. Nuptiarum solennibus si qvis interfuerit, verecundè, honestè & graviter se gerat, procul omni lascivia & petulantia: cui soli alioqvin in choreis præcipuè esse locus potest.

XXI. Vestis & cultus honestus sit & decens, citraq; luxuriam & levitatem.

XXII. A faciendis temerè nominibus, qvantum potest fieri, sibi sedulò caveant Scholastici; ea verò qvæ honestè contraxerint debita, bona fide solvant.

XXIII. In solvendis debitis eorum comprimis rationem habeant, qvæ pro victu debentur. Si illa scilicet necessitate aliqvà contracta fuerint. Alias enim singulis septimanis teneantur solvere, qvod pro victu debuerint.

XXIV. Si suppellectilem cujuspiam Creditor arresto detineat, nec debitor intra anni spatium satisfaciat, distrahere eam & vendere creditori licitum esto.

XXV. Compotationes ultra nonam hyberno anni tempore, æstivo ultra decimam ne producantur. Post illud tempus nemini aut præbeantur pocula, aut ædes, qvas habitat, pateant.

XXVI. Si qvi huc veniunt, qvi per ætatis rationem nec studiorum ordinem intelligunt, nec sese possunt regere; illi de Magistro aut Inspectore sibi prospiciant. Nimis enim flexilis illa ætas est, & natura communi vitio semper proclivior in pejora.

XXVII. Cæterum subinde recordetur qvisque, cur huc missus sit: videlicet ne tempus inertia transigat, sed ut bonarum literarum doctrinam & utilissimam supellectilem sibi comparet. Idcirco in eam rem omnes ingenii

ingenij atque industriæ nervos seriò ac semper intendat.

XXVIII. Declamationes & Disputationes (quarum Exercitia omnibus seriò commendata volumus) sine consensu tum Rectoris atq; Decani (ejus quidem Facultatis, ad quam scriptum illud pertinet) tum Professoris, ad quem argumentum spectat, publicè nunquam instituantur.

XXIX. Sed nec typis publicis committetur quicquam, sive id prosâ, sive versâ oratione conditum sit, nisi id ante Professor ordinarius, cui propriè competit censuram ferre de illo scripto, probaverit permiseritque.

XXX. Corporis exercitia deniq; quod attinet, ea honesta sint, & ita comparata, ut nullum inde sanitati detrimentum accedat. Præcipuè verò modus in illis adhibendus est, ne ἔργα fiant, πάρεργα debebant esse quæ. Quocirca nullæ unquam palestræ aut aperiantur, aut frequententur, nisi magistratus Academicus consenserit, & quendam veluti ordinem iis præscripserit ac modum. Finis.

Speculator adstat desuper,
Qui nos debet omnibus
Illumq; nostros prospicit,
A haec primo in [illegible]
Hic testis, hic est arbiter,
Hic intuetur quicquid est,
Humana quod mens concipit.
Hunc nemo fallit Judicem.

JURAMENTUM,

Præstandum iis, qui matriculæ Academiæ VVitebergensis sua dant nomina: inque numerum Studiosorum recipiuntur.

Ego N. N. juro:

QVod Tibi hujus semestris Rectori, & omnibus, qui successuri sunt Rectoribus, in omnibus rebus, quibus possum ac debeo, quamdiu discendi causâ in hac Academia versaturus sum, obedientiam præstare velim.

Secundò: toto illo tempore, leges & statuta Academiæ, tàm ea, quæ jam sancita sunt, quàm quæ deinceps legitimè promulgabuntur, studiosè servabo.

Tertiò: si quâ injuriâ affectus fuero, neque ipse, neque per alium quemcunque ulciscar me ipsum, sed Rectoris auxilium implorabo, & justè persequar jus meum.

Quartò: ex Arresto, si quod Rector mihi denunciaverit, neq; ipse discedam, neq; res meas amovebo.

Quintò: si contingat, ut propter aliquod delictum meum (quod avertat Deus) vel relegationis, vel exclusionis pœna afficiar, constituto die ex urbe discedam. *ITA ME DEUS ADJUVET.*

Juramento sed & obstringuntur non minùs certo Senatores & Professores Academ. Ordinarii: quod superfluum fuerit item heic apposuisse. Idem esto judicium de Promissione sive Commonefactione recens electi Rectoris Academiæ, aliis.

Poste-

Postremum de Fisco Academiæ fortasse qvædam adhuc hoc loco etiam dicenda essent: sed consultò hunc referatum minus intimum; hac vice item relinqvimus. Pagos Academiæ verò, qvos & Serenissim. Princeps Elector Johannes Fridericus, qvondam Academia anno CIↃ IↃ XXXVII. fundata Torgæ &c. in usum Academ. adjudicavit & incorporavit, hi sunt scil: Pollingsdorff / Pisterin / Zeuden / Dietrichsdorff / Melzwig / Neuden / Cürich / Köppenick & Abtsdorff.

CAP. VI.

Rectorum Academ. nomina, ordo & numerus, inde à fundatione Academ. item Inscriptorum numerus, [illegible] ci[illegible] dignus.

Consequens nunc fuerit fortè Rectorum, Decanorum nec non Professorum singulorum Academicorum in singulis facultatibus, qvas vocant, inde à fundatione primâ Universitatis Catalogum dare, h. e. nomina, ordinem & numerum eorundem: item Inscriptorum hîc, nec non Promotorum à singulis Collegiis seu catalogum seu numerum. Enimverò operosum, difficile, qvid? immò planè impossibile id fuerit fere, vel ideò, maximè ut verum fateamur, qvod æqvè diligenter minus, ut hi non rarò, (vel certè intricata tamen illa nimis) à primâ fundatione Academiæ omnia hæc sunt annotata à majoribus & antecessoribus nostris. Alii itaqve, ut qvod agant habeant, si velint, hisce relinqvimus (vel certè & ego alio hæc referendo tempori) omnium dictorum texendos catalogos,

lingæ, præsertim r. superiorum, quas vocant, seculorum Antecessorum, &c. Ego hac vice & in seqq. Capitibus primò Rectorum singulorum & omnium inde à fundatione Academ. catalogum dabo, h. e. nomina, ordinem & numerum, & inter hosce etiam Illustrissimorum & Illustrium Personarum, qvi hunc Magistratum gessere: item Inscriptorum nudè sub singulis Rectoribus numerum, nec non pauca qvædam notatu sub his digna: dein Decanorum Collegii Facultatis Philosophicæ in specie (eodem modo) Promotorumq; ab iisdem singulis item numerum nudè: denique Professorum Ordinariorum (eodem modo) dictæ Facultatis Philosophorum, à Philippo incipiendo (ante eundem nimirum & heic difficultas se qvædam offerat) Melanchtone illo, Communi Præceptore Germaniæ totius: annotatis, sicubi id opus fuerit, semper qvibusdam annotandis. Sit Ergo:

RECTORUM ACAD. WITTEBERG Catalogus: itemq; Inscriptorum numerus, &c.

Anno:		*Inscripti.*
1502. *f. Luc.:*	Martinus Polich de Mellerstadt, artium & Med. Doct. Lipf.	416
1503. *I. Maj.:*	Bartholomæus Cranapoll, Canonicus Eccles. omn. S.S. in Wittenberg, magist. Lips.	[illegible]
f. Luc.:	Johannes Cranapoll de Wittenberg, Commissarius Episcopi Brandenburg. Magist. Coloniens.	[illegible]

Anno

Digitized by Google

Anno.		Inscript.
1504. 18. Maij.	Thomas Kollin, de Gamundia Moguntinens. art. Magister & S. Theol. Baccalaur.	40.
6. Ejusd.	Vincentius Ravennas, Italus, J. U. D.	180.
f. Lucæ	Hieronymus Schurff, art. & J. U. D.	78
1505. 2. Maij.	Laurentius Slamavv, S. Canonum Doctor, hujus oppidi Pastor.	31.
f. Lucæ	Simon Buchlein, Bohemus de Aulich, art. mag. & Theol. Baccalaur.	72.
1506. 1. Maij.	Petrus Lupinus de Radeheim, Moguntinens. art. magist. Theol. baccal. & Eccles. omn. S.S. Canonicus. *Per totum ipsum annum. Ho. Rectore Academia translata est propter pestem Hertzbergam, die S. Udalrici, rediit(?) [illegible] à die assumptionis Mariæ.*	110.
1507. 1. Maij.	Christophorus Scheurlus, Norembergensis, J. U. D. Novorum Jurium Ordinar.	112.
f. Lucæ	Jodocus Trutfetter, Isnacens. art. mag. & S. Theol. Professor, &c.	57
1508. 1. Maij.	Theodoricus Blochius, de Hildesem. art. & med. D. & Profess.	110.
f. Lucæ	Nicolaus Viridimontanus, art. & philosoph. Magister, S. Th. Professor &c. [illegible]	[illegible]

Anno. Inscript.

[illegible] est et Mansionar[illegible] Luther, de Mansfeld. 69.

1509. 1. Maij. Caspar Schicker, Decretor. Doctor, Canonicus, &c. 56.

f. Lucæ. Simon Stein, art. & med. D. 107.

1510. 1. Maij. Conradus Kuning, de Stuckgardia, art. & U. J. D. 115.

f. Lucæ. Dn. Melchior, Comes de Barbij & Mulingen, &c. 119.

1511. 1. Maij. Andreas Bodenstein, Carolstatensis, art. & S. Theol. Professor, Eccles. omn. S. S. Archidiaconus. 127.

f. Lucæ. Wolfgang. Reisenpusch, J. U. D. 130.

1512. 1. Maij. Udalricus Erbar, art. & Med. D. & Profess. Ord. *Occisus est ineunte m. Octobr. cruce ferreâ [illegible], à quodam [illegible] nobili, Balthasare Fabri de [illegible] Homicida deprehensus capite plectitur publicè in foro.* [illegible]

f. Lucæ. Sebastianus Archimagirus, art. & philos. magist. &c. [illegible]

1513. 1. Maij. Nicol. de Amsdorff, S. Theol. Licent. 71.

f. Lucæ. Matthæus Beskau, Torg. art. & J. U. D. &c. [illegible]

1514. 1. Maij. Johannes [illegible], art. & Med. Doct. [illegible]

f. Lucæ. Georg. Ebner, [illegible] [illegible]

Anno

Anno		Inscripti
1515. 1. Maij.	Dn. Wolffgangus, Comes Palatinus Rheni, utriusque Bavariæ Dux, &c.	115.
f. Lucæ.	Dn. Bernhardus, Comes de Eberstein &c.	91.
1516. 1. Maij.	Dn. Udalricus, Comes de Reinstein, Dominus in Blanckenburg.	90.
f. Lucæ.	Joannes Dölsch/ Feldkirch. mag. & S. Theol. baccal. &c.	71.
1517. 1. Maij.	Andreas Zuhannus, Jur. Lic.	118.
1. Octob.	Balthasar Fabricius Phacchus, art. mag. humanit. Profess.	124.
1518. 1. Maij.	Johannes Stob, alias Gingelius, de Wangen, Constantiens. art. mag. *Sub quo hic etiam inscriptus est Philippus Melanchthon, Græc. literar. Lector primus.*	113.
f. Lucæ.	Bartholo. Bernhardi, de Veldkirchen, S. Th. Baccal.	120.
1519. 1. Maij.	Dn. Barnimus, Stetin. Pomeran. Cassubiæ Sclavorumque Dux, Princeps Rugiæ &c.	238.
f. Lucæ.	Wolffgangus Stehelin, art. & U. J. D. & Prof. Ord. &c.	220.
1520. 1. Maij.	Petrus de Burckharus, art. & med. D. & Prof. P.	312.
f. Lucæ.	Dn. Christoph. Schlick, Comes in Bassan, Dnus in Weisskirchen/ Elbogen & Falckenau.	246.

Anno

Anno		Inscripti
[illegible] 1. Maij	Dn. Wolfgangus, Comes & Dominus in Stolbergk & Weringe roba/ &c.	160
f. Lucæ	Johannes Ferreus, Hessus	80
1522. 1. Maij	Nicol. Amsdorf. S. Theol. Licent.	159
f. Lucæ	Johannes Schwerdfeger, J.U.D.	[illegible]
1523. 1. Maij	Thomas Eschhausius, Med. D.	[illegible]
f. Lucæ	Philippus Melancthon.	78
1524. 1. Maij	Caspar Glatzius, Th. Doct.	140
f. Lucæ	Johannes Apel, U. J. D.	[illegible]
[illegible] 1. Maii	Augustin Schurff, art. & Med. D. *Hoc Rectore mortuus est Fridericus, Sapiens, Elector & fundator [illegible], d. 5. Maij.*	144
f. Lucæ	Hermannus Tulichius, Mag.	[illegible]
1526. 1. Maii	Justus Jonas, art. & S. Theol. Doct. Eccles. omn. SS. Præpositus	63
f. Lucæ	Benedictus Pauli, Jur. Lic.	12
1527. 1. Maii	Henricus Stackmann, art. & Med. Doct. *Per secund. ipsum annum. Hoc Rectore Universitas translata est propter pestem Jenam d. [illegible] Aug. Rediit Wittebergam [illegible] d. [illegible] April.*	71
1528. 1. Maii	Johannes Volmar, ex Villingen philosoph. Mag.	60
f. Lucæ	Johannes Scob, alias Gunckelin, art. mag.	[illegible]

[illegible]

Anno.		Inscripti.
1529. 1. Maii	Caspar de Teutleben, U. I. D.	96.
f. Lucæ	Jacobus Pollomus, Torg. art. mag. & med. Lic.	77.
1530. 1. Maij	Johannes Bernhard Volcurio, de Veltkirchen phil. Mag.	125.
f. Lucæ	Justus Jonas, D.	45.
1531. 1. Maii	Christoph. Blancus, Jur. Lic.	109.
f. Lucæ	Dn. Ulricus Schilling, à Cansted, Pincerna Ducatus Sveviæ.	106.
1532. 1. Maij	Melchior Fendius, art. mag. & Med. Licent. *Sub hoc Rectore mortuus est Johannes, cognomento Constans, Elector Sax. [illegible] d. 16. Aug.*	154.
f. Lucæ	Franciscus Vinariensis, phil. mag.	90.
1533. 1. Maij	Caspar Cruciger, art. & Theol. Doctor.	122.
f. Lucæ	Sebaldus Münsterer, L. L. Doct.	85.
1534. 1. Maij	Casparus Lindeman, art. & Med. D.	1[illegible]8.
f. Lucæ	Dn. Ernestus, Dux Saxoniæ, Landgravius Thuringiæ, Marchio Misniæ, &c. Johannis, Electoris filius. Vice-Rector fuit Caspar à Teitlebẽ.	186.
1535. 1. Maij	Dn. Albertus, Dux Brunsvicensis & Lunæburgensis &c. Vice Rector Sebaldus Munsterer, D. *Pro reliqua anni [illegible] Academia propter pestem Jenam translata est.*	11.
1536. 1. Maii	Jacobus Milichius, Friburg. Phil. Magist.	115.
f. Lucæ	Justus Jonas, D.	207.

Anni.			*Inscripti.*
1537.	*1. May:*	Wighardus Sindringerus, Heidelbergensis, D.	122.
	f. Lucæ:	Augustinus Schurff, Med. D.	152.
1538.	*1. May:*	Philippus Melanthon.	251.
	f. Lucæ:	Caspar Cruciger, art. & Theol Doct.	211.
1539.	*1. May:*	Melchior Kling, J. U. D.	116.
	f. Lucæ:	Georgius Curio, art. & Med. D.	111.
1540.	*1. May:*	Vitus Ortel à Winsheim, philos. magister.	241.
	f. Lucæ:	Georgius Major.	165.
1541.	*1. May:*	Chilianus Goldstein J. U. D.	248.
	f. Lucæ:	Jacobus Milichius, Med. D.	215.
1542.	*1. May:*	Matthæus Aurogallus.	317.
	f. Lucæ:	Caspar Cruciger, Th. D.	277.
1543.	*1. May:*	Laurentius Zoch, J. U. D.	240.
	f. Lucæ:	Melchior Fendius, Med. D.	203.
1544.	*1. May:*	Johannes [illegible], Hasstedius.	431.
	f. Lucæ:	Georg. Major, Th. D.	588.
1545.	*1. May.*	Udalricus Mordeisen, J. U. D.	339.
	f. Lucæ:	Augustinus Schurff. Med. D. *Hoc Rectore mortuus est D. Martinus Lutherus [illegible], 18. Februar. 1546.*	217.
1546.	*1. May:*	Johannes Marcellus, Regiomont.	329.
	f. Lucæ:	Caspar Cruciger, Th. D. *Vix centum hic hæserunt, propter motus bellicos. Hoc Rectore captus est a Carolo V. Imp. Johannes Fridericus, Constans,*	

Elector.

Anni.			Inscripti.
		Elector, d. 24. April. 1547. Witte-bergae [illegible] Mauritio, [illegible] Dux, &c. Joh. Fridericus captivus.	199.
1548.	f. Lucae.	Benedictus Pauli, J. U. D.	176.
1549.	1. Maii.	Jacobus Milichius, Med. D.	415.
	f. Luc.	Erasmus Reinholdus, Salveldens. Mathem. Professor.	141.
1550.	1. Maii.	Johannes Forsterus, Augustanus, S. Th. Doct.	458.
	f. Lucae.	Johannes Trautenbuel, J. U. D.	220.
1551.	1. Maii.	Vitus Ortel Winshemius, Med. D.	380.
	f. Lucae.	Paulus Eberus, Kittingensis, philos. magist.	246.
1552.	1. Maii.	Laurentius Lindemann, J. U. D. *Per totum ipse annum. Hoc Rectore Academia propter pestem translata est Torgam.*	227.
1553.	1. Maii.	Melchior Fendius, Med. D. *Hoc Rectore [illegible] est Mauritius, magnanimus [illegible] Elector, [illegible] d. [illegible] Julii.*	457.
	f. Lucae.	Dn. Caspar Ulricus Comes à Reinstein, Dnus in Blanckenburg. Vice-Rector Johannes Schneidewein, J. U. D.	312.
1554.	1. Maii.	Sebastianus Theodoricus Winshemius, Math. inf. Prof.	342.
	f. Lucae.	Dn. Stanislaus, Comes in Gorca, Castellanus Brestensis & Capita-	

neus

Anno | *Inscripti*

neus Rusceus &c. Vice-Rector
iterum superior Ex-Rector. 192.

1555. 1. *Maji.* Dn. Christophorus, Comes in
Barbey & Mulingen &c. Vice-
Rector Petrus Praetorius, Cotbus.
S. Th. Doct. 186.

f. Lucae: Joachimus à Beust, J.C. 192.

1556. 1. *Maji.* Jacobus Milichius, Med. Doct. 219.

f. Lucae Dn. Melchior [illegible], à Schlet-
dorff. 224.

1557. 1. *Maji:* Dn. David Ungnad / Baro de Son-
neck & Frauenburgk / Vice-Re-
ctor Paulus Eberus, Kitzingens. S.
Theol. & Ebr. L. Profess. 311.

f. Lucae: Matthaeus Blochinger, Prof. P. 321.

1558. 1. *Maji:* Dn. Adolphus, Comes in Nassav,
Cattenelnbogen, Vianden &
Dietz, Vice-Rector Johannes
Schneidevvein, J.U.D. 170.

f. Lucae: Dn. Henricus, Baro à Staremberg,
Austrius. Vice-Rector Vitus Or-
tel, Winshemius, Med. D. 230.

1559. 1. *Maji:* Dn. Christophorus, baro in Du-
navv. &c. Vice-Rector Georgius
Major, Th. D. & Prof. 412.

f. Lucae: Georgius Cracovius, J.U.D. &
Consiliar. Elector. *Hoc Rectore
mortuus est Philippus Melanthon
d. 19. April. 1560.* 391.

Anno

Anno:			*Inscripti.*
1560.	*1. Maii.*	Caspar Peucerus, Budissinus, Med. D. & Profess.	411.
	f. Lucæ.	Petrus Vincentius, Vratislav. Orator. Dialecticæ & Ethicæ P.P.	414.
1561.	*1. Maji.*	Georgius Major, S. Th. D. & Prof.	348.
	f. Lucæ.	Johannes Schneidevvein, J.U.D.& Profess. P.	241.
1562.	*1. Maji.*	Johannes Hermannus, Norling. Phil. & Med. D. & Profess.	315.
	f. Lucæ.	Erasmus Rudingerus, Papeberg. Phys. Profess. P.	175.
1563.	*1. Maji.*	Paulus Crellius, Th. Doct. & Profess. &c.	337.
	f. Lucæ.	Dn. Ernestus Ludovicus, Dux Sedinensium, Pomeraniæ, Cassubiorum & Henetorum, Princeps Rugiæ &c. Pro-Rector Vitus Ortel, junior, J.U.D. & Profess.	344.
1564.	*1. Maji.*	Dn. Barnimus, Dux Sedin. Pomer. &c. frater. Pro-Rector Caspar Peucerus, phil. & Med. D.	352.
	f. Lucæ.	Dn. Johannes Georg. Comes in Solms, Dn. in Munchenburg. & Sonnevvald &c. Pro-Rector Caspar Cruciger, Theol. Lic.	310.
1565.	*1. Maji.*	Dn. Sigismund. Ludovicus, Austriæ Baro in Polheim & Wartenburg. Pro-Rector M. Heinricus Mollerus, Hamburgensis, Ling. Sacræ Interpres & Prof. P.	438.

Anno:		*Inscripti:*
f. Luce:	Michael Teuberus, J.U.D. & Prof.	[illegible]
1566. 1. *Maji.*	Vitus Ortel. Winshemius, Senior, philos. & Med. D. & Graec. Ling. Profess.	309.
f. Luce:	M. Eusebius Menius.	[illegible]
1567. 1. *Maji.*	Georg. Major, S. Th. Doct.	[illegible]
f. Luce:	Johannes Bofinnius, J.U.D. & Prof.	[illegible]
1568. 1. *Maji.*	Caspar Peucerus, phil. & Med. D. & Prof. P.	490.
f. Luce.	M. Johann. Bugenhag. fil.	[illegible]
1569. 1. *Maji.*	Dn. Bohuslaus Joachimus, Baro à Lobkowitz & Hassenstein, Dn. in Lischkow &c. Pro-Rector Paulus Crellius Th. Doct. &c.	[illegible]
f. Luce.	Joachimus à Beust. J.U.D. Profess. & Consiliar. Elect.	[illegible]
1570. 1. *Maji.*	Dn. Stephanus Gans, Baro in Putlitz, Marchiae Brandeburg. Marschallus haered. Pro-Rector Abraham VVernerus phil. & Med. D. & Prof.	416.
f. Luce.	M. Albertus Lehenmeier, Hamburg. Orator. Prof. P.	[illegible]
1571. 1. *Maji.*	Caspar Cruciger, S. Th. Doct. & Profess. P.	[illegible]
f. Luce:	Dn. Michael à Slavata, Dominus à Chlum & Coschumberg. Pro-Rector Matthaeus Wesenbecius. J.C.	216.
1572. 1. *Maji.*	Sebastianus Theodoricus, phil. & Med. D. & Profess.	[illegible]

[illegible]

Anno		Inscript.
f. Luce:	Dn. Johannes, Comes Hardecci, Glutz & Machlandiæ, Baro in Starenberg, Archiducatus Austriæ Pincerna hæred. &c. Pro-Rector Barthol. Schonborn, Med. Lic. & Mathem. Profess.	197.
1573. 12. May:	Henricus Molierus, S. Th. Doct. & Prof.	141.
f. Luce:	Matthæus VVesenbeccius J. C.	170.
1574. 1. Maii	Hieron. Schallerus, Norimberg. phil. & Med. D. & Phys. P. P.	103.
f. Luce:	Vitus Ortelius VVinshemius J. U. D. Prof. P. & Consil. El.	219.
1575. 1. Maii.	Dn. Julianus Cyriacus, L. Baro in Polhaim & VVartenburg, Pro-Rector Vitus Ortelius, Ex-Rector.	269.
f. Luce:	Johannes Bugenhagius, S. Theol. Doct. & Profess. P.	20[illegible]
1576. 1. Maii.	Michael Teuber, J. U. D. Prof. P. & Consiliar. El.	221.
f. Luce:	Dn. Andr. Wolfgangus, Baro Austr. in Polhaim, Pro Rector, Salomon Albertus, Norenberg. ph. & Med. D. & Prof. P.	172.
1577. 1. May.	Mag. Casparus Albrecht, Coloniensis, Instit. Juris Profess.	249.
f. Luce:	Mag. Johannes Schutz, Hallensis, S. Th. Profess. P.	192.
1578. 1. Maii.	Joachimus a Beust, in Plaunitz J. C. Prof. P. & Consiliar. El.	308.

Anno.		Inscripti.
f. Lucæ	Johann. Mathesius, è Valle Joachimica, med. D. Prof. P. & Medicus Elect.	21[illegible]
1579. *1. Maij.*	M. Valentinus Schindler, Hebraicæ Ling. Prof. P.	104.
f. Lucæ.	Dn. Ladislaus à Schleinitz, Baro. Pro-Rector idem Schindlerus, Ex-Rector.	257.
1580. *1. Maij.*	Mag. Martinus Heinricus, S. Theol. Prof. P.	306.
f. Lucæ.	Vitus Ortelius, J. U. D. Profess. P. & Consiliar. Elect.	227.
1581. *1. Maij.*	Salomon Albertus, Norimberg. med. Doct. & Prof. Publ.	231.
f. Lucæ.	Andreas Schato, Torg. phil. & med. D. & Phys. Prof. Publ.	144.
1582. *1. Maij.*	Johannes Matthæus, Schmalcald. S. Th. Doct. & Prof. P. *Per totum ipse annum, extraordinarie: propter pestem heic grassantem.*	18[illegible]
1583. *1. Maij.*	Michael Teuber, J. U. D. Profess. P. & Consiliar. Elect.	[illegible]
f. Lucæ.	Franciscus Faber, Friberg. phil. & med. Doct. & Prof. P.	108
1584. *1. Maij.*	Dn. Ernestus, Dux Brunsvicensis & Luneburg. &c. Pro-Rector M. Nicolaus Rhodeus, Græcæ Ling. Prof. P.	[illegible]
f. Lucæ.	Dn. Augustus, Dux Brunsvicensis & Luneburg. &c. Pro-Rector Johan-	

nes

Anni		*Inscripti:*
	nes Bugenhagius, Pomer. S. Th. Doct. & Prof. P.	191.
158[illegible]. *1. Maij.*	Johannes Limmerus, Lüttenfis, J. U. D. & Prof. P.	141.
f. Lucæ.	Valentinus Fpich, Dresd. Med. Doct. & Prof. P. *Hic Rectorem* [illegible] *tum* [illegible] *Augustus, patriæ regn. Dux-Elector, fel. m. d. 11. Febr. 1586.*	197.
1586. *1. Maij.*	M. Petrus Albinus, Nivemontius, Prof. Publ.	386.
f. Lucæ.	Andr. Jodocus, [illegible] Potrimontanus, S. Th. D. & Prof. P.	22[illegible].
1587. *1. Maij.*	Johannes Zangerus, Brunsvic. J. U. D. & Prof. P.	168.
f. Lucæ.	Salomon Albertus, Norberg. Med. D. & Prof. P.	223.
1588. *1. Maij.*	M. Michael Reichardus, Ratisbon. Prof. Publ.	1[illegible]9.
f. Lucæ.	Dn. Franciscus Banffi Losonci, Comes Dobecensis, Baro in Hont. ad &c. Transylv. Pro-Rector Georgius Mylius, S. Theol. D. & Profess. Publ.	264.
1589. *1. Maij.*	Eberhardus à VVeyhe, J. U. D. Profess. Decretal. & Consiliar. El.	252.
f. Lucæ.	Franciscus Faber, Friberg. phil. & Med. Doct. & Prof. Publ.	161.
1590. *1. Maij.*	Casparus Strubius, VVitteberg. Phil. & Med. D. & Mathemat. Profess. Publ.	236.

Anni. *Inscripti*

f. Luc. Dn. VVolfgang. L. Baro à Pranunitz in Plch. Sara, Trifel &c. ProRector, Henricus Majus, Sangerhus. S. Theol. D. & Prof. P. 207.

1591. 1. *Maij.* Petrus VVesenbecius, J. U. D. Profess. Codicis. *Hic Rectore mortuus Elector Christianus, I. Elector Saxon. die 25. Septembr.* 333.

f. Luc. Valentinus Elspach, Dresd. Med. Doct. & Prof. Publ. 141.

1592. 1. *Maij.* M. Johann. Grannius, Nuriberg. Dialect. & Ethices Profess. P. 333.

f. Luc. Ægidius Hunnius, VVinandensis VVurtenbergicus, S. Th. Doct. & Prof. Publ. 250.

1593. 1. *Maij.* Petrus Heigius, Stralsundens. Pomer. J. U. D. P. P. & Consil. Saxon. 410.

f. Luc. Andreas Schato, Torg. phil. & Med. Doct. ejusdemq; Profess. P. 229.

1594. 1. *Maij.* M. Petrus Otto, Magdeburg. Mathem. Prof. P. Valetudinarius hic toto semestri mortuusq; fuit 13. Septembr. Vice-Rector ejus fuit Andr. Schato, Ex-Rector. 352.

f. Luc. Salomon Gesnerus, Boleslav. Sil. S. Theol. D. & Prof. P. 197.

1595. 1. *Maij.* Ludovicus Person, VVitteberg. J. U. D. & Pandect. Prof. P. 124.

f. Luc. Ernestus Hettenbach, Meiningen-

mens.

Anno — *[illegible]*

menf. Francus, Phil. & Med. D. & Prof. H. Publ. 196.

1596. *1. Maj.* M. Johann. Hagius, VVittebers. Mathemat. Prof. Publ. 146.

f. Luc. David Rungius, Gryphiswald. Pomer. S. Th. D. & Prof. P. [illegible]

1597. *1. Maj.* Thomas Franzius, Magdeb. J. U. D. & Profess. P. 265.

f. Luc. Johann Jessenius à Jessen, Profess. P. & Med. D. Saxon. 161.

1598. *1. Maj.* M. Antonius Evonymus, Carinthius, Dialect. & Ethicæ Profess. P. 243.

f. Luc. Leonhartus Hutterus, Ulmens. Suevus, S. Th. D. & Prof. P. 167.

1599. *1. Maj.* Johann. Zangerus, J. C. Fac. Senior & Decretal. Prof. P. 315.

f. Luc. Andreas Schato, Torg. phil. & Med. Doct. ejusdemq. prof. Publ. 216.

1600. *1. Maj.* M. Laurent. Fabricius, Dantiscanus, Hebr. L. Prof. P. 312.

f. Luc. Salomon. Gesnerus, Bolesl. Sil. S. Th. Doct. & Prof. Publ. 197.

1600. *1. Maj.* Bartholomæus Reussnerus, Vratislav. Sil. U. J. D. & Pandect. Prof. P. *Hoc Rectore Pro-Rectoratu decessit Fridericus Wilhelmus, Administrator Electoratus Septemviralis Saxon. ineunte mense Octobr.* 403.

f. Luc. Illustriss. Dn. Dn. Augustus, Dux Saxoniæ, postulatus Episcopus

Naum-

Anni		Inscripti
	Naumburgensis & Zicensis, Landgrav. Thuring. March. Misniæ &c. Christiani I. Fil. Christiani II. Elect. & Johann. Georg I. Frater. *Per totum ipsi quinquennium.* Pro-Rector I. Ernestus Hettenbach, phil. & Med. D. & Profess. Publ.	310.
1602. 1. Maij.	Pro-Rector II. Georgius VVeckerus, ph. & Med. D. & Phys. Prof. P.	307.
f. Lucæ.	Pro-Rector III. David Rungius, S. Th. Doct. & Profess. Publ. *Hoc Prorectore, Rectore v. ipso Magnificentissimo, præsentibus denique & Serenissimi Electoris Delegatis, aliis, celebrata natalitia, h. e. Centesimus à fund. prima Academiæ annus, solemnis Jubilæus, per aliquot dies.*	251.
1603. 1. Maij.	ProRector IV. Lucas Beckmann, Hamburgens. J. U. D. & Prof. P.	310.
f. Lucæ.	ProRector V. Ernestus Hettenbach, phil. & Med. D. & Profess. P.	430.
1604. 1. Maij.	ProRector VI. Adam Theodorus Siberus, Eloquent. Prof. P.	179.
f. Lucæ.	ProRector VII. Leonhartus Hutterus Ulmens. Th. D. & Prof. P.	242.
1605. 1. Maij.	ProRector IIX. Johannes Zanger, J. C. Senior. & Decret. Prof. p.	217.
f. Lucæ.	ProRector IX. Daniel Sennertus, Vratislav. phil. & Med. D. & Profess. P.	[illegible]

Pro-

Anni		*Inscripti*
1606. 1. *Maj.*	ProRector X. Melchior Jöstelius, Dresdens. phil. & Med. D. & Mathem. Prof. P. Idemq; hinc abeunte Rectore Magnificentissimo, Augusto &c. propriâ. Cal. Junii, Rector	41[illegible]
f. Luc.	Wolfgangus Franzius, Plavens. Th. Doct. & Prof. P.	234.
1607. 1. *Maj.*	Bartholom. Reusnerus, Vratislav. J.U.D. & Pandect. Prof. P.	309.
f. Luc.	Tobias Tandler, Torg. phil. & Med. D. & Prof P.	224.
1608. 1. *Maj.*	Fridericus Taubmann, Francus, Poeta & Humanit. Profess.	165.
f. Luc.	Johannes Försterus, Auribach. S. Th. D. & Prof. P.	187.
1609. 1. *Maj.*	Lucas Beckmann, Hamburg. J.U. D. & Prof. P.	493.
f. Luc.	Ernestus Hettenbach, phil. & Med. D. Senior & Prof. P.	[illegible]
1610. 1. *Maj.*	M. Erasmus Schmid, Delitianus, Graec. Prof. & Alum. El. Inspector.	422.
f. Luc.	Leonhartus Hutterus, Ulmens. S. Theol. D. Prof. & Coll. Senior.	[illegible]
1611. 1. *Maj.*	Wolfgangus Hirschbach, Gothanus, J.U.D. & Codicis Prof. P. *Hoc Rectore mortuus est Christianus II. Dux Elector, scilicet d. 23. Jun.*	[illegible]
f. Luc.	Daniel Sennertus, Vratisl. phil. & Med. D. & Prof. P.	179.

Anno *Inscript.*

1612. *1. Maij:* M. Jacobus Martini, Halberst. Logicus Profess. P. 144.

f. Lucæ: Wolffgangus Franzius, Th. D. & Prof. P. Præpositus. 2[illegible]

1613. *1. Maij:* Erasmus Unruhe / Torgens. J. U. D. & Pandect. Profess. P. 276.

f. Lucæ: Tobias Tandler / Torgens. phil. & Med. D. & Prof. P. 196.

1614. *1. Maij:* Johannes Wanckel, Hildes. Phys. P. 501.

f. Lucæ: Balthasar Meisnerus, Dresd. S. Th. D. & Prof. P. 126.

1615. *1. Maij:* Valent. Gvilielmus Forsterus, J. U. D. & Profess. P. 489.

f. Lucæ: Dn. Emricus Thurzo, de Bettlen falvva, Comes perpetuus & hæred. in Arva, &c. Palatini filius. ProRector Ernestus Hettenbach, Francus, ph. & Med. D. Prof. & Senior. 41[illegible]

1616. *1. Maij:* Ambrosius Rhodius, Kemberg. ph. & Med. D. & Mathem. super P. P. 290.

f. Lucæ: Leonhartus Hutterus, S. Th. D. P. P. & Senior; & hoc demortuo d. 23. Octob. Ambr. Rhodius, ExRector. 165

1617. *1. Maij:* Barthol. Reusnerus, J. U. D. & P. P. 340.

f. Lucæ: Daniel Sennertus, Vratisl. phil. & Med. D. Prof. P. & Senior. *Hoc Rectore [illegible] Lutheri [illegible].* 197.

1618. *1. Maij:* Augustus Buchnerus, Dresd. P. P. 280

f. Lucæ: Wolffgang. Franzius, Th. D. P. P. & Præpositus. 101

Anno

Anni			*Inscript.*
1609.	*1. Maij.*	Lucas Beckman, J. U. D. Prof. P. Consiliar. Elect. &c.	329.
	f. Lucæ.	Wolffgang Schaller/Freiberg. ph. & Med. D. & Prof. P.	178.
1610.	*1. Maij.*	M. Reinholdus Franckenberger, Wittebérg. Historiar. Prof. P.	424
	f. Lucæ.	Balthasar Meisnerus, Dresd. S. Th. D. & Prof. P.	279
1611.	*1. Maij.*	Erasmus Unruh/ J. U. D. & Profess. P.	375
	f. Lucæ.	Gregorius Nymman, ph. & Med. D. & Prof. P.	118
1612	*1. Maij.*	Johannes Avenarius, J. U. Lic. & Eloq. P. P.	279.
	f. Lucæ.	Nicolaus Hunnius, Marpurgens. S. Th. D. & Profess. P.	145
1613.	*1. Maij.*	Jeremias Reusnerus, Leorin. Sil. J. U. D. & Prof. P.	357.
	f. Lucæ.	Daniel Sennertus, Vratisl. D. Fac. Med. Profess. & Senior.	241.
1614.	*1. Maij.*	M. Laurent. Fabricius, Dantis. Ebr. Ling. Prof. P. & Senior.	215
	f. Lucæ.	Jacobus Martini, S. Th. D. & Prof. P.	124
1615.	*1. Maij.*	Conradus Carpzovius, J. U. D. & Profess. Publ.	318
	f. Lucæ.	Wolffgang Schaller/ ph. & Med. D. & Prof. P.	119
1616.	*1. Maij.*	Georgius Wecker, ph. & Med. D. Phys. Prof. Publ.	96.
	f. Lucæ.	Balthasar Meisnerus, Th. D. & Prof. P. & iterum demortuo d. 29. Decembr.	

Anni. *Inscript.*

Georg. Wocker, Ex-Rector. 111.

1627. *1. Maij.* Gottfrid Reuter / Benefeld. J. U.
D. Prof. P. &c. 169.

f. Lucæ. Gregorius Nymman, phil. & Med.
D. & Prof. P. 81.

1628. *1. Maij:* M. Erasmus Schmid / Græc. L. &
Mathem. inf. P. P. Alumn. El. In-
spector. 577.

f. Lucæ. Jacobus Martini, S. Theol. D. Prof.
Publ. Senior & Præpositus. 153.

1629. *1. Maij:* Henningus Groß / J. U. D. & Pro-
fess. Publ. 301.

f. Lucæ: Daniel Sennertus, Vratisl. D. Fac.
Med. Profess. & Senior, Seren. Sax.
Elect. Medicus. 114.

1630. *1. Maij.* Ambrosius Rhodius, Kemberg. ph.
& Med. D. & Mathem. super. Pro-
fess. P. 251.

f. Lucæ: Wilhelm Lyserus, SS. Th. Doct. &
Profess. P. 149.

1631. *1. Maij:* Johannes Strauch, Wittek. J. U. D.
Prof. P. Ordinar. & Consiliar. El. 194.

f. Lucæ: Gregor. Nymannus, ph. & Med. D.
& Prof. P. 119.

1632. *1. Maij:* Augustus Buchnerus, Poeseos & E-
loq. Prof. Publ. 178.

f. Lucæ: Dn. Gustavus, Gustavi Magni, Sve-
corum, Gothorum & Vandalorum
Regis, &c. Filius. Pro-Rector Jo-
hannes Hulsemannus S. Th. D. &
Prof. P.

Anni.		*Inscripti.*
	Prof. P. & Dn. Gustavo hinc discedente d. 10. Januar. 1633. ipse Rector	149.
1633. 1. *Maji.*	Jeremias Reusnerus, Leor. Sil. J. U. D. & Prof. P.	241.
f. Lucæ.	Johan Georg Fehhofer, Graziens. Styrus, Med. D. & Prof. P.	121.
1634. 1. *Maji.*	M. Reinholdus Franckenberger, VVitteb. Histor. Prof. Pub. *	229.
f. Lucæ.	Jacobus Martini, S. Th. D. Prof. P. Colleg. Senior & Præpositus.	145.
1635. 1. *Maji.*	Conradus Carpzovius, J. U. D. Profess. P. & Consiliar. El.	180.
f. Lucæ.	Daniel Sennertus, Vratisl. D. Facult. Med. Prof. & Senior, Serenis. Sax. Elect. Medicus,	109.
1636. 1. *Maji.*	Johannes Scharffius, Croppenstad. S. Theol. Lic. Log. & Metaph. Prof. P.	114.
f. Lucæ.	VVilhelmus Leyserus, S. Th. Doct. Prof. P. Alumn. Elect. Inspector.	34.
1637. 1. *Maji.*	Henningus Groß, J. U. D. Prof. P.	12.
f. Lucæ.	Gregor. Nymman, phil. & Med. D. Prof. P. facult. Senior.	104.
1638. 1. *Maji.*	VVilhelmus Nigrinus, Cadâ Bohemus, Moral. Prof. P.	104.
f. Lucæ.	Johannes Hulsemannus, Th. Doct. Prof. Publ. & Alumn. El. Ephorus.	48.
1639. 1. *Maji.*	Johannes Strauchius, J. U. D. Decret. Profess. Ordinarius & Consi-	

Annus *Inscript.*

lianus Flock. 51.

f. Luca. Marcus Banzerus, Augustano-Vindel. Med. D. Prof. Publ. & facult. Senior. 36.

1640. *1. Maij.* Johannes Sperling/Laucha Thuring. Phys. Prof. P. 98.

f. Luca. Jacobus Martini, S. Th. D. Prof. P. Colleg. Senior & Præpositur. 37.

1641. *1. Maij.* Christianus Taubmannus, J. U. D. & Profess. P. 119.

f. Luca: Conrad Victor Schneider/ph. & Med. D. & Prof. P. 67.

1642. *1. Maij.* Christophorus Nottnagel/Francus, Mathemat. sup. Prof. P. 170.

f. Luca: VVilhelmus Lyserus, S. Th. D. Prof. P. Alum. El. Ephorus. 18.

1643. *1. Maij.* Augustinus Strauch, J. U. D. Prof. P. & Consist. Eccles. Assessor. 117.

f. Luca: Marcus Banzer, August. Vind. Med. Doct. Prof. P. & fac. Senior. 77.

1644. *1. Maij.* Johannes Ericus Ostermannus, Græcar. liter. Profess. P. 144.

f. Luca. Johannes Hulsemannus, Th. D. Profess. P. & Alumn. El. Ephorus. 77.

1645. *1. Maij:* Christophorus VVacke, Naumburg. J. U. D. Prof. Publ. &c. 149.

f. Luca: Conrad. Victor Schneider, ph. & Med. D. & Prof. P. 119.

1646. *1. Maij* Nicolaus Pompejus, Lusat. Mathem. infer. Prof. P. 170.

Anno

Anni | *Inscripti.*

f. Lucæ: Jacobus Martini, S. Th. D. Prof. P. Colleg. Senior & Præpositus. 105.

1647. *1. Maij.* Gottfrid Svevus, Leor. Sil. J. U. D. & Profess. P. &c. 150.

f. Lucæ: Marcus Banzerus, August. Med. D. Prof. P. & fac. Senior. 119.

1648. *1. Maij.* Andreas Sennertus, VVitteberg. Sanct. & Orient. LL. Prof. P. 238.

f. Lucæ: VVilhelmus Lyserus, S. Th. Doct. Prof. P. Eccles. Cathedr. inp. Misn. & Coll. Theol. Decanus &c. & hoc demortuo d. 8. Febr. 1649. Andr. Sennertus, Ex-Rector 167.

1649. *1. Maij.* Jeremias Reusnerus, J. U. D. Decret. P. P. Ordinar. & Senior &c. 236.

f. Lucæ: Conrad Victor. Schneider / phil. & Med. Doct. & Prof. Publ. 130.

1650. *1. Maij.* Michael VVendelerus, S. S. Theol. Lic. & Prof. P. 311.

f. Lucæ: Johannes Scharffius, S. S. Theol. D. & Profess. Publ. 240.

1651. *1. Maij.* Christianus Taubmannus, J. U. D. & Prof. Publ. &c. 266.

f. Lucæ: Michael Sennertus, Med. Doct. & Profess. P. 191.

1652. *1. Maij.* Christianus Trentschius, Hayna-Misn. Log. & Metaph. Prof. P. 312.

f. Lucæ: Johannes Meisnerus, Torg. S. Th. D. & Prof. Publ. &c. 219.

1653. *1. Maij.* Gottfrid Svevus, Leor. Sil. J. U. D. &

Anno: *Inscripti:*

D. & Prof. Publ. &c. 150.

f. Luca: Marcus Banzerus, Aug. Med. D. Profess. Publ. & fac. Senior. 246.

1654. *1. Maij:* Augustus Buchnerus, Human. Liter. Prof. Publ. & Academ. Senior. 285.

f. Luca: Andreas Kunadus, S. Theol. D. Prof. Publ. Consist. Eccl. Assess. &c. 166.

1655. *1. Maij:* Henricus Coselius, Pragens. Bohem. J. U. D. Pand. Prof. Publ. &c.

Summa omnium Inscriptorum â primâ fundatione Academiæ, usq; ad anni currentis cIↄ Iↄ C LV. Calend. Majas, est ergò: 67625.

CAP. VII.

Decani Collegii Facultatis Philosophicæ in specie, inde à fundatione Academiæ: necnon Promotorum à singulis numerus.

Anno: *Promoti:*

1502. *à die festo Lucæ, per semestre hybernum:* Sigismundus Epp, artium Magister & Theol. Baccalaur. Primus Facultatis Decanus. 14.

1503. *à die 1. Maji, per semestre æstivum.* Dyonisius Bichel, Theolog. Baccalaur. 11.

Huic

Anni.	D.	*Promoti.*
	Hoc successerunt per hyemem:	
	Casparus Grunhein, Th. Bacc.	
	&	
	Thomas Köllin, Theol. Bacc.	9.
1504.	Simon Duchikon, de Ausig.	8.
	Georg Zimmerman, Pruecnus.	9.
1505.	Petrus Lupinus, Theol. Bacc.	11.
	Sebastianus Küchenmeister, Freiberg.	11.
1506.	Matthæus Beskau, J. U. Lic.	[illegible]
	Idem *per hyemem.*	4.
1507.	Simon Stein, Medic. Baccal.	uno.
	Andreas Bodenstein de Carlstad, Theol. Baccal.	5.
1508.	Nicolaus de Amsdorff, Theol. Baccal.	4.
	Christian Beuter de Mellerstad.	5.
1509.	Conradus König de Stutgard.	8.
	Matthæus Beskau, J. U. Lic.	4.
1510.	Sebastian Archimagirus, Freiberg.	8.
	Nicolaus de Amsdorff.	11.
1511.	Georgius Elner de Staffelstein, Theol. Bacc.	4.
	Johann Dölsch de Feldkirchen, Theol. Bacc.	7.
1512.	Johan Stub, alias Gungelin de Wangen.	uno.
	Bartholom. Bernhard, Feldkirch. Theol. Baccal.	7.
1513.	Simon Heins, de Brug.	uno.
	Otto Beckmann, de Wartenberg.	9.
1514.	Johann Reuber, Moguntinus J.U. Baccal.	2 ac
	Bonifacius de Rode, Zorwig.	8.
1515.	Henricus Stackman, Brunsv.	uno.
	Urbanus Sprecher, de [illegible]	7.

L

Anno

Anno.	In.	Promoti.
1516.	Jodocus Morlin de Feldkirch.	[illegible]
	Sebastian Küchenmeister, Freib. Theol. L.	4.
1517.	Jacobus Premsel, Torg.	[illegible]
	Johann. Pergomontanus, Theol. Bacc.	17.
1518.	Martinus Rosler, Geelingensis.	[illegible]
	Augustinus Schurff, de S. Gallo Constant. Med. Bacc.	14.
1519.	Nicolaus Clapus, Herzberg. Theol. Bacc.	[illegible]
	Georgius Elner de Staffelstein.	17.
1520.	Johannes Dolsch, Feldkirch.	[illegible]
	Johannes Stau, alias Gaugelin.	16.
1521.	Johannes Reuber, J.U. Lic.	[illegible]
	Henricus Stackmann, Med. Lic.	[illegible]
1522	Jacobus Pollonsius, Torgensis.	[illegible]
	Martinus Rosen.	4.
1523	Laurentius Lerano.	4.
	Johannes Agricola.	5.
1524.	Johannes Vollmar.	[illegible]
1525.	Melchior Fendius, Nordling.	[illegible]
1526.	Johannes Gecceus, Lubec.	3.
1527.	Franciscus Vinariensis.	[illegible]
1528.	Jacobus Milichius.	6.
	(Videntur hisce annis pauci fuisse promoti [illegible] partim ob turbas a Carlstadio motas, partim propter pestem.)	
1529.	Christianus Goldstein, *per absentiam.*	[illegible]
	Vitus Windsheimius, *per [illegible].*	8.
1530.	Ambrosius Bernd.	6.
	Casparus Cruciger.	6.

Anno.

Anno.	B.	Promoti.
1531.	Georgius Brennerus.	4.
	Conradus Lagus.	12.
1532.	Vitus Ammerbachius.	7.
	Vitus Dietrich, Nurenberg.	7.
1533.	Johannes Saxo, Holsatus.	6.
	Wilhelmus Rivenus, Trajectinus.	9.
1534.	Alexander Alesius, Scotus.	11.
	Franciscus Burchardus.	12.
	&	
	Promotore M. Philippo.	4
1535.	Jacobus Milichius, *per alium*	6.
	Idem, *per ipsum*	9.
1536.	Melchior Fendius, med. Lic.	8.
	Philippus Melanchthon.	12.
1537.	Ambrosius Berndt.	10.
	Vitus Winshemius.	5.
1538.	Conradus Lagus.	14
	Vitus Ammerbachius.	31.
1539.	Johannes Saxo.	15.
	Christianus Neumajer, Bavarus.	19.
1540.	Henricus Smedenstedt, Luneburg.	22.
	Erasmus Reinholdus, Salfeld.	26.
1541.	Johannes Marcellus, Regiomont.	21.
	Georgius Joachim. Rheticus.	33.
1542.	Paulus Eberus, Kitzingensis.	30.
	Christophorus Jonas, Prutenus.	36.
1543.	Andreas Aurifaber, Vratislav.	39.
	Erasmus Flockius, Norimberg.	38.
1544.	Guilielmus Ryvenus, Traject.	34.
	Johannes Durstenius.	19.

Anno		Premium
1545.	Johannes Aurifaber.	40.
	Johannes Stoltius, Witteberg.	19.
1546.	Johannes Stigelius.	38.
	Philippus Melanchthon.	241.
1547.	Idem Philippus Melanchthon, *per integrum annum, tempore belli Caesarei.*	[illegible]
1548.	Idem adhuc, *per aestatem.*	15.
	Vitus Winshemius, *per hyemem.*	48
	& altera promotione,	30.
1549.	Erasmus Reinholdus.	30.
	& altera promotione.	8.
	Johann Marcellus.	48.
1550.	Paulus Eberus, P. P.	50.
	Sebastianus Matthaeus, Witteb.	45.
1551.	Lucas Hetzer, Torg.	40.
	Andreas Wesling, Osnabrug.	10.
1552.	Martinus Simon, Brandeb.	24.
	Idem Martinus Simon, *per hyemem.*	[illegible]
1553.	Sebastianus Theodorus Winshemius	38
	Matthaeus Blochinger, Witteberg.	30.
1554.	Casparus Peucerus, Budissinus P. P.	50.
	Casparus VVilhelmus, Hall.	44.
1555.	Valentinus Trotzer, Hall.	19.
	Joannes VVeidnerus, VVeid.	37.
1556.	Bartholomaeus Lasan, Cygneus.	30.
	Heinricus Paxmann, Luneburg.	43.
1557.	Barthol. Kalkreuter / Crols.	27.
	Jacobus Lochnerus, Aub.	20.
1558.	Petrus Vincentius, Vratisl. P. P.	37.
	Paulus Dumerich, Hallens.	32.

Anno

Anni	Rr.	Promoti.
1559.	Hieronymus Rudingerus, Papeberg. P. P.	40.
	Matthias Gundermann, Francus.	46.
1560.	Caspar Cruciger, VVitteberg. P. P.	[illegible]
	Johannes Knorr, Francus.	47.
1561.	Eusebius Menius, Erfurd. P. P.	29.
	Johannes Sturm, Varisc. Diac.	34.
1562.	Henricus Mollerus, Hamb. P. P.	21.
	Johannes Major, Theol. D. P. P.	30.
1563.	Hieronymus Olius, P. L.	40.
	Bartholomæus Schönborn/ VVitteberg.	17.
1564.	Balthasar Rhau, Silesius.	38.
	Albertus Lemeiger, Hamburg. P. P.	14.
1565.	VVolfgangus Zeisenus, Fuldens.	21.
	Johannes Bugenhagen, VVitt. P. P.	39.
1566.	Laurentius Dürenhöfer, Norib. Diac.	38.
	Johannes Ferinarius, Noviforo.	52.
1567.	Abrahamus VVernerus, Med. D. P. P.	25.
	Sebast. Theodorus VVinshemius, P. P.	43.
1568.	Christoph. Preuss, Plavens.	30.
	Matthæus Blochinger/ VVitt. P. P.	45.
1569.	Johannes Bolduanus, VVitteb.	29.
	Hieronymus Rudingerus, P. P.	40.
1570.	Edo Hildericus, Frisius.	45.
	Eusebius Menius, P. P.	51.
1571.	Andreas Prætorius, Soldinens.	34.
	Albertus Lemeiger, P. P.	47.
1572.	Martinus Salbach, VVitteberg.	77.
	Bartholomæus Schönborn/ Med. Lic.	49.
1573.	Burchardus Matthæus, Witteberg.	31.
	Martin. Henricus, Sagan. P. P.	49.

 [illegible]

1574. Andreas Schato, Torg. P. P. 20.
Caſparus [illegible], Colon. 47.
1575. Martin. Obendorfer, Rochlic. 30.
Salomon Albertus, Norib. Med. D. P. P. 14.
1576. Simon Sibertus, Witteb. Diac. 24.
Valentinus Schindlerus, Oderan. P. P. 16.
1577. Cyriacus Wolfius, Hunar. Diac. 24.
Conradus Bergius, Pomeran. P. P. 15.
1578. Michael Reichard, Ransbon. P. P. 31.
Petrus Albinus, Nivemont. P. P. 28.
1579. Caſparus Strubius, Witteb. P. P. 20.
Valentin. Eipich, Med. D. P. P. 35.
1580. Balthaſar Mencius, Nimec. Adjunct. 58.
Nicolaus Thodenus, P. P. 31.
1581. Bartholomæus Tilemannus, Diac. 27.
Andreas Franckenberger, P. P. 29.
1582. Johannes Hagius, Witteberg. 48.
Johann Grunius, P. P. 28.
1583. Leonhard Etzlerus, Witteb. Schole Moder. 33.
Andreas Schato, Med. D. P. P. 31.
1584. Erneſtus Hettenbach, Francus. 20.
Michael Reichard. P. P. 70.
1585. Hieronymus Nymannus, Torg. 29.
Valentinus Schindlerus, P. P. 35.
1586. Samuel [illegible], Med. D. 36.
Caſpar Strubius, Med. D. P. P. 57.
1587. Simon Gronenbergius, Pomeranus. 36.
Petrus Albinus, P. P. 51.
1588. Anton. Evonymus, Carinth. 38.
Petrus Otto, P. P. 74.

Anno

Anni:	Pr.	[illegible]
1589.	VVolfgangus Heylingerus, J.U.L.	31.
	Nicolaus Thodenus, P.P.	37.
1590.	Johannes Grauius, P.P.	28.
	Paulus Antexander, Nissenus, P.P.	71.
1591.	Albertus Voitus, Prussus, P.P.	24.
	Andreas Scheurlin, D. & P.P.	15.
1592.	Augustinus Prullius, VVitteberg.	24.
	Michael Reichard, P.P.	38.
1593.	Zacharias Beutherus, VVitteberg.	32.
	Petrus Otto, P.P.	54.
1594.	Caspar Kelheymerus, Torg. Med. D.	41.
	Johan. Hagius, VVitteb. P.P.	67.
1595.	Fridericus Tilemannus, VVitt.	30.
	Antonius Lyonymus, P.P.	45.
1596.	VVolffgangus Frantzius, Theol. Lic.	48.
	Fridericus Tilemannus, J.U. D. P.P.	43.
1597.	Christianus Salbach, VVitteb.	18.
	Laurentius Fabricius, Dantisc. P.P.	58.
1598.	Jacobus Cucus, Med. D.	15.
	Wolffgangus Franzius, Th. D. P.P.	40.
1599.	Georgius VVeckerus, Med. D. P.P.	22.
	Adamus Theodorus Siberus, El. P.P.	28.
1600.	Martinus Helvvigius, Silef. Adjunctus.	35.
	Melchior Jöstelius, Dresdens. Med. D.	
	Math. Super. P.P.	31.
1601.	Fridericus Taubmannus, Francus, Poës. P.P.	40.
	Erasmus Schmid / Delit. Græc. L. P.P.	35.
1602.	Andreas Ursinus, J. U. D. Adjunctus.	*vac.*
	Laurentius Rhodomannus, Cherus. Hist.	
	P. Poës. [illegible]	64.
	Idem, *in prælectionibus alteris hyemalis.*	21

Anni.

Anni.		Exempl.
1603.	Martin Helvvigius, Phil. Pr. P. P.	54.
	Jacobus Martini, Halberstad. Log. P. P.	57.
1604.	Conradus Ruhel, VVitteb. Adjunct.	38.
	Laurentius Fabritius, Ebr. Ling. P. P.	40.
1605.	Georgius VVecker, Phys. P. P.	50.
	Adam Theodorus Siberus, El. P. P.	25.
1606.	Andreas Ursinus, J. U. D. Adjunct.	36.
	Melchior Jostellus, Mathem. super. P. P.	32.
1607.	Fridericus Taubmannus, Poes. P. P.	31.
	Erasmus Schmidt / Græc. L. P. P.	31.
1608.	Ambrosius Rhodius, Kemberg. Adjunct.	26.
	Jacobus Martini, Log. P. P.	55.
1609.	Johannes VVanckel, Histor. P. P.	19.
	Henricus Velstenius, Phil. Pr. P. P.	54.
1610.	Ambrosius Rhodius, Kemb. Mathem. inf. P. P.	18.
	Laurentius Fabritius, Ebr. L. P. P.	50.
1611.	Georgius VVecker, Phys. P. P.	42.
	Adamus Theodorus Siberus, El. P. P.	32.
1612.	Fridericus Taubmannus, Poes. P. P.	29.
	Erasmus Schmid / Græc. Ling. P. P.	56.
1613.	Jacobus Martini, Log. & Ph. Pract. P. P.	22.
	Johan VVanckel, Histor. P. P.	16.
1614.	Ambrosius Rhodius, D. Math. super. P. P.	34.
	Johannes Rhodenborch, Poes. P. P.	44.
1615.	Laurentius Fabritius, Ebr. L. P. P.	31.
	Georgius VVecker, Phys. P. P.	46.
1616.	Ernestus Hettenbach, VVitt. Adjunct.	23.
	Erasmus Schmid, Gr. L. & Math. inf. P. P.	40.
1617.	Jacobus Martini, Log. & Phil. Pr. P. P.	14.
	Ambrosius Rhodius, D. Math. super. P. P.	31.

Anni.

1618.	Georgius Gutkius, Col March. Adjunct.	34.
	Augustus Buchnerus, Dresd. Poes. P. P.	45.
1619.	Reinholdus Franckenberger, Wintheb. Hist. P. P.	16.
	Johannes Avenarius, J. U. Lic. Or. P. P.	32.
1620.	Abrahamus Heineccius, Wirt. Adjunct.	30.
	Laurent. Fabritius, Ebr. L. P. P.	14.
1621.	Georgius Weckerus, Phys. P. P.	29.
	Erasmus Schmid, Græc. L. & Math. inf. P. P.	41.
1622.	Ægidius Hunnius, Theol. Lic. Adjunct.	32.
	Jacobus Martini, Log. & Phil. Pr. P. P.	17.
1623.	Ambrosius Rhodius, Mathem. super. P. P.	17.
	Augustus Buchnerus, Poes. P. P.	38.
1624.	Johannes Smolshik, Lab. Carniol. Adjunct.	35.
	Reinholdus Franckenberger, Hist. P. P.	52.
1625.	Johannes Avenarius, J. U. Lic. Or. P. P.	23.
	Abrahamus Heineccius, Log. & Met. P. P.	20.
1626.	Joachimus Reichard, Witteb. Adjunct.	15.
	Fridericus Kornmann, Phil. Pr. P. P.	12.
1627.	Laurentius Fabritius, Ebr. L. P. P.	17.
	Georgius Weckerus, Phys. P. P.	18.
1628.	Christianus Jentsch, Oschaz. Adjunct.	16.
	Erasmus Schmid, Gr. L. & Math. inf. P. P.	22.
1629.	Ambrosius Rhodius, Math. super. P. P.	10.
	Augustus Buchnerus, Poes. P. P.	24.
1630.	Christianus Reinhardus, Witt. Adjunct.	22.
	Reinholdus Franckenberger, Hist. P. P.	41.
1631.	Johannes Avenarius, Lic. Or. P. P.	18.
	Johannes Scharff, Log. & Metaph. P. P.	19.
1632.	Nicolaus Zaphonus, Thur. Adjunct.	14.
	Wilhelmus Nigrinus, Phil. Pr. P. P.	24.

Anno		Promoti:
1631.	Maximus Trostius, Ebr. Ling. P. P.	6
	Erasmus Schmidt, Græc. L. & Mathem. P. P.	11,
1634.	Gottfrid Olearius, Theol. D. Adjunct.	10
	Augustus Buchnerus Poel. & Orat. P. P.	11
1635.	Reinholdus Franckenberger, Hist. P. P.	8
	Johannes Scharff, Theol. Lic. Log. & Metaph. P. P.	23.
1636.	Jacobus Weller, Th. D. & Prof. extraord. Ebr. L. ordinarius.	25.
	Wilhelmus Nigonus, Phil. Pr. P. P.	8.
1637.	Johannes Sperling, Phys. P. P.	5
	Christoph. Nottnagel, Math. sup. P. P.	17.
1638.	Michael Schneider, Bitterf. Adjunct.	15.
	Jacobus Wellerus, Th. D. &c.	14.
1639.	Johan. Ericus Ostermann, Gr. L. P. P.	8.
	Nicolaus Pompejus, Mathem. infer. P. P.	9.
1640.	Andreas Sennertus, Ebr. L. P. P.	10.
	Augustus Bochnerus, Poel. & El. P. P.	10.
1641.	Reinholdus Franckenberger, Hist. P. P.	11.
	Johan. Scharfius, Theol. Lic. Prof. extr. Log. & Metaph. Ord.	11.
1642.	Christianus Trenzschius, Hain. Adjunct.	16.
	Johannes Sperling, Phys. P. P.	12.
1643.	Christoph. Nottnagel, Math. sup. P. P.	14.
	Johannes Ericus Ostermann, Gr. L. P. P.	11
1644.	Johann Christoph Seld, Franc. Adjunct.	11.
	Nicolaus Pompejus, Mathem. inf. P. P.	14.
1645.	Andreas Sennertus, Sanct. Ling. P. P.	6.
	Michael Wendelerus, Phil. Pr. P. P.	11.
1646.	Johannes Meisnerus, Torg. Adjunct.	15.
	Augustus Buchnerus Poel. & El. P. P.	19.

Anno

Anno	[illegible]	Promoti
1647.	Reinholdus Franckenberger, Hist. P. P.	20
	Johannes Scharffius, D. & P. P. &c.	25.
1648.	Constantinus Ziegra, Dobel. Adjunct.	21.
	Johannes Sperling/ Phys. P. P.	[illegible]
1649.	Christoph Nottnagel/ Math. sup P. P.	20
	Johann. Ericus Ostermann, Gr. L. P P.	22.
1650.	Fridericus Hoffmann, Franc. Adjunct.	17.
	Nicolaus Pompejus, Math. inf. P. P.	[illegible]
1651.	Andreas Sennertus, Sanct. & Orient. LL. P. P	20.
	Michael Wendelerus, SS. Theol. D. & Phil. Pr. P. P.	47.
1652.	Andreas Quenstadt, SS. Theol. D. P. Extr. & Fac. Phil. Adj.	26
	Christianus Tretzschelius, Log. & Met. P. P.	23.
1653.	Augustus Buchnerus, Prof. P. & Academ. Senior.	15.
	Reinholdus Franckenberger, Hist. P. P.	15.
1654.	Christianus Bilefeld/ Lubec. Adjunct.	23.
	Johannes Sperling/ Phys. P. P.	23.
1655.	Christophorus Nottnagel/ Math. sup. Prof. P.	

Summa omnium Promotorum inde â Fundatione primâ Academiæ usq; huc:

5667.

CAP. VIII.

Professores Philosophiæ Ordinarii in specie: inde à Philippo Melanchthone, &c.

NOstræ supra quidem sub initium Cap. VI. conquesti sumus de incertitudine, sive potius difficultate, quæ sese nobis obtulit in Professorum Academ. cum in universum tum atque in specie etiam Collegii Facult. Philosoph. numero, ordine atque nominibus, & distinctè quidem ac prorsus illo eruendis, unde à prima fundatione Academiæ. Ideoque hac vice, missis aliis aliisque de industria, incipiendo à Philippo Melanchthone, communi illo Præceptore Germaniæ, eorum tantum recensebimus nomina annorumque seriem, qui sese notissimi tanquam nominis & celeberrimi nobis obtulerunt, annis iisdemque queis floruerunt maxime, non æque semper quando in Corpus Academ. fuerunt recepti. Seqvuntur E.

Philippus Melanchton, Germaniæ communis Præceptor: qui huc venit, vocatus receptusque anno 1518. primus idem Græcar. Liter. Lector.

Johannes Reuchlinus, vulgò alias & Capnio dictus, Phorcensis, J.U.D. Com. Palat. Cæs. &c. Ebr. L. Prof. P. accessit hunc anno 1521.

Johannes Forsterus, Theol. D. Capnioni successit: 1521.

Vitus Ortelius, Winshemius, Med. D. Græcar. Lit. Prof. P. floruit ut Decanus 1530.

Johannes Saxo, Holsatus, floruit 1539.

Erasmus Reinholdus, Salfeldensis, Mathem. Prof. P. 1540.

Johannes

Johannes Marcellus, Regiomontanus: 1541.
Georgius Joachimus Rheticus, Mathem. Prof. P. 1541.
Matthias Flacius, Illyricus, Ebr. L. P. P. ante 1546.
Paulus Eberus, Kitzingensis, Ebr. L. Pr. P. 1550.
Sebastianus Theodorus Winshemius, Math. inf. P. P. 1551.
Casparus Peucerus, Budiss. 1554.
Petrus Vincentius, Vratislav. Orat. Log. & Phil. Pr. P. datur 1558: receptus anno praeced.
Esromus Rudingerus, Papebergensis Phys. P. P. 1559.
Casparus Cruciger, Wittebergensis 1560.
Eusebius Menius, Erfurd. Orat. Prof. P. 1561.
Henricus Mollerus, Hamburg. Ebr. L. Prof. P. 1560.
Johannes Major, Theol. D. non receptus 1564.
Albertus Lemeiger, Hamburg. Orat. P. P. 1564.
Johannes Bugenhagen, Witteberg. 1565. receptus 1557.
Abrahamus Wernerus, Med. D. 1567.
Matthaeus Blochinger, Witteberg. Math. infer. & hinc Ebr. L. Prof. P. 1568.
Hieronymus Schaller, Noriberg. Med. D. Phys. Prof. P. receptus 1570.
Bartholomaeus Schönborn, Med. Lic. Mathem. Prof. P. Sup. 1572.
Martinus Henricus, Sagan. 1573.
Salomon Alberti, Noriberg. Phys. P. P. 1575.
Valentinus Schindlerus, Oderanus, Ebr. Ling. Prof. P. 1576 receptus 1574.
Conradus Bergius, Pomer. Orat. P. P. 1577.
Petrus Albinus, Nivemont. Poet. P. P. 1578.

Valentinus [illegible], Med. D. Phys. P. P. 1570.

Nicolaus [illegible], Graec. L. P. P. 1580. receptus: 1576.

Andreas Franckenberger, Memming. Orat. P. P. 1580. receptus: 1579.

Johannes Grunius, Log. & Phil. Pr. P. P. 1582.

Andreas Schato, Torg. Mathem. infer. & hinc Phys. P. P. 1583. receptus: 1574.

Michael Reichard, Ratisb. Orat. P. P. 1584.

Casparus [illegible], VVitteb. Math. inf. P. P. 1586.

Petrus Otto, Magdeburg. Math. super. P. P. 1588. receptus: 1577.

Paulus Auleander, Nissen. Log. & Metaph. P. P. 1590. receptus: 1588.

Albertus Voitus, Prussus, Poes. P. P. 1591. receptus: 1588.

Ernestus Hettenbach, Francus, Phys. P. P. receptus: 1592.

Johannes Hagius, VVitteb. Mathem. infer. P. P. receptus: 1592.

Jacobus Furmannus, Lilienvverd. Poes. & Gr. L. P. P. receptus: 1592.

Johann: Georgius Volckmar, Lobenst. Var. Histor. Prof. P. receptus: 1593.

Laurentius Fabricius, Danticanus, Ebr. L. Prof. P. receptus: 1591.

Georgius VVeckerus, Eulenberg. Med. D. Phys. P. P. receptus: 1593.

Adamus Theodorus Siberus, Or. Poes. & Graec. L. Prof. P. receptus: 1593.

Antonius

Antonius Euonymus, Carinth. Log. & Phil. Pr. Prof. P. dor. 1591.

Fridericus Tilemannus, VVittebergens. Histor. Prof. P. receptus: 1596.

Melchior Jostelius, Dresd. Mathem. super. P. P. receptus. 1595.

Fridericus Taubmannus, Franc. Poes. P. P. receptus: 1595.

Erasmus Schmid / Delitianus, Graec. L. & hinc Math. inf. P. P. receptus: 1597.

Wolffgangus Franzius, Th. D. Histor. Prof. P. receptus 1598.

Laurentius Rhodomannus, Stolberg. Hist. Prof. P. receptus: 1601.

Sequuntur nunc Ordine Inscripti receptiq; suo, inde ab anno seculari:

Martinus Helvvigius, Bolislav. Sil. successit in Profess. Philos. Pract. Antonio Euonymo b. m. anno 1602. Febr. 24.

Jacobus Martini, Halberstad. succedit eidem Antonio Euonymo, in Profess. Log. & Metaph. 1602. Jul. 22.

Tobias Tandlerus, Torg. Med. D. successor constitutus est Johanni Hagio, in Prof. Math. inf. 1605. Octobr. 10.

Johannes Wanckel, Kemberg. succedit in Histor. Profess. Laurentio Rhodomanno, b. m. 1606. April. 27.

Henricus Velstenius, succedit in Prof. Ph. Pr. Martino Helvvigio, Halberstadium discedenti, 1606. April. 28.

Matthias

Martinus Anomœus, Med. D. succeßit in Prof. Math. inf. Tobiæ Tandlero, in Colleg. Med. cooptato 1607. Junij 14.

Ambrosius Rhodius, Kemberg. Fac. Phil. Adjunct. & Mathem. infer. Prof. extraord. succedit in Prof. mathem. infer. ordinar. Martino Anomœo, in Austriam discedenti: 1609. Decembr. 18.

Balthasar Meisnerus, Dresd. S. Theol. D. succedit in Prof. Phil. Pr. Henrico Velstenio, b. m. 1611. mens. Septembr.

Ambrosius Rhodius, Med. D. math. infer. P. P. succedit Melchiori Jöstello, Med. D. b. m. in Profeß. mathem. super. 1611. mens. Decembr.

Tobias Tilemannus succedit Ambrosio Rhodio in Prof. math. inf. 1611. mens. Decembr.

Johannes Rhodenburg, Antverpianus, succeßit in Prof. Poet. Friderico Taubmanno, b. m. 1613. Julii [illegible].

Jacobus Martini Log. & Metaph. Prof. P. succedit & in Prof. Phil. Pract. Balthasari Meisnero, in Colleg. Theol. cooptato, anno 1613. [illegible]

Erasmus Schmid / Graec. L. Prof. P. succedit & in Prof. math. infer. Tobiæ Tilemanno, b. m. 1614.

Jeremias Spigelius, succeßit in Prof. Orator. Adamo Theodoro Siberto, b. m. 1616. [illegible]

Augustus Buchnerus, Dresd. succedit in Profeß. Poes. Johanni Rhodenburgio, 1616. [illegible] Martii 12.

Reinholdus Franckenbergerus, Wittebergensis, succedit in Prof. Historiar. Johanni [illegible], b. m. 1616. Septembr. 28.

Johannes Avenarius, J. U. Lic. succeßit in Prof. Orator. Jeremiæ Spigelio, discedenti Kembergam ad Praepositurum, 1617. Febr. 20. Abra-

Digitized by Google

Abrahamus Heineccius, VVitteberg. Fac. Ph. Adj. succedit in Prof. Log. & Metaph. Jacobo Martini, ad Profess. Theol. evecto, 1623 Julij 11.

Johann. Muller, Vratisl. Fac. Ph. Adj. succedit eidē Jacobo Martini, in altera Profess. Phil. Pr. 1623 Julij 11.

Fridericus Kornmannus, Vratisl. Fac. Ph. Adj. succedit Johanni Mullero, Th. Lic. Luneburgum ad Pastoratum vocato, 1625 mens. Januar.

Johannes Scharfius, Croppenstad. Fac. Phil. Adjunct. successor constituitur in Prof. Log. & Metaph. Abrahamo Heineccio, b. m. 1627 m. Junio.

Wilhelmus Nigrinus, Gadd-Bohemus in Prof. Ph. Pr. succedit Friderico Kornmanno, Th. Lic. Halberstadium ad Pastoratum vocato, 1629. Febr. 4.

Martinus Trostius, Hanoverensis, LL. Orient. Prof. extraord. surrogatus est in locum Laurentij Fabricij, Ebr. L. Prof. Ord. b. m. 1629. Junij 16.

Augustus Buchnerus, Poës. P. P. succedit & in Profess. Orat. Johanni Avenario, J. U. Lic. &c. b. m. 1632 m. Januar.

Johannes Sperling, Lausitz. Thur. succedit in Prof. Phys. D. Georgio Wechero, b. m. 1634. Febr. 12.

Christophorus Notnagelius, Francus succedit in Prof. Math. super. D. Ambrosio Rhodio, b. m. 1634. Martij 18.

Jacobus Wellerus, Varisc. Theol. D. & Profess. ejusd. extraord. succedit in Profess. L. Sanctae Martino Trostio, b. m. 1636. m. Junio.

Johannes Erasmus Ostermannus, Sorbig. Fac. Philosoph. Adjunct. succedit in Profess. L. Graec. Erasmo Schmidio, b. m. anno 1637. Novemb. 27.

 Nico-

Nicolaus Pompeius, Lusat. succedit eidem Erasmo Schmidio, b. m. in Profess. Mathem. infer. 1637. Novembr. 27.

Michael Schneider/Bitterfeld. Adj. Facult. Phil. successor constituitur in Prof. Phil. Pr. Wilhelmo Nigrino, b. m. 1638. Novembr. 1.

Johannes Scharffius, Theol. Lic. Log. & Metaph. P. P. succedit & in Profess. Phil. Pr. Michaeli Schneidero, b. m. 1639. m. Octobr.

Andreas Sennertus, Wittenberg. Facult. Philosoph. Adjunct. & Lingg. Oriental. Profess. extraordinar. h. t. Decanus, successit in Profess. Sanctæ Ling. Ordinariâ D. Jacobo Wellero, vocato Coadjutori Ecclesiar. Brunsvicens. 1640. Maij 10.

Michael Wendelerus, Annæbergâ Misn. Fac. Phil. Adjunct. successit in Prof. Philos. Pract. Johanni Scharffio, Th. Lic. Log. & Metaph. P. P. nec non S. S. Theol. Extraordinario constituto 1640. Octobr. 3.

Christianus Trentschius, Hayna-Misn. Fac. Phil. Adjunct. succedit in Prof. Log. & Metaph. D. Johanni Scharffio, ad Profess. Theol. ordinar. evecto 1649. Junij 2.

Porrò Distinctæ ipsæ, ut de superfluo hæc quasi addamus, Professionum X. singularum (quarum suprà Cap. IV. pag. 42. & seq. mentionem fecimus) tandemq; Professorum in Philosophica Classe, nomina atque numerus in specie hæc sunt, ut sequuntur:

I. In Præ-

I. *In Professione Oratoriâ.*

Petrus Vincentius, Vratislav.
Eusebius Menius, Erfurd.
Albertus Lemeiger, Hamburg.
Conradus Bergius, Pomer.
Andreas Franckenbergius, Memming.
Michael Reichard, Ratincon.
Adamus Theodorus Siberus.
Jeremias Spigelius.
Johannes Avenarius, J. U. L.
Augustus Buchnerus, Dresd.

II. *In Professione Poëseos.*

Petrus Albinus, Nivemont.
Albertus Voltus, Prussus.
Jacobus Formannus, Libenwerd.
Adamus Theodorus Siberus.
Fridericus Taubmannus, Francus.
Johannes Rhodenburg, Antwerp.
Augustus Buchnerus, Dresd.

III. *In Profess. Græc. L.*

Vitus Ortelius VVinshemius, Med. D.
Nicolaus Thodenus, Ditmars.
Jacobus Formannus, Libenw.
Adamus Theodorus Siberus.
Erasmus Schmidt, Delitianus.
Johann. Ericus Ostermannus, Sorbig.

IV. *In Profess. Ebr. & Orient. L. L.*

Johannes Reuchlinus, vulgo Capnio dictus,

 Phorcensis

Phorzensis, J. U. D. Com. Pal. Cæs. &c.

Johannes Forsterus, Th. D.
Matthias Flacius, Illyricus.
Paulus Eberus, Kitzingens.
Henricus Mollerus, Hamburg.
Matthæus Blochinger, VVitteb.
Valentinus Schindlerus, Oderanus.

[Matthiæ Aurogallo, ob varios casus, surrogati sunt à Johann. Melanth. in Vita B. Lutheri.]

Laurentius Fabricius, Dantiscanus.
Martinus Trostius, Hussariens.
Jacobus Wellerus, Th. D. &c.
Andreas Sennertus, VVitteberg.

V. *In Profess. Log. & Metaph.*

Petrus Vincentius, Vratislav.
Johannes Grunius.
Paulus Anleander, Nyssens.
Antonius Evonymus, Carinth.
Jacobus Martini, Halberstad.
Abrahamus Heineccius, VVitteb.
Johannes Scharffius, Croppenstad.
Christianus Trentschius, Hayna-Mis.

VI. *In Profess. Physica.*

Erasmus Rudingerus, Papenberg.
Hieronymus Schaller/ Norib. Med. D.
Salomon Alberti, Noriberg. Med. D.
Valentinus Pipch, Med. D.
Andreas Schato, Torg. Med. D.
Ernestus Hettenbach, Francus, Med. D.
Georgius VVirth, Eulenb. Med. D.
Johannes Sperling/ Lauchst.-Thur.

VII. In

VII. In profeß. Mathem. infer.

Georg. Joachimus Rheticus.
Sebast. Theodorus VVindshemius.
Matthæus Blochinger, VVitteberg.
Andreas Schato, Torgens.
Caspar Straubius, VVitteberg.
Johannes Hagius, VVitteberg.
Tobias Tandlerus, Torg. med. D.
Matthias Anomæus, med. D.
Ambrosius Rhodius, Kemberg.
Tobias Tilemannus.
Erasmus Schmid / Delit.
Nicolaus Pompejus, Lusat.

VIII. In profeß. Mathem. super.

Erasmus Reinholdus, Salfeldens.
Casparus Peucerus, Budissin.
Petrus Otto, Magdeburg.
Melchior Jostelius Dresd. Med. D.
Ambrosius Rhodius Med. D.
Christophorus Nottnagel / Francus.

IX. In profeß. Phil. Pract.

Petrus Vincentius, Vratisl.
Johannes Cranius.
Antonius Evonymus, Carinth.
Martinus Helevigius, Boleslav.
Hermannus Velitenius.
Balthasar Meisnerus, Dresd. Th. D.
Jacobus Martini, Halberst.

Johannes Müller, Vratislav.
Fridericus Kornmann, [illegible]
VVilhelmus [illegible], Cada Bol.
Michael Schneider / Bitterfeld.
Johannes Schartius, Th. Lic.
Michael VVendelinus, Annaberg.

X. *In Professi. Historiar.*
Johann. Georg Volckmar, Lohenstein. Varisc.
Fridericus Tilemann, VVitteberg. J.U.D.
VVolffgangus Franzius, Theol. D.
Laurentius Rhodomannus, Stolbergens.
Johannes VVanckel, Kembergens.
Reinholdus Franckenberger, VVitteberg.

CAP. IX.

De
Templo ad arcem Academico in specie: nec non visu notatuq; in eodem dignis quibusdam aliis.

Restat adhuc, ut antequam ad Instituti nostri Partem sive librum alterum descendamus, qvi agit de Inscriptionibus VVittebergensibus in specie, mentionem item faciamus, non immerito, earundem rerum, qvæ cum alibi, tum verò ac præsertim in Templo Cathedrali ad arcem Academicoq; ipso visu notatuq; sese digna offerunt. Enimvero de ejus fundatione suprà qvidem Cap. I. aliqvid dictum & ex parte dictum est. Fuit enim is, ejus fundator, primus Rudolphus II. Primi fil. (qvamqvam alii hunc Primum & parentem ipsum velint affirmantq;) Bernhardi, cujus

suprà

supra & Cap. I. sub init. mus facta mentio, abnepos, Dux & Elect. Sax. qvi acceptâ dono à Philippo pulchro Galliæ rege, (cui socius belli fuerat qvoniam contra Edvvardum III. Angliæ regem) inter alia spinâ qvadam ex coronâ Salvatoris, ut credebatur tunc qvidem, allatâ, eadem ipse cum aliis Sanctorum reliqviis qvibusdam, primus templum vel sacellum (Capellam nos & alii vocant) in hoc loco omnium Sanctorum, (vel ut deinceps & alibi legitur salutatum scriptumq; S. VVenceslai Martyris & aliorum Sanctorum, alias item S. Ursulæ & undecies mille Virginum) fundavit anno Christiano CIↃ CCC LX. (videtur; id fuisse sacellum, vel ejus certè pars, qvod in minori formâ versus occasum separatum qvasi adhuc extat) Qvod postea, reversus ex itinere in Palæstinam ad loca sacra, pro religione illorum temporum, allatisq; præterea, collectisq; hinc inde, aliis variisq; Sanctorum reliqviis exuviisq;, (de qvibus qvædam [illegible] mox) Fridericus III. dictus Sapiens, Academiæ hujus item Fundator, redintegravit, ampliavit, immò planè de novo extruxit ipse, indito eidem vel retento potius, nomine veteri *Omnium Sanctorum*, sub hoc qvo hodienum integrumq; extat adhuc splendetq; formâ: qvod factum fertur anno Domini CIↃ CCCC XC. absolutum verò esse CIↃ CCCC XCIX. Templum ipsum in se se longitudinem excedit CCXXV. pedum, latum pedes L. nec ullis suffultum pilis, raro exemplo, solâ concameratione constat.

In hoc ergo, ut ab ea parte qvæ ortum respicit & Altari sacra dextraq; illa incipiamus, primò fere offert Altare ipsum. & in hoc præcipue Tabula erecta picta, qvæ

quæ [illegible] claudunt. Hic [illegible] in tabula æ picta cernitur S.S. Trinitas: Deus Pater in formâ עתיק יומין *antiqui dierum, Dan. VII, 9.* Deus Filius, in sinu hærens Patris, *Johann. I, 18.* & Deus Spiritus S. sub specie columbæ descendens super Christum, *Matth. III, 16. Luc. III, 22. Johan. I, 32.* quos circumdat Angelorum infinita copia. In dextrâ alâ tabulæ intrinsecus pictus cernitur S. Bartholomæus, Apostolus, quem pro more illorum temporum Fridericus, sapiens, Elector sibi Patronum elegerat, ipse stans ad genua ejus seu Patroni, orans. In sinistrâ alâ verò Jacobus Compostellanus, Patronus hic Johannis, fratris & Electoris Sax. stans & ipse ad illius latus oransque. Extrinsecus in alâ dextrâ Servator mundi, Jesus Christus, pictus cernitur cum suis discipulis: in sinistrâ B. Maria, mater ejus, cum aliis matronis quibusdam. Hoc Altare.

Supra ipsum longè Crucifixi Simulacrum ingens cernere est, artificiosè & subtiliter ex ligno fabricatum. Quo viso imperiosus Carolus V. Imperator, capto Electore Johanne Friderico, anno clɔ Iɔ XLVII. necnon factâ hujus jussu hinc deditione Urbis Wittebergæ, hanc ingressus & in ipsum templum hoc conspicatus commotus dixisse fertur inter alia ad Sibyllam captivi Electoris conjugem, quam bonam animo esse jussit, & ad circumstantes [illegible] *[illegible] se [illegible] habere, [illegible] Wittebergæ [illegible].*

Porrò jam post Altare duo visuntur Lapides sepulchrales, muro quidem [illegible] inclusi, antea in templo Franciscanorum Cœnobii, cùm aliis [illegible] destinate-

defunctæ anno [illegible] ut supra Cap. I. relatum, jussu Electoris, Johannis Friderici, huc delati: primus ipse imaginem exhibet [illegible], filiæ Regis Poloniæ cujusdam, Uxoris vero Rudolphi I. Ducis & Electoris Saxoniæ: alter sub habitu equitis cataphracti effigiem exhibet Rudolphi II. Electoris, primi fundatoris ipsius in hoc loco sacelli cujusdam, de quo supra modo, una cum Conjuge sua, Anna, induta veste [illegible], filia Balthasaris, Landgravii Thuringiæ, Marchionis Misniæ.

Ante Altare recubant placide in Domino [illegible] Electores & Duces Saxoniæ, fratres germani, Fridericus III. Sapiens & Johannes Constans, Ille fundator primus hujus Academiæ, nec non templi ipsius arcis, ut hodie extant, &c. ut non semel dictum. Ille, Fridericus quidem, ad dextram, vel ante, [illegible], altare ipsum, Johannes vero ad latus fratris dextrum: tumulis eorundem impositis coopercul is ex metallo, insculptisque insignibus Electoralibus additis & Inscriptionibus quibusdam & carminibus, quæ infra dabimus Lib. II. suo loco.

Friderici porro statua [illegible] capella in habitu Electorali, [illegible], cernitur inclusa ad dextram muro septentrionali, insignibus aliisque circumdata, [illegible] symbolo atque inter alia ejus: *VERBUM DOMINI MANET IN ÆTERNUM.*

E regione in muro meridionali similis plane statua est [illegible] Johannis, fratris & Ducis-Electoris: cum iisdem insignibus, ornamentis nec non symboli.

Præterea parti utrinq; dictarum statuarum mox aliæ duæ visuntur æneæ & ipsæ tabulæ, inauratis literis, memoriæ item felicis. utriusq; Electoris: quarum Inscriptiones, carmina heroica, infrà dabimus quovis Lib. II. suo loco. Autor harum est Dn. Philippus Melanchthon. sem.

Insuper non longè ex utraq; parte ad pilos murorum Statuæ eorundem Electorum marmoreæ visuntur, habitu cataphractorum, super & injectis thoracis sui armatura paludamentis, hinc aurei, illinc purpurei & argentei coloris, in genua tamen prostratorum ad orandum, complicatisq; manibus.

Auctores utriusq; notatarum Statuarum & tabularum fuerunt Johannes Elector, qui fratri Friderico, & idem Johannes Fridericus, qui parenti Johanni fel. mem. hæc pietatis cujusdam & memoriæ sempiternæ ergo posuerunt.

Sequuntur non procul ordine, sibiq; è regione positæ Imagines pictæ ad vivum & in justa statura, habitu episcopali vel sacerdotali, usitatoq; eodem in nostris regionibus, ad sepulchra eorundem B. B. Martini Lutheri & Philippi Melanchtonis, Dei Organorum illorum utrinq; selectissimorum, & quorum ope veritatem propè latentem & huic non tantum Academiæ, sed & vere Christiano Orbi circumfusam. Utriusque auctor monumenti fuit ex debito Academia.

Ad suggesti dextrum latus muro meridionali affixæ videntur duæ tabulæ; altera ab parte ipsa marmorea arcuatis [illegible] opere eleganti artificiosàque repræsentans totius Passionis Dominicæ historiam sculpturis comparata Friderici sapientis Electoris, lau-

dato

Digitized by Google

[illegible], anno cIↄ Iↄ XVIII. Cujus & effigies ei-dem superimposita cernitur, cum hac inscriptione; FRIDERICUS III DUX SAXONIÆ ELE-CTOR. HUJUS TEMPLI ET ACADE-MIÆ FUNDATOR. Altera tabula, in angulo muri, ligneam effigiem exhibet B. Lutheri è suggestu concionantis, digitoq; CHRISTUM crucifixum populo monstrantis: [illegible] Draconem infernalem, faucibus suis excipientem Papam Romanum, una cum rasa turbâ sua, cujuscunq; sortis. In honorem posita hæc fuit D. Lutheri, cujus inscriptionem, Carmen [illegible], Vid. in [illegible] suo loco.

E regione suggesti, porro Cistam quandam, ut ita dicam, videre licet: quæ in itinere partim comparata religioso in Palæstinam per loca sacra, pro moribus eorum temporum, anno cIↄ CCCC XCIII, laudatissimus [illegible] memoratus Princeps Elector Fridericus item hic deponi voluit, curavitq;.

I. Spina [illegible] aliquam, [illegible] ipsâ [illegible] magnitudinis, catenis ferreis ad parietem revincta, cum hac inscriptione:

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Wer ist von allen so ein sinniger Mann/
Der GOttes Werck auszugründen kann/
Wie Er über XIII Fuß eine Wallfisches Grat
In dem [illegible] Wasser geschaffen hat.

II. Suprà hanc paullò Cornu prægrande [illegible] taurorum maximi qvale nullum hic, instar cornu venatorii ornatum loris, ita ut de collo suspendi possit: qvod vulgò dens Elephantis, aliis Ungula Gryphis habetur.

III. Super idem rursus Costa qvædam, ingentis sanè magnitudinis, qvam Hunni cujusdam seu Gigantis maximi esse costam dictitant.

Suprà Templi portam ipsam [illegible] interius oblonga depicta conspicitur forma & longitudo Corporis Servatoris nostri, sindone involuti qvali, de monumento ejus Jerosolymis ipsa desumptæ, & qvidem in duplo: primum ut anteriorem sui partem seu pronum, hinc ut posteriorem vel supinam sindone involuta exhibeat: cum hac inscriptione:

[illegible] Jesus.
[illegible]
De cruce grata [illegible] Joseph
Sindone [illegible]
Nunc est crede mihi [illegible]
[illegible]

Ad Suggesti sinistram sub fornice ipso inter Degenhardi Pfeffingeri & Henningi Godeni epitaphia, qvondam cernere licuit tabulam Artificiosissimam, cujus vel ideò, licet absentis jam, facienda mentio, trium Regum, ceu salutantium vultu, cum Josepho, Mariâ & Jesulo inter ejus brachia hærente, [illegible] propè [illegible] ad pedes [illegible], omnibus ingeniosissimè & ad stuporem depictis expressisque, opus Alberti Dureri Norenbergensis celeberrimi

nomi-

nominis posteris, sub anno clɔ Iɔ IV. Hanc tabu-lam Rudolphus II. Imperator à Christiano II. Electore anno clɔ Iɔ C III. sibi petiit, & assentiente Senatu Academico etiam impetravit.

In cujus locum jam successit positaq; est Delineatio chorographica Palæstinæ sive Terræ sanctæ, descriptio Jerosolymæ & monumenti sacri vel sepulchri Servatoris nostri; vel itinerarium potius, ut rectius dicam, Peregrinatio universa Friderici III. & sapientis, Electoris, nunquam laudati, suscepta ab ipso devotionis cujusdam gratiâ, pro more illorum temporum, anno clɔ CCCC XCIII. ad dicta loca, in his observatis & diligentissimè omnia quasi lustrantis, cum inscriptionibus locorum rerumq; gestarum ibidem plerumq;.

Præterea notatu visuq; digna est tabula Captivitatis & prehensionis Christi Servatoris nostri, valvis ipsa clausa duabus, juxta Sacrarii ostium ad dextram visaq; opus & ipsum, ut fertur, Alberti Dureri, die Nachtstück/ vulgò: Christum in horto Judam hunc osculo excipientem, Petrum cum Malcho, & reliquam cæteram faculis & armis radiantem, ipsam deniq; nigricantem noctem, artificio sanè singularissimo repræsentans.

Item supra Sacrarii ostium Tabula alia eandem [illegible] feriam, valvis & ipsa clausa duabus: quibus apertis repræsentatur in medio quidem Maria cum Jesulo, [illegible] quibusdam, alijs in valvâ dextrâ vero Josephus [illegible] negotiis nodosisq; admodum dignus, in sinistra [illegible] quidam (an Johannes Apostolus?) [illegible] omnia item artificio sanè singulari.

 Deniq;

Denique notetur & adhuc in angulo muri septentrionalis post cathedram, juxta januam aditus, alia Tabula Lucæ Cranachij, (Lucas Mahler is ipse vulgò aliàs sic dictus) ut fertur, opus: repræsentans S. Mariam & Elisabetham, aliasq; earundem agnatas matronas, cum pueris & puellis lusitantes: nec non hinc & inde, in extremitatibus duabus, Fridericum & Johannem, fratres Electores, adstantes orantesq; genufl. Opus sanè & ipsum non contemnendum.

Cæterùm seu imagines seu tabulas pictas, quantitate & qualitate plures, nec artificii minoris, lubens heic & nunc prætereo.

Enimverò nec prætereundæ planè silentio, quarum suprà mentio qvodammodo facta, Reliqviæ Sanctorum, in hoc ipso Templo qvondam honori omnium Sanctorum dicato dictoq; repertæ, notatæq; hinc in peculiari libello impressæ, vel exscripto typis, apud archivum, qvod vocant, Academiæ, sub hac inscriptione: Die Zeigung des Hochlobwürdigen Heiligthumbs der Stifftkirchen aller Heiligen zu Wittenburg. Gedruckt alhier / im Jahr Christi 1509. Qvarum Summa: qvinqvies mille, & qvinq; adhæc. Ostensæq; fuere singulis annis qvondam cœtui publico feriâ secundâ post Dominicam, qvam vocant Misericordias Domini. Harum qvasdam saltem ac notabiliores haud grave fuerit, nec de superfluo omninò, heic item adscripsisse; monimentum ergò cujusdam & qualiscunq; gratitudinis erga Deum pro liberatione ex hac servitute, superstitione & plus qvam Ægyptiis tenebris, nec non [illegible] erga bonos & plus [illegible] majores nostros.

nostrae. [illegible] sunt repositae [illegible] inter alias, in [illegible] bello addidit.

Von dem Wasser / auß dem Grabe S. Walpurgis fliessende / 1. particul.

Von den Händschuhen S. Kunigunde 1. particul.

Von Berg Sinai / 1. particul.

Von S. Catharinen Milch für Blut vergossen 1. particul.

Von den Eilfftausendt Jungfrawen 1414. particul.

Von der Trepp / darunter S. Lazarus gelegen / 1. particul.

Von seinen Gebein und Zähnen / etliche particul.

Von der Kappen S. [illegible] 1. partic.

Von S. Paulo / dem Einsiedler / 1. partic.

Von S. Thoma von Aquin 1. partic.

Von Schiff S. Nicolai 1. particul.

Von S. [illegible] / 1. particul.

Item [illegible] Gebein von den Zehentausend Rittern.

Von denen H. Cosmo und Damiano, 1. particul.

Zwey Kinnbacken / von S. Pancratio und Bonifacio.

Ein Messer / damit das Heyligthumb S. Laurentii [illegible] gethailet / und dieser Zeit noch geblutet hat.

Von den unschuldigen Kindern / 204. particul. darunter [illegible] ganze Häupter / Glieder / Arme / Beine / Finger.

Ein

Digitized by Google

Ein gantzer Leichnam von einem der unschuldigen Kinder.

Von Ruß aus dem glüenden Ofen der drey Männer / 1. particul.

Von Creutz Dismæ, des Schächers / 2. partic.

Von den Märterern Maccabæorum, 2. partic.

Von den Siebenschläfern / 15. partic.

Von dem Gebein S. Stephani / des ersten Märterers / 14. partic.

Von seinem Blut / 1. part. von Haupt und Arm / 1. part.

Von einem Stein / damit S. Stephanus gesteiniget / 8. particul.

Ein gantz Haupt und Schwert S. Mauritij.

Item, von seiner Fahnen / Spiess / Harnisch / etliche particul.

Von S. Christoph / dem Grossen / etliche particul.

Von einer Kniescheiben S. Marci, 1. partic.

Von den Solen der Schuch S. Thomæ, etliche particul.

Von der Tafeln S. Johannis / 4. particul.

Die gantze Haut des Angesichts S. Bartholomæi.

Von Creutz S. Andreæ, 11. particul.

Von seinem Rock / 1. particul.

Von S. Paulo und Timotheo etliche part.

Von Gürtel S. Pauli 1. particul.

Ein Glied von der Ketten / darin S. Petrus gefangen gelegen.

Von seinem Rock und Stabe / etliche particul.

Von

Von der Statt da der Herr JEsus geboren/ 4. particul.

Von Tüchlein/ darin Er gewunden/ 1. partic.

Von der Krippen/ Wiegen/ Heuw/ Stroh/ da Er gelegen/ Gold und Myrrhen/ so ihm geschenckt/ etliche particul.

Vom Brete/ darauff der Herr Christus gelegt/ 3. particul.

Von der Statt/ da der Herr das Vater unser gepredigt/ 1. particul.

Vom Stein/ auff dem der Herr Christus gestanden zu Jerusalem und gepredigt: Item ist der Mittel der Welt/ 1. particul.

Von dem Stein/ da Er stund/ wie Er über Jerusalem weinete/ 1. partic.

Von Stein/ von welchem Er auff den Esel gestiegen/ 1. partic.

Von der Erden/ da Er gefangen/ etliche partic.

Vom Himmelbrod der Kinder Israel/ 1. partic.

Vom Tisch/ dem Tischtuch/ Brodt/ auff und von welchem der Herr mit seinen Jüngern zu abend gessen/ 1. partic.

Ein particul/ vom Gottesacker und dreyssig Pfenning gekaufft/ darumb Christus verrathen.

Vom Stein/ da der Herr Christus blutigen Schweiß geschwitzt/ 1. part.

Von der Ruten Aaronis/ 3. partic.

Von der Ruten Mose/ 1. partic.

Vom Busch/ den Moses sahe brennen/ und nicht verbrennet/ 1. part.

Vom Berg Calvariae/ particul.

Vom [illegible]/ 2. particul.

Vom Tuch/ damit der HErr den Jüngern die Füß getrücknet/ 1. partic.

Vom Kleide Christi/ 1. partic.

Vom ungenäheten Rock/ 2. particul.

Vom Purpurgewand/ 1. particul.

Von weissen Kleide/ in welchem der Herr von Herode verspottet worden/ 2. particul.

Vom Schweißtuch des Herrn/ 1. partic.

Vom Bart des Herrn JEsu 1. partic.

Vom Keil/ damit das Creutz Christi eingepflöckt/ 1. particul.

Von der Seule/ daran Er gesteupet/ 12. articul.

Vom Strick/ damit Er gebunden/ 1. particul.

Von der Ruten/ darmit Er gesteupet/ 1. par.

Vom Schwamm/ durch welchen Er getrencket/ 2. particul.

Acht gantze Dornen/ von der Kron deß HErrn JEsu.

Ein groß particul von ein Nagel/ so dem Herrn JEsu durch Hände oder Füsse geschlagen.

Etliche particul vom H. Creutz.

Vom Stein/ so auff Christi Grab gelegen/ 1. particul.

Vom Stein/ von welchen der HErr Christus gen Himmel gefahren/ 4. particul.

Ac tandem concluditur: Summa Summarum aller particel: Fünff Tausend und fünff particel. Von jeglichem particel hundert Tag Ablaß. Seynd VIII. Gänge/ hat jeglicher Gang absonder-

lich

zeit hundert Tage und ein Caren Ablas. Selig sind die sich des theilhafftig machen.

Porro enim, de Templo parochiali H. Oppidano, quondam B. Virg. Mariæ sacro, aliquid sanè adhuc dicendum quoque erat: præsertim visu item notatuque dignis in eodem. Hoc quo tempore condi cœperit principio, haud notũ certum est: certum structurã nihilominus apparet, non uno eodemque, id credibile, uno tempore fuisse: [illegible], videtur immò certè ampliatum ex ea parte quæ ortum respicit, anno clↄ Iↄ LXX. ut testatur scriptura contrà murum facta meridionalem, planè [illegible]. Cum & in loco insigni ex lapide (quod [illegible] Scrofa, deliciis lusus Judæorum alioqui, cum hac inscriptione: Rabini Schem Hamphoras: in honorem, scilicet, collocata hoc eorundem: quorum non parva olim & hîc fuit inhabitantium copia: (unde plateæ nomen etiam alterius adhuc) hodie verò nulli omninò in toto Electoratu & Ducatu Saxonico restant, tolerantur. Hæc ille.

Jam in hoc templo notatu digna [illegible] sunt paucis: I. Altare, in cujus tabula erectâ repræsentatur ad vivum B. Mart. Lutherus, stans in suggestu, digitumque intendens in Christum crucifixum: Item Philippus Melanchthon administrans baptismum: porrò Johannes Bugenhagius, Pomeranus, confitentem aliquem pœnitentem absolvens, impœnitentem autem rejiciens. In imagine Lutheri demum notatur, hanc percussam esse videri [illegible] pugione, semel in collum, semel circa umbilicum, à milite quodam olim, ut ferunt, Hispano, tempore Caroli V. Imper. Johannis

Fridericus [illegible] & [illegible] an. [illegible] XXVIII [illegible] ad [illegible] Cæsari [illegible] de [illegible] tamen, posteriori, [illegible] non satis [illegible].

II. Monumentum, prope altare ad sinistram M. [illegible] Melli[illegible], Prof. Academiæ [illegible]. Cujus effigies saxo incisa sepulchrali compl[illegible] epitaphium [illegible] sive [illegible] muro inclusum [illegible] quorum inscriptiones [illegible] Lib. II [illegible] loco.

III. Monumentum [illegible] loco [illegible] Erhar. Rectoris Academ. XX. [illegible] quodam [illegible] trucidati anno, CIƆ IƆ XII. cujus [illegible] inter Rectores Acad. [illegible] pag. 58. Cujus [illegible] effigies expres[illegible] sculpta in saxo sepulchrali, [illegible] duobus [illegible] caput sceptris, Academiæ Magistratus insignibus. Nec non epitaphii [illegible] eidem [illegible] muro o[illegible] rientali: cujus & inscriptionem vide [illegible] loco.

Deniq; notentur & [illegible] Icones aliquot, [illegible] [illegible] hujus loci seu Ecclesiæ, Superin-tendentes & Pastores, qui vocantur [illegible] & vulgò, ad [illegible] & hi sunt ordine [illegible]:

Casparus [illegible], Theol. Doctor [illegible]
[illegible] D. [illegible] [illegible]
[illegible] D. [illegible] 1601. [illegible]
Georgius Mylius, D. [illegible] 1607.
Fridericus Balduinus, D. [illegible]
Paulus [illegible], D. [illegible]

CAP.

CAP. X. & Ult.

Rerum Dn. Ascanio [illegible] Monumenta & Chronologica Superiorum plerumq;, Dissertam in Capp. praecedd. Wittebergâ, & Academiâ hîc fundatâ, usq; huc, [illegible]

Anno Domini:

500. Castrum Claud. Ptolomaei [illegible] temporibus Fl. Arcadii, [illegible] nec non Witekindi I. Germanorum Regis, quae a nonnullis habetur Witteberga nostra: quod probatur ipsis a situ, elevatione poli latitudine, nec non longitudine, praecise recte.

780. Conditum instructum Witteberga a Wittekindo II. [illegible] Magno, rege Germanorum potentissimo & primo Saxoniae Duce, &c.

Arx regia & hinc Electoralis primum condita & nova vel [illegible] exstructa a [illegible] Wittekindo magno, anno eodem.

807. Absoluta eadem a Wittekindo III. & filio, Duce Saxoniae, &c.

1180. Sedem Electoralem primus huic [illegible] Bernhardus *Anhaltinus*, Alberti Ursi Fil. Dux Elector Saxoniae primus ex familia Anhaltinorum [illegible] possessis suis illustravit.

1228. [illegible] Coenobium & Templum fundavit [illegible], Albertus I. Bernhardi filius, Dux

 Dux

Ducis & Electoris Saxon. Coniuge: quæ obiit 1373. sepulta in hoc ipso templo.

1360. Templi Cathedralis ad arcem sive omnium Sanctorum fundamenta jecit, extructo ibidem loci Sacello primùm, Capellâ ut vocant aliis, constitutoq; Collegio Canonicorum, Rudolphus II. Primùm Bernhardi abnepos, Dux-Elector Saxon. qui obiit 1370. sepultus in templo Franciscanorum.

1421 Dignitas Electoralis, una cum Electoratu Saxoniæ superiori & Wittebergâ ab Anhaltinis (fato functis omnibus ac singulis, penes quos quidem tunc Electoratus erat) ad Landgravios Thuringiæ & Marchiones Misniæ transfertur & in specie Fridericum I. cognom. Bellicosum.

1490. Fridericus III. cognom. Sapiens, Ernesti fil. Friderici II. nepos, Frider. I. pronepos, Dux Elector Saxon. successive & Albim ponte sternit, Collegio, Civitatem reparat & exornat, & Arcem Templumq; eidem contiguum, Cathedrale omniumq; Sanctorum, redintegrat, vel potiùs de novo extruit planè idem, ut hodie adhuc extant.

1493. Idem, devotionis ergò, hinc interea in Palæstinam, pro more illorum temporum, ad loca sacra proficiscitur: reversusq; domum varia exotica, præsertim v. reliquias Sanctorum huc adfert templo laudato, ubi et inseruit.

1502. Idem Fridericus III. Elector Cœnobium & templum fratrum S. Augustini ad portam Elsteranam & extruit.

Idem

Digitized by Google

Idem Studium generale Wittebergense, sive Universitatem, ut vocant, vel Academiam heic loci fundat primumq; die S. Lucæ h. e. XVIII. Octobr. Item Collegium Fridericianum, de suo nomine sic dictum. Imperante D. Maximiliano I. Cæs. Rectore primo Martino Pollichio, Mellerstadio Franco, &c.

1506. Academia transfertur propter pestem Hertzbergam mens. Julio: revocata iterum huc sub finem hujus anni.

1508. Martinus Lutherus Erfurdiâ huc venit, vocatus ad docendum.

1512. Udalricus Erbar / Med. D. &c. Rector Academ. XX. à nobili quodam Herbipolensi trucidatur, ineunte mense Octobr. Homicida [illegible] mox capite plectitur publice in foro.

Martinus Lutherus Doctoris insignitur heic titulo graduq; d. festo Lucæ, Acad. natali.

1517. Mart. Lutherus contra abusus & superstitiones Papisticas, in specie Tezelij, monachi, indulgentiarum disputat, [illegible] XXXI. valvis templi ad Arcem affixis, prid. omn. Sanctorum. Sequente v. anno in Comitijs Augustanis sese sistit coram Cardinale Cajetano.

1518. Philippus Melanchthon huc venit, vocatus incorporatusq; huic Academiæ cui Lectura prima Græcæ Linguæ.

1521. Tumultus Carolstadiani huic cientur loci, authore Carolstadio, ejectis ex templo imaginibus, [illegible] in macellum [illegible] ipse [illegible].

Die

Digitized by Google

anno. | D.D.

1525. Die V. Maij, moritur Fridericus III. & Sapiens, Elector Sax. fundator hujus Academiæ fel. mem. sepeliturq; hic in templo ad arcem Cathedrali sive omn. Sanctorum.

1527. Academia transfertur propter pestem Jenam, m. Augusto, reversa huc iterum anno sequente, m. Aprili.

1530. Confessio Ecclesiarum Saxonicarum, Augustana dicta, Augustæ Carolo V. Imperatori exhibetur.

1532. Die XVI. Augusti, moritur Johannes, constans, Elector Sax. fel. m. sepeliturq; hic in templo ad arcem Cathedrali.

1535. Academia iterum ob pestem transfertur Jenam, ad tempus aliquod.

1542. *Wittebergæ* à Johanne Friderico, Electore, de novo munimenti [illegible], paulò ab ea parte [illegible] vallo & fossa, nec non duplici circumdatur muro [illegible].

1544. Templum Franciscanorum Cœnobij mutatur in granarium, necessitudinis ergò cujusdam; ipsum Cœnobium verò in Pandochium convertitur.

1546. Die Concordiæ sc. XVIII. Febr. moritur in Domino D. Martinus Lutherus Islebii Mansfeldiorum [illegible] Wittebergam, d. XXII. sepultusq; in templo ad arcem Academico.

Eodem anno [illegible] ad [illegible] nempe & templi parochialis reliquiæ removentur, in [illegible] & [illegible] ordinationis cujusdam. [illegible] dirimuntur.

1547. Johan-

1547. Johannes Fridericus, Elector, capto Consilio [illegible] capitur à Carolo V. Imperat. propè Mulbergam, Dominica Misericord. Domini, die XXIV. Aprilis.

Witteberga obsidetur à Carolo V. Cæs. [illegible] [illegible] XXIII. [illegible] Cæsari, cum toto Electoratu [illegible], [illegible] Mauritio, Johanne Friderico [illegible], Dux [illegible] Elector [illegible].

1552. Academia propter pestem transfertur Torgam [illegible].

1553. Die VI. Julii mortuo Mauritio, [illegible] Elector Augustus, [illegible] succedit [illegible] frater, Augustus &c.

1555. Fastigia Turrium templi [illegible] [illegible] [illegible] in octogona absoluta [illegible].

1556. Fastigia Turrium & Arcem [illegible] denuo.

1560. Philippus Melanchthon moritur d. XIX. Aprilis, [illegible] Academico.

1564. Schola Oppidana reædificata.

Item, Collegium Augustinianum [illegible] Elect. nunc Domus D. Lutheri & hæredum [illegible] Academiæ. [illegible] ejusdem, hodie Collegium Augusti, [illegible] [illegible] Academia.

1570. Templum parochiale sive oppidanum [illegible] ex parte, restauratur, ampliatur.

1580. Die [illegible] Februarii [illegible] Augustus [illegible]

Q [illegible]

cognom. Dux. Elector Saxon. fel. mem. succedi-que eidem filius Christianus I. &c.

Eodem anno adhuc & seqq. motus sǽnsui Sacramentariorum hic loci, nec non alibi per Electoratum [illegible] interpo-sita [illegible] de S. Cœna &c.

1591. Die XXV. Septembr. moritur Christianus I. Dux Elector, [illegible] succedit Administra-tor tanqvam Septemvir & Pro-Elector Saxo-niæ Fridericus Wilhelmus, [illegible] Dux, &c.

1601. Idem Fridericus Wilhelmus, &c. Pro-Ele-ctoratu decedit, ineunte mense Octobr. & fit E-lector Sax. Christianus II. Primi fil. &c.

1602. Academia Wittebergensis primum Centesi-mum suum, eadem tanqvam & Jubilæum, an-num celebrat, per aliquot dies.

1611. Die XXIII. Junij moritur Christianus II. Dux Elector Sax. fel. m. Eidemq; succedit frater Jo-hannes Georgius [illegible]

1617. Solenniter Jubilæ Evangelicl-Lutherani celebratur per aliqvot dies: Rectore D. Dan. Sennerto, b. m. Patente.

[illegible] Pax aurea restituitur, post bellum infelicis. annorum XXX. Germaniæ patriæq; dulciss. quo ipso anno Rectoratum Academ. gessit [illegible] Auctor. Deo Laus, honor, gloria!

APPENDIX

APPENDIX.

I. GENEALOGIA *Ducum & Electorum Saxon. è familia Principum Anhaltinorum, &c.*

BERNHARDUS, *Alberti Ursi,* [illegible] *Marchionis* & Principis Anhaltini Fil. primus ex hac familia Elector Sax. anno 1180. Moritur 1212.

ALBERTUS I. Bernhardi Fil. Elector, moritur anno 1260.

ALBERTUS II. Primi Fil. Elect. moritur 1297.

RUDOLPHUS I. Alberti II. Fil. Elect. moritur 1356.

RUDOLPHUS II. Rudolphi I. Fil. Elector moritur anno 1370. juxta alios 1380.

WENCESLAUS, Rudolphi II. Fil. Elect. moritur anno 1402.

RUDOLPHUS III. Wenceslai Fil. Elect. moritur 1419.

ALBERTUS III. Rudolphi III. Frater, Elector ex hac familia ultimus, moritur 1422.

II. GENEALOGIA *Ducum & Electorum* [illegible] *Landgraviorum Thuringiæ & Marchionum Misniæ, &c.*

FRIDERICUS I. cognom. *Bellicosus*, Friderici [illegible] Fil. [illegible] nepos, Animosi vel magnanimi [illegible] admodum [illegible], Landgravius Thuringiæ, Marchio Misniæ, &c. (fundator anni 1409. Acad. Lipsiensis) primus fuit ex hac familia Dux Elector Saxoniæ, anno 1422 vel 23. moritur 1428.

FRIDERICUS II. Primi Fil. cogn. *Placidus*, Dux & Elector Saxon. [illegible] moritur anno 1464.

ERNESTUS, Friderici II. Fil. Dux & Elector Saxon. III. anno 1464.

FRIDERICUS III. Ernesti Fil. cogn. Sapiens, Fundator Academ. Wittenberg. Elector IV. an. 1486.

JOHANNES, Friderici III. frater, cogn. Constans, Dux-Elect. Saxon. V. anno 1525.

JOHANN. FRIDERICUS, Johann. Fil. cogn. Confessor, Dux Elector Sax. VI. anno 1532.

ALBERTUS, Friderici II. Fil. Dux Saxoniae, cognom. magnanimus, dextera manus Imperii, alter Rolandus, Hector Germaniae, mortuus anno 1500.

GEORGIUS, Alberti Fil. Dux Saxon. Relig. Pontificiae defensor acerrimus, mortuus anno 1539.

HEINRICUS, Georgii frater, Dux Saxon. Evangelii defensor opt. mortuus anno 1541.

MAURITIUS, Heinrici Fil. cogn. Magnanimus, Dux & Elector Saxon. VII. fit anno 1548.

AUGUSTUS, Mauritii frater, cogn. Pacificus, Dux Elector Saxon. VIII. an. 1553.

CHRISTIANUS I. Augusti Fil. Elect. Saxon. IX. anno 1586.

CHRISTIANUS II. Primi Fil. Dux-Elector Saxon. X. anno 1591.

JOHANN. GEORGIUS, Christian. II. frater, I. Fil. Dux-Elector Saxon. XI. anno 1611. Qui Vivat!

LIBER II.

E[illegible] illa fuit; [illegible] numerum, [illegible] ab [illegible] bene [illegible] (nominatim) in Av. Io. Wittenbergensi [illegible] Academiæ, Vaticum [illegible], Illustrium [illegible], qui hic [illegible] que, hic ante [illegible] suum & gloriam quandam huic Civitati, præsertim Academiæ communicarunt. Ordine hoc dabimus, quot quot eorum idem habere potuimus; [illegible] præcipue illa [illegible] sive [illegible] hoc [illegible] Benev. Lectori, incipiemus à Templo Cœnobii Franciscanorum, de quo supra [illegible] Cap. I. pag. 7. & in & impr. Cap. III. pag. 18. seqq. cum quo [illegible] illic, clarum à XX. personis Illustriss. Electoribus & Ducibus Saxon. ex familia Ascaniorum, eorundemq; Conjugibus, aliis.

CAP. I.

Inscriptiones ipsa Templi Cœnobii Franciscanorum.

Helena, Ducissa Saxoniæ, Elect. Ux.

ANNO M.CC.LXXIII. VIII. ID. SEPTEMBRIS. OBIIT DOMINA HELENA CONJUNX ALBERTI I. DUCIS SAXONIÆ ELECTOR. FILIA DUCIS OTTONIS DE BRUNSVIG. FUNDATRIX HUJUS COENOBII.

Johannes, Dux Sax.

JOHANNES. DUX. SAXONIÆ. FRATER. DOMINORUM. DE LAUENBORG OBIIT ANNO. M. CC. LXXXII. IIII. CALENDAS AUGUSTI.

Albertus II. Elector Sax.

ANNO. M. CC. XCVII. OBIIT ALBERTUS II. DUX. SAXONIÆ. ET. ELECTOR.

Hagna, Ducissa Sax. Elect. Ux.

DOMINA HAGNA. UXOR. ALBERTI. II DUCIS. SAXONIÆ. FILIA. IMPERAT. RODOLPHI. MORTUA EST. M. CCC. XXII.

Wenceslaus, Dux Sax.

ANNO. M. CCC. XXVII. XVII. MARTII. MORTUUS EST. WENCESLAUS. DUX. SAXONIÆ.

Jutta, Ducissa Sax. Elect. Ux.

ANNO. M. CCC. XXVIII. MORTUA. EST. DN. JUTTA. DUCISSA. SAXONIÆ, RODOLPHI I. CONJUNX. FILIA MARCHIONIS OTTONIS LONGI. MATER. DUCUM SAXONIÆ ALBERTI. OTTONIS. JOHANNIS. ET. RODOLPHI.

Albertus, Dux Sax.

ANNO. M. CCC. XXIX. IV. APRILIS MORTUUS EST. DUX. SAXONIÆ ALBERTUS FILIUS RODOLPHI I. ELECT. SAXONIÆ NATU. MAXIMUS.

[illegible]

Digitized by Google

Kunegunda Ducissa Sax. El. Ux.

ANNO. M. CCC. XXXI. IX. APRILIS. MORTUA. EST. DOMINA. KUNIGUNDIS. FILIA. REGIS. CRACOVIÆ. UXOR. SECUNDA. DUCIS RODOLPHI.

Hagne Ducissa Sax.

ANNO. M. CCC. XXXIII. IX. MAII. MORTUA. EST. DOMINA. HAGNE. DUCISSA. SAXONIÆ. QUÆ FUIT SOROR. COMITIS. DE. LINDAW. UXOR. RODOLPHI. DUCIS. SAXONIÆ. ET. MATER. DUCIS. WENCESLAI.

Otto Dux Sax.

ANNO. M. CCC. L. TERTIA. FERIA. PASCHÆ MORTUUS. EST. OTTO. DUX. SAXONIÆ.

Elisabetha Ducissa Sax.

ANNO. M. CCC. LIII. MORTUA. EST. DOMINA. ELISABETH. RODOLPHI. JUNIORIS. DUCIS. SAX. FILIA.

Rudolphus I. Elector Sax.

ANNO. M. CCC. LVI. XII. MARTII. MORTUUS. EST. RODOLPHUS. SENIOR. DUX. SAXON. ELECTOR.

Rudolphus II. Elector Sax.

ANNO. M. CCC. LXX. VI. DECEMBRIS. OBIIT. RODOLPHUS. II. DUX. SAXON. ELECTOR.

Elisabetha Ducissa Sax.

ANNO. M. CCC. LXXIII. MORTUA. EST. ELISABETH. DUCISSA. SAXON. UXOR. RODOLPHI.

Anno,

Anna, Ducis. Sax. El. Ux.

ANNO. M CCC. XCV. MORTUA EST. DN. ANNA, CONJUNX. RODOLPHI II. DUCIS. SAXON. ELECT. QVÆ FUIT. FILIA. BALTHASARIS. LANDGRAVII. THURINGIÆ.

Wenceslaus, El. Dux Sax.

ANNO. M CC[illegible] XIV. CALEND. OCTOB. MORITUR. WENCESLAUS. DUX. SAXONIÆ. ELECTOR.

Rudolphus III. Elector Sax.

ANNO. M. CCCC. XIX. IX. JUNII. OBIIT. RUDOLPHUS. III. DUX. ET. ELECTOR. SAXONIÆ, FILIUS. MAJOR. NATU. DUCIS. WENCESLAI. ELECT.

Albertus III. Elector Sax.

ANNO. M. CCCC. XXII. MORTUUS. EST. ALBERTUS, DUX. SAXONIÆ. ELECTOR. EX. FAMILIA ANHALDINA. ULTIMUS.

Cæcilia, Ducis. Sax. El. Ux.

ANNO. M. CCCC. XXIX. OBIIT. CÆCILIA. RELICTA. VIDUA. WENCESLAI. DUCIS. ELECTORIS. SAXON. FILIA. FRANCISCI. [illegible] DE. PADUA.

Barbara, Ducis. Sax. El. Ux.

ANNO. M. CCCC. XXXV. FERIA. POST. CANTATE. MORTUA. EST. BARBARA. DUCISSA LIGNICENSIS, ET. BRIGENSIS. CONJUNX RODOLPHI. III. DUCIS. SAXON. ELECTORIS.

Digitized by Google

CAP. II.

Inscriptiones [illegible]

Friderici III. Electoris Saxoniae.

Hic quicunque venis devoto pectore Viator,
[illegible] siste pedem.
Hic ego Fridericus, Dux quo Saxonia felix
Ardua [illegible] tollit ad alta caput.
Qui [illegible] bellis,
[illegible] gentibus [illegible] meis.
At senio tandem longis confectus [illegible],
Hic [illegible] conditus tumulo.
Virtutum [illegible]
Posteritas semper [illegible].
DECESSIT. ANNO CHRISTI. M. D. XXV.
DIE. V. MAII.
VIXIT. ANNOS LXII.
MENSES III.
DIES [illegible]
HORAS FERE [illegible]

[illegible]

Alta [illegible] Hispana,
[illegible]
Inclyte [illegible] posse [illegible],
[illegible] populis, Dux Friderice, tuis.
[illegible]
Dum [illegible] erit.

Pace sub placidâ campique urbesque silebant.
    Horrendæ [illegible] classica nulla sonus.
Bella alij ferro, sed tu ratione gerebas
    Et tunc et vultu sæpe dedere manus.
Inclinata [illegible] meruit sæpe triumphos,
    Additaque haud ullis [illegible] trophæa tibi.
Et pacis studiis decorare ac artibus Urbes,
    Concipis auspicio, Dux Friderice, tuo.
[illegible] hoc tempore [illegible] Camœnis,
    [illegible] plurimus [illegible].
Namq, tuo sumptu sacrū Schola condita ad Albim est,
    Ut vitæ verum traderet illa modum.
Hic Evangelij primum doctrina renata
    Deterso cœpit pulvere nitere suo.
Induit hic veros cultus, verumque colorem
    Accepit tandem relligio vera suum.
Et cum Germani [illegible] arma Tyranni,
    Contra Evangelium [illegible] iussa Dei:
Doctores [illegible] defendere soli,
    Et Christi late spargere dogma fuit.
Hic tibi pro meritis grata præconia voce
    [illegible] virque puerque canent.
[illegible] ætas,
    [illegible] habebit [illegible].

Johannis, Ele[illegible]

Condita Saxonici [illegible],
    Qui colit vera cum pietate Deum.

Et [illegible] Moderamine habenas.
Tranquillæ cultus pacis & author erat.
Quumque Euangelium [illegible] orbem,
[illegible]
[illegible] ratione, nec unquam
Bellica ciuili [illegible] arma togæ.
Inter felices animas, [illegible] Christe precamur,
[illegible] manes [illegible] pios.

DECESSIT ANNO CHRISTI
M. D. XXXII.

[illegible]
[illegible]

Tu quoque Saxoniæ Iohannes inclute Princeps,
Non virtute minor cognite fratre tuo:
[illegible] Christum pietate [illegible] colens
Vita pia [illegible] testis vtraque tua.
Vindelicis coram tua Cæsare nuper in oris
Assensit Christi lingua professa fidem.
[illegible] gloria [illegible],
[illegible]
Usque Euangelii studium deponere velle
Flectere non [illegible] te potuere minæ.
[illegible] constantia pectora [illegible],
[illegible] & passus multa pericla tibi.
Sed [illegible] tempore Christus
[illegible] pro pietate [illegible]
[illegible] moderatio [illegible] ingenii
[illegible]

Hæc

Hac longè fuerant aliorum laude triumphis,
    Hac [illegible] magno Principe dignus fuit,
Ergo tuum nullo nomen delebitur ævo,
    Nec meriti laus est interitura tui.
Hic [illegible] dum Christus meliori corpora sorte
    [illegible] ossa cubent:
Spiritus [illegible] cœlique fruatur honore,
    Interea Christi conditus in gremio.

DECESSIT ANNO ÆTATIS LXV. [illegible] AUGUSTI.

Martini Lutheri, D.

MARTINI LUTHERI S. THEOLOGIÆ D. CORPUS H. L. S. E. QVI ANNO CHRISTI M.D.XLVI. [illegible] CAL. MARTII EISLEBII IN PATRIA S. M. O. C. V. AN. LXIII. M. II. D. X.

in aenea tabula [illegible] hæc leguntur.

Hic propè Martini corpus [illegible] Lutheri
    In parvo tumulo molliter ossa cubant.
Qui prius horrendis errorum pressa tenebris
    Atque Operum obscura nube sepulta fuit,
Hoc monstrante iterum patefacta est gratia Christi,
    Quæque Deo acceptos nos facit [illegible] Fide.
Namque superstitio cum [illegible],
    Et premeret longo dogmata vera situ,

Ille

Sic [illegible] vocatus,
    Lucem Evangelii [illegible] in orbe novam;
[illegible] Paulinæ [illegible] linguæ,
    [illegible] dato.
Atque Agnum in medio Baptista ostendit eremo,
    Qui pia pro populi victima [illegible] foret:
Sic [illegible] Christe, Luthere,
    Cum [illegible] tenebris obruta [illegible]
[illegible]
    [illegible] rupe Propheta Dei;
Quod [illegible] Evangelio, [illegible] pectora [illegible]
    [illegible]
Hoc [illegible] reddidit orbi,
    Eliseus Christi munera [illegible] magis.
Arguit [illegible] atque impia regna
    [illegible] populo quæ [illegible] Dei.
Pollutasque monens vitare idola per aras,
    Ad verum adduxit corda levata Deum.
Magnanimusque Deo [illegible] pergit
    [illegible] minas.
Tandem [illegible]
    Ardua [illegible] Deo.
Sentit ubi coram [illegible] gaudia Christo,
    Veraque post obitum præmia vivus habet.
Gratia Deo [illegible] pro Doctore futura
    [illegible] Christi dogmata vera [illegible].
Atque [illegible] Deus, hanc quam præbuit orbi
    Lucem Evangelii, servet ut ipse suis.

DECESSIT IN PATRIA SUA EISLEBEN
ANNO A NATALI CHRISTI M. D. XLVI
DIE FEBRUARII XVIII. AN. AETATIS SUAE LXIII.
ACADEMIA WITTEBERGENSIS
UT FILIA PATRI DI-
CECIT.

F. C.

[illegible] ut alia quadam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

COntinet hic tumulus Martini membra Lutheri
Nosse [illegible] hoc fuerat, sed tamen ista lege
Quae prius [illegible] [illegible] pressa tenebris,
Atque Operum obscura nube sepulta fuit,
Hoc monstrante iterum patefacta est Gratia Christi,
Quamq; DEO accepta nos faciat esse Fides.
Namq; superstitio cum regnum [illegible] teneret,
Et premeret longo dogmata vera situ,
Ille Dei afflatu [illegible] [illegible] vocatus,
Lucem Evangelii sparsit in orbe novam.
Instructusq; tuba Paulina & fulmine linguae,
Explosoq; [illegible] vera docens, dolo
Utq; agnum in medio [illegible] ostendit [illegible]
Qui pia [illegible] populi victima labe foret:
Sic quoq; monstravit [illegible] [illegible]
Cum totus tenebris [illegible] [illegible] erat.
Ex Legis tabulis, [illegible] [illegible]
A [illegible] [illegible] propheta Dei;

Quo

Quod didicit Evangelio, quodq; docebat, [illegible]
Cum [illegible] terris, [illegible]
Hoc [illegible] Orbi.
[illegible] Christi [illegible] Evangelij.
Agnovit [illegible] templa [illegible]
Pontifices, populus [illegible] Dei.
[illegible] per artes,
Ad [illegible] corda [illegible]
Magnanimusq; [illegible] ante pericla.
Insidias [illegible] multiplicesq; minas.
Tandem [illegible] meritis [illegible],
Atq; [illegible] ad astra Deo.
Sentit [illegible] gaudia Christo,
Veraq; post obitum premia [illegible] habet.
Gratia [illegible] Doctore [illegible],
[illegible] Christi dogmata vera [illegible].
[illegible] Deus [illegible] probuit Orbi
Lucem Evangelij, servet [illegible] ipse sui.

Philippi Melanthonis.

PHILIPPI. MELANTHONIS. P. V. CORPUS HIC S. E. QVI AN. CHRISTI M. D. LX. XIII. CAL. MAII. IN. HAC. VRBE. MO. C. P. ANNOS. LXIII. M. II. D. II.

In tabula [illegible] argumentum.

VIdit fortunasque suas studiumque laboris,
Quamque operam sanctam supplexque fidem
Impendit [illegible] Ecclesiae rebus,
Et quae [illegible]

Hacin

Hac in parte ſibi poſt mortem [illegible] Melanchthon
Compoſuit [illegible] ſolita Philippus habet.
Quæ templi foribus magni vicina Lutheri
E regione ſitum quod [illegible] eſſe vides.
Bretta hunc [illegible] produxit in auras,
[illegible] Palatini [illegible] agri.
Inde propinqui [illegible] bonitate ſuorum
Diverſo [illegible] templa ſacrata loco,
Ludus cum puerum accepit Phorcenſis urbis,
[illegible] mox ſchola Gymnaſii.
Doctrinæ hunc fecit juvenem alma Tubinga Magiſtrũ,
Eximium ſtudiis geſſit qui ille decus.
Inde triumphatum monachis [illegible] Capnio juſſit
[illegible] hunc ripam viſere Saxoniæ.
Tunc nova Dux Fridericus ibi collegia Muſis
Romani fundans Enſifer imperii;
Undique [illegible] præſtanti laude [illegible]
Artis & ingenii [illegible]
Hic ſocio ipſo annis [illegible] octoque Luthero,
[illegible] templa ſcholæ:
Quam ſeptem bis adhuc [illegible] deinde gubernans,
Fluctibus [illegible] per mare nauta ratem.
[illegible] perpeſſus, & ad quam
[illegible] ſua fuit.
Quantum [illegible] quantum invidiæ [illegible],
Ingratorum hominum [illegible]
Ipſe tamen quamvis [illegible]
Directum eſt, [illegible]
Fortiter [illegible] geſſit [illegible],
Nec [illegible] munere ſuo.

Sumtus

Summa piis fuerat, nemo hunc superare, nec ipse
[illegible] studiis arte superare [illegible].
Illa [illegible]
Quaque [illegible]
Scriptis [illegible] inter & alta.
Plurimaque à solidis nominis studiis habens.
[illegible] opus [illegible] est, Fides Confessio sancta,
[illegible]
Languida [illegible],
Rursum [illegible] tollere [illegible].
Contractas [illegible] undique, hic unus
[illegible]
[illegible],
Vitæ & æternum Spiritus [illegible].
Corpus at exanimum tumulo hoc [illegible] humo-
condat,
Condecorent grata [illegible] monumen-
[illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible],
[illegible],
Atque [illegible],
Integer & [illegible].
[illegible]
[illegible]
[illegible],
[illegible].
Salve [illegible] iterum, [illegible],
Semper [illegible].

IN
ACADEMIA WITTEBERGENSI,
PHILIPPUS MELANCHTHONI PARENTI ET PRÆCEPTORI OPT. MERITO. P.

[illegible]

NATUS EST DOMINUS PHILIPPUS ME-LANCHTHON ANNO CHRISTI M. CCCC-XCVII. MENSIS FEBRUARII, DIE XVI. POST VI. HORAM VESPERTINAM IN OPPIDO PALATINATUS BRETTÆ.

Ad Sinistram.

MORTUUS EST DOMINUS PHILIPPUS MELANCHTHON ANNO CHRISTI M. D. LX. MENSIS APRILIS, DIE XIX. [illegible]-DRANTE HORÆ POST. VI. VESPERTINAM WITTEBERGÆ.

Henningo Goden, D.

HENNINGO GODEN, HAVELBERGENSI, IU-RECONSULTORUM SUÆ ÆTATIS FACILE PRINCIPI, HUJUS ECCLESIÆ PRÆPOSITO AC BEATÆ MARIÆ ERPHURDIENSIS SCHOLASTICO, CANONICOQUE, EXTREMA ÆTATE SED FLORENTIBUS HONORIBUS ANNO CHRISTI M. D. XXI. XII. KAL. FEBRUARII, HIC VITA FUNCTO, SEPULTOQUE MATTHIAS MEIER, JURISCONSULTUS CATHEDRALIS HILDENSHEIMENSIS AC PRÆNOMINATÆ ERPHURDIENSIS ECCLESIÆ CANONICUS, FIERI

P. V.

ULTIMÆ VOLUNTATIS PRIMARIUS EXECUTOR PATRONO OPTIME MERITO GRATITUDINIS ERGO F. F.

Petri Lupini, D.

ANNO DOMINI M. D. XXI. IN DIE PHILIPPI ET IACOBI APOSTOLORUM, DOCTISSIMUS [illegible] ET OPTIMUS VIR DOMINUS PETRUS LUPINUS RADHEMIUS, PHILOSOPHIÆ ET SACRARUM LITTERARUM DOCTOR HUJUS ACADEMIÆ [illegible] TISSIMUS, VIVERE DESIIT ET TERRAM TERRÆ, ALACRIQUE ANIMO CREATORI ANIMAM REDDIDIT. CUIUS CORPUS HIC SEPULTUM EST. ET TU, PIE VIATOR, COGITA TE QUOQUE MORTALEM.

Johannis Schneidewini, D.

IOHANNES SCHNEIDEWINUS I. U. D. ET HUIUS CELEBERRIMÆ ACADEMIÆ PROFESSOR, III NONAS DECEMBRIS ANNO M. D. LXVIII. IN CHRISTO JESU PLACIDE OBDORMIVIT, ANNO ÆTATIS XXXXIX, CLIMACTERICO SEPTIMO.

HAc tegitur [illegible] charo [illegible] parenti
[illegible] uno officijs constituere pij.
Nunc [illegible] Stolbergi metalli,
Lumina [illegible] sua.

Charus

[illegible] hac ubi [illegible], mihi
Hanc quoque [illegible], docte Philippe, parit.
Relligionis amans veri studiosus & æqui,
Innocuæ & vitæ Vir fideique fuit.
[illegible] utriusque
Jura in hoc [illegible] cum pietate docens.
[illegible] Academia multos,
[illegible] moribus & probitate viri.
[illegible]
[illegible] dedit.
Consilii [illegible] Communique Ducumque,
[illegible] vindex, arbiter, autor erat.
Hoc [illegible] & multo laborum,
Ipse [illegible] de ratione [illegible]
Nunc prope Lutherum, [illegible] cum pace quiescit,
Adventum expectans [illegible] Christe, tuum.
Nunc etiam [illegible] perfectum [illegible]
Percipit in Domino [illegible] Deo.
[illegible] Charites, Themis & cum Pallade Musæ,
Relligio atque [illegible] hoc [illegible].

Georgij Majoris, D.

REVEREND. ET CLARISS. VIRO, GEORGIO MAIORI S. THEOLOG. DOCTORI ET PROFESS. SUB. HOC MARMORE IN CHRISTO QUIESCENTI, DEFUNCTIS LABORIBUS [illegible] ET DOLORIBUS, ET MISERIIS HUIUS VITÆ ANNO CHRISTI M. D. LXXIV. DIE XXVIII NOVEMBR. ÆTATIS LXXIII. CONJUNX ET LIBERI SUPERSTITES HOC MON. F.

Johan-

Johannes Schutz, D.

ANNO CHRISTI M. D. XXXI. VICES. MART. [illegible] HIC [illegible] SITUS EST [illegible] VIR. DN. JOHANN. SCHUTZ SS. THEOLOGIÆ D. ET PROFESSOR. INCLUTÆ ACAD. WITTEB. CANCELL. HUJUS ECCLESIÆ PRÆPOSITUS. CUJUS CORPUS HIC DEPOSITUM [illegible] RESURG. EXPECTAT. DECESSIT XXIV JULII [illegible] MAG. D. ANNO DOMINI M. D. LXXXIV. ÆTATIS LIII.

Matthæus Wesenbecius, JC.

Hac Matthæe tenet te Wesenbecce sub urna,
Sed [illegible] in orbe [illegible].

OBIIT. V. JUNII. ANNO DOMINI M.D.LXXXVI.
ÆTATIS LV.

Johannes Limmerus, D.

JOHANNES LIMMERUS LUCENSIS J. U. D. AC PROFESSOR IN HAC INCLUTA WITTEBERGENSI ACADEMIA, FACULTATIS JURIDICÆ SENIOR, ECCLESIASTICI NEC NON CURIALIS JUDICII ASSESSOR, INTER ARDENTES AD DEUM PRECES IN CHRISTO JESU EXSPIRAVIT. VI. DIE MAJI MEDIA VESPERTINA, ÆTATIS ANNO XLIII. SALUTIS VERO HUMANÆ [illegible]

Francisci Fabri D.

FRANCISCUS. FABER. FREIBERGENSIS. TRIUM. MEDICORUM. D. ANTONII. FABRI. D. FRANCISCI. WORMANNI. ET. JOHANNIS. KENTMANNI. [illegible] NEPOS. ET. GENER. UTRIUSQUE. FACULTATIS. MEDICÆ. D. ET. PROFESSOR. IN. HAC. INCLUTA. ACADEMIA. ANNOS XIII. NEC. NON. BIS. UNIVERSITATIS. SCHOLASTICÆ. RECTOR. SUB. HOC. LAPIDE. DIEM. LÆTÆ. RESURRECTIONIS. QUIESCIT MORTUUS.

ANNO. DOMINI. M. D. XCIII. VIII. APRILIS. ÆTATIS [illegible].

Nobilis ingenio, studiis, pietate, labore,
Vir gravis & præstans arte Machaonia:
Multos [illegible] aliisque [illegible] herbis
Parcas ipse sibi [illegible] componere [illegible]
Omnia mors rapuit, virtus est sola superstes,
[illegible] aspiciens [illegible]

Petri Ottonis.

HAc Petrus Ottonis recubat sub mole sepulchri,
Ille Mathematum ductor ad astra poli.
Dum [illegible] moderatus regna [illegible]
Occubat & coeli patria regna [illegible]
Qui vero hoc Saxum, fit [illegible]
[illegible] sic bene in [illegible]
OBIIT. XXIII. APRILIS. ANNO. CHRISTI M. D. XCV.

Joban.

Digitized by Google

Iohan. Georgii Volckmari D.

TUMULUS JOHAN. GEORGII VOLCKMARI LEMBERGEN. [illegible] TIL. D. ET. [illegible] PROFESSORIS QUONDAM PUBLICI.

H Ic jacet [illegible] Volckmarus [illegible],
[illegible] Collegio [illegible]
Hunc [illegible]
Ingenii [illegible] judicioque [illegible]
Si [illegible] condere vitam,
[illegible]
[illegible],
[illegible] Volckmarus hic [illegible] est.

OBIIT. PIETATIS, PATIENTIÆ, ET. CONSTANTIAE. EXEMPLUM. XV. MARTII. ANNO. CHRISTI. M. D. XCVI.

[illegible] Reichardi.

CLARISSIMUS [illegible] MICHAEL REICHARDUS [illegible] ORATORIAE FACULTATIS, IN WITEBERGENSI ACADEMIA PROFESSOR PUBLICUS ET COLLEGII PHILOSOPHICI SENIOR. DE TOTA ACADEMIA, DE STUDIIS LIBERALIBUS, DE VIDUIS ET PUPILLIS MERITISSIMUS [illegible] PLACIDE IN CHRISTO OBIIT, AN. CHRI. M.D. XCVII. DIE II. SEPT. HORA [illegible] P. M.

Andreæ Schatonis, D.

HIC SITUS EST, ANDREAS SCHATO TORGENSIS, MEDICINÆ D. ET FACULTATIS SENIOR IN ACADEMIA WITTEBERGENSI PER ANNOS XXIX RARO EXEMPLO VARIARUM DISCIPLINARUM, MATHEMATUM PHYSICES ET MEDICINÆ PROFESSOR, OMNIBUS SCHOLASTICIS HONORIBUS PERFUNCTUS, MAGNA CUM LAUDE VIRTUTIS DOCTRINÆ, SAPIENTIÆ ET INDUSTRIÆ, QUIBUS ETIAM INSIGNIA NOBILITATIS AB IMPERATORE MERUIT. EXEMPLUM BONI VIRI BONI PROFESSORIS BONIQUE CHRISTIANI OBIIT XVII. D. MARTII. A. CHRISTI M DC III. ÆTATIS LXIV.

Davidis Rungii, D.

HIC SITUS EST DAVID RUNGIUS POMERANUS, S. THEOL. D. QUAM ET IX. ANNOS PUBLICE PRIVATIMQUE CUM FIDE ET LAUDE SUMMA HIC PROFESSUS, PERITUM LINGUARUM LATINÆ GRÆCÆ ET HEBRÆÆ SED ET OMNIS DOCTRINÆ [illegible] PERITISSIMUS, MAGNI INGENII FACILITATE AC JUDICII [illegible], [illegible] AC PERSPICAX [illegible], MODESTIA PACIS STUDIO, AC MORUM [illegible] OMNIBUS

OMNIBUS, CARUS ET. ÆSTIMATUS. ROSTOCHIUM. V. CL. DAVIDIS. CHYTRÆI SUCCESSOR. SERIO. SEDULOQ. EVOCATUR NON. IBI. SED. HIC. MORI. DEBUIT. QVOD. ANIMOSISSIME. FECIT. NON. QVINCTIL. ANNO. ÆTATIS. XL. CHRISTIANO cIↄ Iↄ CI.

Salomonis Gesneri, D.

PIETATI ET. MEMORIÆ. REV. ET. CL. VIRI SALOMONIS. GESNERI. BOLESLAVIENSIS. SILESII. SS. THEOLOGIÆ DOCT. PROFESSORIS IN SCHOLA QVIDEM. ANNOS. XII. LEGENDO. ET. DISPUTANDO. IN. TEMPLO. HOC. X. CONCIONANDO. UTRINQUE. FIDE. ET. INDUSTRIA. OPT. MER. QVI. INGENIO. DOCTRINA. JUDICIO. ELOQVENTIA. ZELO. RELIGIONIS ET. VITÆ. INTEGRITATE. PAR. SUMMIS ÆVI. SUI THEOLOGIS. MONUMENTIS. DE. DOCTRINA. CHRISTIANA EDITIS NOMINI SUO FAMAM PIETATE. DOMUM. ÆTERNAM. SIBI. VIVUS CURAVIT. HÆREDD. HOC. QVOD. EST. E. SAXO. P. C. DEFUNCTO. VII. EID. FEBR. ÆTATIS. SUÆ. XLVI. CHRISTI. cIↄ Iↄ C V.

Johannis Zangeri, D.

PIETATI ET. MEMORIÆ. JOHANNIS. ZANGERI. BRUNSVICENSIS. SAXONIS. U. J. D. ET.

PROFESSORIS. DECRETALIUM IN HAC. ELE-
CTORALI. WITTEBERGÆ PER. XXVI. ANNOS
DILIGENTISSIMI. ASSESSORIS. JUDICII. CU-
RIALIS. NEC. NON. ECCLESIASTICI. CONSI-
STORII. IBIDEM UT. ET. JUDICII PRO-
VINCIALIS. ET. REGII. [illegible] IN. LUSATIÆ.
INFERIORIS. SPECTATISSIMI. SENIORIS. ET.
CAPITIS. COLLEGII. JURIDICI. MERITISSIMI.
IN. HANC. TOTAM. ACADEMIAM. OPTIMI.
MAXIMI. QUI. NON. TAM. ÆTATE. CON-
SUMPTUS. QVAM. LABORUM. PERTINACI
ASSIDUITATE. FRACTUS. INTER. ARDENTES
AD DEUM PRECES. IN CHRISTO. JESU.
PLACIDE. EXSPIRAVIT. DIE. VI. SEPTEMBR.
HORA. V MATUT. ÆTATIS. SUÆ. AN. L.
CHRISTI. VERO. CIↃ IↃ CVII. HÆREDES. HOC
DEBITI. ET. SINCERI. AMORIS. SIGNUM.
EX. INTIMO. PIETATIS. AFFECTU. LU-
GENTES. P.

Leonharti Hutteri, D.

LEONHARTI HUTTERI. ULMENSIS. SS.
THEOLOGIÆ DOCTORIS. EJUSDEMQVE.
IN. HAC. ACADEMIA. PROFESSORIS. CE-
LEBERRIMI. ANNIS FERE XXI. COLLE-
GII. THEOLOGICI. SENIORIS. JAM. QVAR-
TUM. RECTORIS. ÆTATIS ANNO LVI.
PIE. DEFUNCTI. ANNO. CHRISTI
M. DC.

M. DC. XVI. SEPTEMBR. XXIII. CORPVS. HOC MONVMENTO. SEPVLTVM. EST.

Ernesti Hettenbachii D.

CHRISTO. REDEMPTORI. SACRVM. ERNESTVS. HETTENBACH. MERGETHEIMENSIS. FRANCORVM. M.D.LII. VI. NON. FEBRVARII. NATVS. MEDICINÆ. DOCTOR. PER. ANNOS XXVIII. ET. PROFESSOR. PVBLICVS. FACVLTATIS. ET. ACADEMIÆ. SENIOR. QVI. NON. OCTOBRIS. HORA. VESPER. VI. PIE. IN. DOMINO. OBDORMIVIT. ANNO. DOMINI. M. DC. XVI. SVÆ. ÆTATIS. LXIV. MENS. VIII. MARITO AC. PATRI. BENE. MERITO. CONJVX. ET. LIBERI. SVPERSTITES. MONVMENTVM.

HOC

P. C.

Benedicti Carpzovii D.

BENEDICTUS. CARPZOVIUS. J. U. D. ACADEMIÆ HUJUS. QVONDAM. PROFESSOR. PUBL. DEHINC. ELECTORIS. SAXONIÆ. CHRISTIANI. VIDUÆ. P. M. CANCELLARIUS. ET. ELECTORIS. SAXON. JOHANNIS. GEORGII. CONSILIARIUS. NATUS. XXII. OCTOBR. A. C. M.D.LXV. PIE. OBIIT. XXVI. NOVEMBR. ANNO M. DC. XXIV.

Carpzovius Senior cubat hic, Aſtrææ celiſtis,
Hic cum illo Pietas, Suada Themisque cubant.
Saxea S[illegible] hæc funera deflet,
Spes eus [illegible] ponit.

Balthasaris Meisneri, D.

BALTHASARI. MEISNERO. DRESDENSI. S. S. THEOLOGIAE. D. ET. PROFESSORI. PUBL. VIRO. EXTRA. CONTROVERSIAM. SINGULARI. T. C. O. D. INGENIUM. CUM. INDUSTRIA. DOCTRINA. CUM. ANNIS. PIETAS. CUM. COMITATE. SEMPER. CERTARUNT. MAGDALENA. PERSONIA. CUM. LIBERIS. QUOQUE. SUPERSTITIBUS. CONJUGI. INCOMPARABILI. ET. SUPRA. QUAM. DICI. POTEST. AMATO. NON. TAM. MEMORIAE. QUAM. IMMORTALEM. SIBI. AC. PERPETUAM. EDITIS. SCRIPTIS. COMPARAVIT. QUAM. TESTANDI. SANCTISSIMI. AFFECTUS. CAUSA. ET. UT. RECONDITI. CORPORIS. LOCUS. INDICARETUR. HOC. SAXUM. POSUIT.

NATUS. EST. ANNO. cIɔ Iɔ LXXXVII. D. III. M. FEBRUARII. DENATUS. A. cIɔ Iɔ CXXVI. D. XXIX. DECEMBR. IN. IPSO. TERTIO. SUO. ET. CLIMACTERICO. CUM. JAM. XIII. AN. SS. THEOLOGIAM. PROFESSUS. PUBLICE. NON. MODO. HANC. ACADEMIAM. SED. UNIVERSUM. ORBEM. CHRISTIANUM. IN. SUI. AMOREM. ET. ADMIRATIONEM. CONVERTISSET.

Occiduum quicquid circumtulit hic moribundum
Meisnerus, tantum marmor id omne premit.

Atque

At quæ post cineres semper victura perennant,
Vel pia fama velit, vel tenuis æra tenent.

Erasmi Unruhii, D.

ERASMUS. UNRUHE. IN. RABENSTEIN. J. U. D. PROFESSOR. PUBLICUS. SUMMÆ. DOCTRINA. PRUDENTIA. SINGULARI. ET. MAGNO. RERUM. USU. PRÆDITUS. QUI. CUM PER. ANNOS. XXIII. DOCUISSET. PUBLICE. TOTIDEMQVE. TAM. IN. PROVINCIALI. CURIA. QUAM. IN. SCABINATU. WITEBERGENSI DICTANDO. PARITER. ET. RESPONDENDO JURI. ASSEDISSET. TER. RECTOR. SÆPIUS DECANUS. IN. OMNIBUS. OFFICIIS. MUNERIBUSQVE. INGENTI. CUM. LAUDE. INDUSTRIÆ. FIDEI. DEXTERITATIS. VERSATUS. ESSET. TORGÆ. IN. PATRIA. UBI. ANTE. ANNOS. LI. NATUS. ERAT. IN. IPSIS. COMITIIS. QVIBUS. PUBLICO. ACADEMIÆ. NOMINE. INTERERAT. AN. CIↃ C. XXCIX. DIE. X. MENSIS. MARTII. EXTINCTUS. ET. TANDEM. HUC. REPORTATUS. A. SUIS. HOC. ISTO. IN. MONUMENTO. CONDITUS. EST.

Juris & innocui vates sanctissimus æqui,
Hic jacet Unruhius Doctor Erasmus humo.
Cæcilia hinc conjuncta sibi est, sata patre Lysero,
Ut torus ambobus unus, ita & tumulus.

Bartholomæi Reusneri, D.

BARTHOLOMÆUS. REUSNERUS. URATISLA-
VIENSIS. SILESIUS. U. J. D. ET. PROFESSOR
EMERITUS JURIDICÆ. FACULTATIS ORDI-
NARIUS. ET. VICEDECANUS. PERPETUUS.
AC. IN. ACADEMIA. SENIOR. SERENISS. PR
TERE. SAXONIÆ. ELECTORIS. CONSILIA-
RIUS. CURIÆ. PROVINCIALIS. ET. DICA-
STERII. NEC. NON. CONSISTORII. ECCLE-
SIASTICI. HIC. WITEBERGÆ. ET. SUPREMI. AP-
PELLATIONUM. JUDICII. ASSESSOR. DRESDÆ.
OBIIT. AN. CHRISTI. M. DC. XXIX. MEN. NOVEMB.
D. XVI. ÆTATIS, LXIV. PROFESSIONIS. XXXV.

Georgii VVeckeri, D.

GEORGIUS. WECKERUS. PHILOSOPHIÆ. AC
MEDICINÆ. D. PROFESSOR. P. ET. ACADE-
DEM SENIOR. HIC. SITUS. EST. QUI. CUM.
PER. XLIV. ANNOS. MEDICINAM. EXERCUIS-
SET. FELICISSIME. PER. XL. IN. HAC. ACA-
DEMIA. PHYSICES. ESSET. PROFESSUS. PRO-
CTORATUM. BIS. DECANATUM. SEXIES. AD-
MINISTRASSET. ATQUE. CUM. PRIORE.
CONJUGE. GERTRUDA. BERGA. XLIII.
CUM. ALTERA. VERO. MENS. II. DIES. XVIII.
VIXISSET. INTER. MEDIA. SANI. AC. VA-
LENTIS. HOMINIS. MUNIA. FORTI. APOPLEXIA
OPPRESSUS. EXSPIRAVIT. NATUS. EST.
ILENBURGÆ. A. CIƆ. IƆ. LXVI. D. VI. FEB. OBIIT.
WITEB. D. XIII. OCTOBR. A. CIƆ. IƆ. C. XXXIII.
VIXIT. ANNOS. LXVII. MENS. VIII. DIES. VII.

Danie-

D. O. M. S. CALCARE. SI. QVIS. HOC. SO-
LUM. QVONDAM. POTES. RESISTE.
DUM. QVID. TE. VELIT. SAXUM. LEGAS.
HIC. SITUS. EST. DANIEL. SENNERTUS.
URATISLAVIENSIS. SILESIUS. QVI. EXER-
CENDO. DOCENDOQVE. MEDICINAM.
XXXV. AN. PUBLICE. QVODDAM. QVA-
SI. SALUTIS. EGIT. AUGURIUM, EAQVE.
DE. RE. INTER. ELECTORALES. ARCHI-
ATROS. ASSCRIPTUS. IN. LOCUM. PRIN-
CIPEM. SUA. VIRTUTE. ASPIRAVIT.
NATUS. EST. D. XXV. NOVEMBR. A. CIƆ IƆ
LXXII. OBIIT. D. XXI. JULII. A. CIƆ IƆ C
XXXVII. GLORIA. ET. NOMINE. QVOD.
ILLUSTRIBUS. ANIMI. INGENIIQVE. AC
INDEFESSÆ INDUSTRIÆ EDITIS. MO-
NUMENTIS. PER. UNIVERSAM. EURO-
PAM. ET. SIBI. PARAVIT. VIVUS. ET
HUIC. CIRCUMFUDIT. ACADEMIÆ
SUPERSTES. PERPETUO. ET. IMMOR-
TALIS.
PATRI. INCOMPARABILI. ET. DE. SE. E-
TIAM. OPTIME. MERITO SUPERSTITES
LIBERI. MOERENTES. LUGENTES-
QVE. P. P.

Erasmi Schmidii.

D. O. M. S.

HIC. INTERQVIESCENS. PLACIDE
ALTERAM. VITAM. PRÆSTOLATVR
M. ERASMVS SCHMIDT DELITIANVS
THOMÆ. CONS. F. GRÆC. LITER. NEC NON
MATHEM. PROF. PVBL. QVI. QVAMDIU. IN
VITA. FUIT. SINGULARE. PIETATIS. MODE-
STIÆ. PROBITATIS AC. INNOCENTIÆ EXEM-
PLUM OMNIBUS. LUCULENTISSIME. PRÆLU-
XIT. NATUS. EST. PUBL. LITERARUM BONO
D. XVII. APRIL. A. cIↃ IↃ LXX. EARUNDEMQVE
MAXIME. VERO. GRÆCARVM. QVARUM
SVMMVS. VATES. ET. VINDEX. EXSTITIT.
DAMNO. DENATVS. IV. SEPTEMBR. ANNO.
cIↃ IↃ c XXXVII. CVM. DOCVISSET. PVBLICE
XL. IPSOS ANNOS. EPHORIÆ ALUMNORVM
ELECTOR. ANN. XXXVII. VISITATIONI
SCHOLARVM ILLVSTR. ANN. XXXIV. IN-
CREDIBILI. FIDEI. ATQVE. INDVSTRIÆ
LAVDE. PRÆFVISSET. VITA. QVAM. CVM
ALIIS. COMMVNEM. HABVIT. ANN. LXVII.
MENS. IV. MINVS. PAVCIS. DIERVM FVIT.
SED. QVAM. INGENIO, ET. EXCELLENTI
ERVDITIONE IPSE COMPARAVIT, SIBI IM-
MORTALIS EST, NEC NISI CVM LITERA-
RVM GLORIA FINIENDA. MARITO. DESIDE-
RATISS. PATRI. OPTIMO. SOCERO. B[illegible]
MERITO. VXOR. FILIA. GENER. TESTANDÆ
PIETATIS. AFFECTUSQVE CAUSA
P. C.

Georg.

Gregorii Nymmanni D.

D.O.M.S. NEC. NON. MEMORIÆ. GREGORII. NYM-
MANNI. PHILOSOPHI. AC. MEDICI. ORDI-
NARII. IN. QVO. INGENIUM. STUDIUM. DO-
CTRINA. ARS. ET. SUMMA. PRÆCELLENTIA
FUERUNT. NON. TUM. TAMEN. POTUE-
RUNT. EXIMERE. NECESSITATI. QVÆ. OMNES.
MANET. QVARE. CUM. EX. LIENIS. ET.
HYPOCHONDRIORUM. MORBO. ATROCI.
AC. LENTO. D. XIII. OCTOBR. A. C. CIƆIƆC
XXXIIX. DECESSISSET. FUNCTUS. ILLATÆ.
HUC. EJUS. RELIQVIÆ. SUNT. ET. SUB. HOC.
LAPIDE. IN. SPEM. COMMUNEM. IN. SOLO.
PATRIO. CONDITÆ. ET. SEPULTÆ. VIXIT.
ANN. XLVI. MEN. IX. D. IV. MEDICINAM. DO-
CUIT. PUBLICE. EXERCUITQVE. NOBILITER.
ANN. XXI. EX. ANATOM. BOTANICÆQVE.
PROFESSORE. IN. PRIMUM. COLLEGII. EJUS.
ET. SUMMUM. LOCUM. VIRTUTIS. AC. ERU-
DITIONIS. MERITO. PROVECTUS. QVARUM.
FAMA. AC. LAUS. IMMORTALIS. EST.
MARITO. AC. PARENTI. OPT. DESIDE-
RATISSIMO. SUPERSTITUM. PIE-
TAS. POSUIT. DI-
CAVIT.

Johannes Strauchius, D.

HIC. SISTUS. EST. JOHANNES. STRAUCHIUS
QVI. NATUS. WITTEBERGÆ. D. XXVI. JUNII
AN. cIↄ Iↄ CXIV. DUCTUSQVE. A. PRIMA
QVAQVE. ÆTATE. PER. OMNEM. ERUDITARUM
ARTIUM. CIRCUITUM. JURISPRUDENTIÆ. SE
DEDIT. ATQVE. IN. EO. STUDIORUM. GE
NERE. INDEFESSA. INDUSTRIA. ITA. PRO
FECIT. PERMITTENTE. UT. DEMUM. ASSUMPTU
AD. SUMMOS. TOGÆ. HONORES. AC. DI
GNITATES. ASPIRARIT. VIXIT. ANN. LI. MENS.
III. ET. D. TOTIDEM. SECUNDO. JUDEX. IN. SU
PREMA. CURIA. DRESDÆ. CONSILIARIUS. E
LECTORALIS. OPERATUS. EST. ANN. VII. IN
APPELLATIONUM. CURIA. ANN. IX. TOTI
DEM. QVOQVE. JURA. APUD. NOS. PUBLICE
DOCUIT. ET. FACULTATI. JURIDICÆ. ORDI
NARIUM. ORDINI. AC. CAPUT. CAUSASQVE
ECCLESIASTICI. FORI. DIJUDICAVIT. DECES
SIT. D. XIV. SEPTEMBR. A. cIↄ Iↄ CLXXIX. FE
BRI. MALIGNA. IN. IPSO. RECTORATU. SE
CUNDO. QVEM. PROPIUS. FINEM. ADDUXE
RAT. PIETATIS. CANDORIS. JUSTITIÆ. AT
QVE. MODESTIÆ. SINGULARIS. LAUS. ET
ABSOLUTÆ. DOCTRINÆ. GLORIA. QVAM. VI
VUS. SIBI. PEPERIT. TAM. DIU. DURABIT. IN
TERRIS. QVAM. DIU. VIRTUTIS. ET. SAPIEN
TIÆ. NOMEN. NON. EVILESCET. CATHARI
NA. SUA.

81.

NA. NEMIA SVO. ET. SEX. DE SEPTEM. SV-
PERSTITVM. LIBERORVM. NOMINE. MA-
RITO PATRIQVE. INCOMPARABILI AC EA-
DE. CAVSA. DESIDERATISSIMO. NON SINE
INGENTIBVS LACRIMIS
P. C.

Wilhelmi Lyseri, D.

CHRISTO. REDEMPTORI SACRVM. ET
BONAE. MEMORIAE. WILHELMI. POLYCARPI,
LYSERI. ET. ELISABETH A. [illegible] LY-
SERI. QVI. INGENIO. IVDICIO. ET THEOLO-
GICA, ERVDITIONE IVXTA. AEQVE. PRV-
DENTIA. VT, PAVCOS. HABVIT PARES, NEC
DE ECCLESIAE. ET ACADEMICIS STVDIIS. PA-
TERNAE. AVITAEQVE GLORIAE. VESTIGIIS. IN-
SISTENS. NON SINE EFFICACISSIMAE INDV-
STRIAE. EXEMPLO ILLVSTRI. OPTIME, CLA-
RISSIMEQVE MERITVS EST. [illegible] A-
DOLESCENS. PHILOS. MAGISTER, CREATVS.
PLERASQVE GERMANIAE. ACADEMIAS ADIIT.
PRAECIPVAS. INSEDIT. HINC. BELGIO. GAL-
LIA. BRITANNIAQVE LVSTRATIS CVM
NONDVM. XXX. AN. IMPLESSET SVMMO THEO-
LOGIAE GRADV, ORNATVS SIMVLQVE EC-
CLESIAE [illegible]. VOCATVS ANTISTES

EST. EX. EA. PROVINCIA. SEXTO. POST. ANNO.
IN. ACADEMIAM. WITTEBERG. VENIT. IN-
TERQVE. PROFESSORES. ASSCRIPTUS. XXV. AN.
SACRAS. LITERAS. CUM. MAGNA. LAUDE. DO-
CUIT. PUBLICE. ECCLESIÆ. MISENENSI. IN-
GENUÆ. INTER. CANONICOS. ANN. I. DECA-
NUS. PRÆFUIT. II. ANN. ACADEMICUM. MA-
GISTRATUM. GESSIT. QVATER. IN. NOVISSI-
MO. AD. VIII. ID. FEBRUAR. AN. C. CIↃ IↃ C XLIX.
OBIIT. DIEM. QVI VI. KAL. NOVEMBR. A. C.
CIↃ IↃ XCII. BRUNSVIGÆ. NATUS. FUERAT.
CATHARINA. BOSIA. LIBERIQVE. CUM. EX.
PRIORE. UXORE. REGINA. TUNZELLA. TRES.
TUM. QVINQVE. EX. ILLA. SUPERSTITES. MA-
RITO. ET. PATRI. OPTIMO. DESIDERATIS-
SIMO. NON. SINE. ACERBISSIMIS
LACRIMIS

P. C.

Jacobi Martini. D.

HIC. SITUS. EST. DOCT. JACOBUS. MAR-
TINI. PROFESS. THEOL. PRIMARIUS.
ET

ET. TEMPLI. ARCIS. PRÆPOSITVS. TO-
TIVSQVE. PROFESS. ORDIN. SENIOR.
ACVMINE. INGENII. IVDICII. GRAVITATE.
DOCTRINÆ. COPIA. ET. EXCELLEN-
TIA. MERITORVM. CVM. SVMMIS.
SECVLI. VIRIS. COMPARANDVS. IN. SVO.
GENERE. POSTPONENDVS. NEMINI.
NATVS. EST. AD. D. XVII. OCTOBR. IN.
AGRO. HALBERSTAD. A. CIƆ IƆ LXX. DE-
CESSIT. A. D. XXX. MAII. A. CIƆ IƆ CCXXIX.
CVM. PHILOSOPHIAM. ANNOS. XVI. TOTI-
DEMQVE. ET. QVOD. EXCVRRIT. THEO-
LOGIAM. EX. ORTHODOX. NOSTRAM.
RELIGIONEM. PRO. CATHEDRA. PRO.
SVGGESTV. IN. PVBLICA. LVCE. QVA. VOCE.
QVA. SCRIPTIS. DOCVISSET. ASSERVISSET.
ET. ILLVSTRASSET. MAGNIFICE. ADEOQVE. IN.
TOTO. CHRISTIANO. ORBE. VICTVRAM.
GLORIAM. ET. IMMORTALE. NOMEN. SIBI.
PEPERISSET. VXOR. NOVISSIMA. ET. V-
TRIVSQVE. MATRIMONII. LIBERI. NE-
POTESQVE. SVPERSTITES. MARITO. PATRI.
AVO. OPTIMO. DESIDERATISSIMO.

P. C.

Jeremiæ Reusneri, D.

D. M. Æ. S.

ET. BB. MM.

JEREMIÆ REUSNERI. JCTI. ET. IN
ACADEMIA. WITTENB. ANTECESSO-
RIS ORDINARII. AC SENIORIS CON-
SILIARII. ELECTORALIS SAXONICÆ CU-
RIÆ PROVINCIALIS. SCABINATUS ET
CONSISTORII ECCLESIASTICI. ASSES-
SORIS. QVI LEORINI SILESIORUM
NATUS. ANNO. CHRISTI. cIↄ Iↄ XC.
AD. IV. NONAS. MAJAS. IX. KAL. NO-
VEMBR. ANNO. CHRISTI. cIↄ Iↄ
CXIIX. CLARISS. VIRGINI. ANNÆ
MARIÆ. SCHROTERÆ. NUPTUS.
ATQVE. EX. EA. PATER. IX. LIBERO-
RUM. BINORUM. MASCULI. CATE-
RORUM. SEQVIORIS SEXUS. FACTUS.
CUM. IN. HONORIBUS. ET. OMNI-
BUS. PUBLICIS. DEO. PIETATEM.
PROXIMO ÆQVITATEM. SIBI. SO-
BRIETATEM. APPROBASSET. SATIS
ANNORUM VITÆQVE SATUR. PIE-
NUS.

NUS. FIDEI PLENUS SPEI EXCESSIT.
ANNO CHRISTI CIↃ IↃ C III. PROPRI-
DIE KAL. OCTOBRIS QVI D. MI-
CHAELI SACER ERAT. EJUS QVOD
CLAUDI POTUIT HEIC RECONDI, ET
QVICQVID ISTUD MONUMENTI EST,
MARITO AC PARENTI INCOMPARA-
BILI ET EXEMPLIS OMNIBUS NO-
BILISSIMO DE SE MERITO, VIDVA,
LIBERIQVE SUPERSTITES PERPETUO
MOERORI DAMNATI.

P. C.

HAVE LECTOR ET ABI MOR-
TALITATIS TVÆ ET ÆTERNI-
TATIS MEMOR.

CAP. III.

Inscriptiones Templi Parochialis sive Oppidani.

Martini Pollichij Mellerstadij, D.

ANNO A NAT. DOMINI. M. D. XIII. VI. KAL.
IANUARII PRÆSTANTISSIMUS. DN. MARTI-
NUS.

NUS POLLICHIUS. MELLERSTADIUS. ARTIUM. PHILOSOPHIÆ MEDICARUMQVE DOCTOR SACRÆ TEOLOGIÆ MAGISTER. HUJUS GY-MNASII RECTOR. PRIMUS. ET. PARENS. DIEM EXTR. CLAUSIT.

In vicina tabula [illegible] in mure [illegible] hæc leguntur.

Hic jacet extinctus, proh, Mellerstadius ille
Martinus Pollichus, gloria magna Virum.
Philosophus, Vates, Medicusque, Theologus ille,
Proh jacet hic nostræ Duxq; Parensq; Scholæ.
Qvique Reformator, Vice Cancellarius, omnes
Sustinuit casus; spiritus astra subit.

Udalrici Erbar. D.

QVæ me cum multis genuit pia mater alumnis,
Hæc mihi nutrix fuit, hæc mihi nata fuit.
Hæc peperit patri natam per vulnera mortem,
Qui fulserat moriens nocte mucrone foro.
En hic Udalricus, si nescis, Rector & idem
Philosophus, Medicus conditur in hoc tumulo.
[illegible]
[illegible]
Hic lapis Udalricum habet Medicumque Monarcham,
Conditur in duro vulnere discipuli.

In vicina pariete tabula [illegible] legitur.

Lamea

Johannis Rhagii, D.

L[illegible]

[illegible] Pontifices.

[illegible] plena [illegible] Numina [illegible]

Cingens docta comas laurea serta comis,

[illegible] Varios monumenta [illegible]

[illegible] plena [illegible]

[illegible], Rhenum [illegible] & Oderam & Albim,

Sprevi, cum docta Sequana Gallus aqua.

Jam sexagenos complevit [illegible] annos,

Nec [illegible] Annos.

Sic [illegible]

Sed [illegible] liberum, grata [illegible]

[illegible] est carmen, quo [illegible]

[illegible] ob [illegible]

Me [illegible] pietas, misera[illegible], casus,

Ingenuae & [illegible] memor ille sui.

Johannis Rhagii, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

DESIIT. VIVERE. PRIDIE. KAL. JUN.
ANNO. DOM. M. D. XX.

[illegible]

ANNO [illegible] XXXVI. MENSE SEPTEMBR. DIE. SEXTA. [illegible] EST. [illegible] CASPAR [illegible] MEDICINAE. DOCTOR.

[illegible]

Hic tegit Lindemanni fama insignia Casparis ossa,
Qui Medicæ clarus Doctor in arte fuit.
Et quoniam insigni doctrinæ adjunxerat usum,
Saxonici Medicum contigit esse Ducis.
Tantum ipsi peperere decus moresque fidesque,
Egregiaque [illegible] in arte [illegible].
Quare perpetuum, tali ratione favorem
Judicio meruit Principis esse boni.
Pectore non ficto Numen coeleste colebat,
Te fontem medicæ, Christe, professus opis.
Ergo animæ ipsius concedas, maxime Christe,
In gremio ut vivat non moritura tuo.

Laurentij Zochij. II.

Proximus hic tumulus Laurenti continet ossa,
Qui veteri Zochi stirpe creatus erat.
Juris erat Doctor, nec tantum curia vocem
Ipsius & [illegible] probare fidem.
Verum etiam casti mores & justa voluntas
Ipsius & pietas [illegible] probata Deo est.
Luxerunt ipsum nati conjuxque, socerque,
Qui juris nostro tempore lumen erat.
Qui [illegible] Schurff, quod hunc præsenti
[illegible] doctrina [illegible] sue.
DECESSIT. ANNO. clↄ Iↄ XLVII. DIE. XXVII.
MENS. FEBRUAR.

Casparis Crucigeri. I.

M. D. XLVIII. XVI. NOVEMBRIS. CASPAR. CRUCIGER. THEOLOGIÆ. DOCTOR. MAGNA. INGENII. PRÆSTANTIA. ORNATUS. SINGULARUM. MATHEMATUM. ET. UNIVERSÆ. PHILOSO-

Digitized by Google

LOSOPHIÆ COGNITIONE INSTRUCTUS EX HAC MORTALI VITA PIE DECESSIT, ÆTATIS SUÆ A. XLV.

Johannis Forsteri, D.

JOHANNES FORSTERVS, THEOLOGIÆ DOCTOR ET HEBRÆÆ LINGVÆ PROFESSOR IN ACADEMIA WITTEBERGENSI IN CHRISTI INVOCATIONE PLACIDE MORTUUS EST, ANNO M. D. LVI. VIII. DECEMB.

Johannis Bugenhagii, D.

ANNO DOMINI M. D. LVIII. XX. DIE APRILIS ÆTATIS SUÆ ANNO LXXIII. MORTUUS EST REVERENDUS VIR DOCTOR JOHANNES BUGENHAGIUS POMERANUS PASTOR ECCLESIÆ WITTEBERGENSIS ANNOS XXXVIII.

Ossa sub hoc tumulo Doctoris sunt Pomerani
Condita, sed superas incolit umbra domos.
Pastor in hac [illegible] multos [illegible] annos,
Eximia pavit [illegible] gregem.
Bis duo lustra [illegible] Sol jam perfecit in orbe,
Octoque annorum præteriere dies:
[illegible] peregrinus venit in urbem
Atque nascentis relligionis [illegible]
At nunc grandævus multo fractusque labore
[illegible] fata suprema sua.
Quando [illegible] septem & [illegible] vixerat annos,
Jamque erat ingratum vivere, dulce mori.

Debita si capiti sit unquam reverenda cano,
Ille senex certè dignus honore fuit.
Non sibi divitias, sibi non quaesivit honores
Propositum, Christe, ut te celebraret erat.
Ore stiloque tuum, Christe, illustravit honorem,
Detexit Satanae Pontificumque dolos.
Errorum tenebras quoque te duce fugavit
E Templis, cultus restituitque tuos.
Magnaque ut hoc ferret subiisse pericula vitae
Illum Saxonicae historiae probant.
Illud testatur patria Pomerania tellus,
Dania [illegible] rege beata suo.
In qua Evangelii radiantia lumina primum
[illegible] sparsit sacra labore suo.
Quanta animi integritas fuerit, probitasque fidesque,
Quantum doctrinae cum pietate decus,
Illius hoc semper post fata [illegible] aevi,
Et quis adhuc candor posteritate erit.
Ore erat et animo castissimus [illegible]
Et semper [illegible] sobriola fuit.
Ingenii sua recta fuit, verumque colebat,
Pectore in ipsius non mica fraudis erat.
Iustitia nulli, nulli pietate secundus,
Vitaque [illegible] labe [illegible] fuit.
Non ille unquam, non [illegible]
Praestitit ingenio summus [illegible]
Non illum tenuit dominandi saeva cupido,
Gloria nec, stultos quae solet esse homines.
Vir sapiens, gravis & doctus [illegible] plusque,
In quo [illegible] laus celebranda fuit.

Magna-

Magnanimus primum Christo auspicante Lutherus
Ausus it est retegere dolumqve lupi.
Concutit hic mox & Doctor Pontificale ad ipsum,
Ut cetus [illegible] [illegible]
Dum Evangelii est [illegible] [illegible] per orbem,
Sedulus et doctos [illegible] [illegible] libros
Qui David [illegible] [illegible] [illegible],
Sic fuit [illegible] [illegible] amor.
Sed tamen aethereis vivunt [illegible] sceptra
Praemia qvisqve suo & dignus labore capit.

Melchioris Fendii D.

MELCHIORI. FENDIO. VIRO. CLARISS. PHILOSOPHIÆ. ET. MEDICINÆ. DOCTORI. AC. PROFESSORI. EXIMIO. QVI. NATUS. IN. URBE. IMPERIALI. RHETIÆ. INFERIORIS. NORLINGA VENIT. IN. HANC. ACADEMIAM. ANNO. CHRISTI. M. D. XIII. ATQVE. IN. EA. DOCENDO. ET. MEDITANDO. GLORIAM. IMMORTALEM. CONSECUTUS. VITAM. IN. TERRIS FINIIT. V. IDUS. NOVEMBR. AN. SALUTIS. NOSTRÆ. M. D. LXIV. COMPLETIS. ANNIS. VITÆ. OCTO. ET. SEPTUAGINTA. SOCERO. CHARISS. JOHANN. HERMANNUS. PHILOSOPHIÆ. ET. MEDICINÆ. DOCTOR. ET. PROFESSOR. GERENS. INGENTIUM. BENEFICIORUM. MEMOR. QVIBUS. AB. EO. AFFECTUS. EST. HOC. MONUMENTUM. OBSERVANTIÆ. ERGO. BENE. MERITUM. ET. GRATITUD. SUÆ. TESTIF. CAUSA. P.

Iohannis Draconitæ, D.

QVI vatum in studijs Christum & velamine Mosis
Quæsiit, Hæcq; fontibus ora lavans,
Luce Draconites clara jam conspicit ipsum
Plenius, [illegible]

PLACIDE IN CHRISTO OBDORMIVIT IOHANNES DRACONITES S. THEOL. D. DIE XVIII APRILIS ANNO M. D. LXVI. EGRESSUS LXVII ÆTATIS ANNUM.

Pauli Eberi, D.

D. PAULO EBERO PATRI CHARISSIMO, QVI OBIIT IV. ID. DECEMBR. ANNO M. D. LXIX. IV. QVADR. ANTE HOR. X. PRAND. CUM VIXISSET ANNOS LVIII. D. XXXIX. WITEB. DOCUISSET ANNOS XXXVIII. ECCLESIÆ HUJUS PASTOR ANNOS X. LIBERI MOESTI P.

[illegible]
[illegible]

— Jacet Pauli hic contractum corpus Eberi,
Qui studuit facere & dicere recta alijs.

Abdiæ Prætorij.

EPITAPHIUM REVERENDI ET CLARISS. VIRI DN. ABDIÆ PRÆTORII, SOLTQVELLENSIS, WITEBERGÆ PIE DEFUNCTI IX. DIE JANUARII ANNO M. D. LXXIII. ANNO VERO ÆTATIS SUÆ XLIX.

Quo

QVa duce Francfurti qvondam praeclara fuerunt
Cis Viadrum celebris docta lycaea scholae:
Cujus in hoc tumulo jam molliter ossa qviescunt,
Mens subiit superae templa beata domus.
Scire cupis qvisnam fuerit Pretorius ille,
Cui vivo Abdias nomen & omen erat.
Pugnando saepe pro relligionis amore
Non metuit curas sustinuisse graves.
Ingenio qvanto lingvas vulgaverit, hujus
Aurea testantur publica scripta viri.
Ergo volvetur donec vertigine caelum,
Perpetuo illius fama superstes erit.

Caspars Eberhardi, D.

CASPAR. EBERHARDI. SCHNEBERGENSIS. SACRAE. THEOLOGIAE. DOCTOR. ET. PROFESSOR. PASTOR. ECCLESIAE. WITEBERGENSIS. VERBI. DIVINI. AC. LUTHERANAE. DOCTRINAE. DEFENSOR. CONSTANTISSIMUS. OBIIT. XXI. OCTOBR. ANNO. M.D.LXXV. CUM. VIXISSET. ANNOS. LII. SCHOLAS. VERO. ET. ECCLESIAS. REXISSET. AN. XXX.

SAXonicas cum Dux regeret Fridericus habenas,
Vindice qvo cecidit fraus scelerata Papae,
Nascor [illegible],
Et Christo in sacro nomina fonte dedi,
In regnum ut subiit Janus, Confessio sua qvo
Tradita Dive tibi Carole sacra fuit:
Obtulit Antistes caeli mihi cura parentum,
E verbo agnovi salvificante Deum.

Tempore

Tempore quo vivi [illegible] fidei confessio [illegible]
Verus erat patriae [illegible]
Pieri o ingeniosa choro me turba cooptans,
Ingenuis iussit liberior esse [illegible]
Iudicibus Mauritio [illegible] Regeque Ducibusque,
Imperii [illegible]
Nomen honorificum accepi titulumque Magistri,
Tum posita est capiti laurea prima meo.
Felices tandem cum pace superstite gentes
Augusto [illegible] Duce
Tandem etiam merito pro multis laboribus haust[illegible]
Extulit nostris purpura honesta comis.
Hic vivo morior [illegible] libens sub cinere verba
Salvificus et Christo spes mea [illegible] Deo [illegible]
Saxonicam aeternum servent pia numina [illegible]
Et Augusto Deus [illegible] regat.

Viti Ortelii Winshemii, &c.

DNS VITUS ORTELIUS WINSHEMIUS, PATER MEDICAE ARTIS DOCTOR, ET GRAECAE LINGUAE PROFESS. P. DE HAC ACADEMIA OPT. MERITUS, PIE IN CHRISTO OBIIT AN. DOMINI MDLXX III NON. JANUARII.

Davidis Voiti, &c.

VIR REVERENDUS ET CLARUS DN. DAVID VOITUS SS. THEOLOGIAE DOCTOR ET PROFESSOR PUBLICUS ECCLESIAE WITTEBERGENSIS PASTOR ET ELECT. SAXON. SUPERINTENDENS IN DOMINO OBDORMIVIT

ANNO

Digitized by Google

ANNO. M. D. LXXXIX. DIE. XXVI. NOVEMBR. PAULO. ANTE. HORAM. IV. MATUTIN. CUM. AD. COMPLENDUM. ÆTATIS. ANNUM. LX. MENSES. DUO. DEESSENT.

Friderici Tilemanni, D.

Hæc Tilemannus habet vacui cava panda sepulchri,
Sed cava non unus * hæc Tilemannus habet.
Omnis & humani simul huic miracula sensus
Ad laniæ exuvias depuluere suas.
Naturæ sophos & variæ pollentia linguæ,
Et non exhausti gurges in Historia.
Et legum ac juris vigor aureus, oris venustum,
Quod Charites digitis expoliere suis.
Et pietas, & prisca fides, & quicquid honestum.
Heu quam non magno funere quanta jacent!
Hic lapis est durus, mors dura est, durus & ipse es,
Qui potes hinc siccis lector abire genis.

OBIIT ANNO. CHRISTI. M. D. IIC. DIE. IX. JANUAR. CUM. VIXISSET. ANNOS. XXIX. MENSES. II.

Ægidii Hunnii, D.

ÆGIDII. HUNNII. SS. THEOL. D. ET. IN. ACADEMIIS. MARPURG. PER. ANNOS. XVI. WITEB. XI. PROFESSORIS. ECCLESIÆ. HUJUS. PASTORIS. ET. IN. ELECT. SAXON. SUPERINTEND. CORPUS. SUB. HOC. TUMULO. SEPULTUM. EST. QUI. NATUS. AN. CHRISTI. M. D. L. DIE. XXI. DECEMBR. PIE. IN. DOMINO. AN. SALVATORIS. M. DC. III. DIE. IV. APRILIS. OBDORMIVIT, CUM. VIXISSET. ANNOS. LII. MENSES. III. DIES. XIV.

Digitized by Google

Georgii Mylii, D.

HIC. SITVS. EST. GEORGIUS. MYLIUS. S. THEO-
LOG. D. ECCLESIARUM. ELECTOR. SAX. SU-
PERINTENDENS. GENERALIS. ET. ACADEMIÆ
WITTEB. PROFESSOR (QVONDAM. ETIAM. JE-
NENSIS) PRIMARIVS. AUTORITATE. CON-
STANTIA. ZELO. PIETATIS. ELOQVENTIA.
ADMIRABILIS. HOSTIUM. CHRISTIANÆ. RE-
LIGIONIS. TERROR. MAGNI. LUTHERI. SPI-
RITU. ET. VERITATE. MAGNUS. DISCIPULUS.
CUM. LVCTV. ET. DESIDERIO. BONORUM. O-
MNIVM. MORTALITATI. EREPTVS. ÆTATIS
SUÆ. AN. LIX. CHRISTIANO M. DCVII. CUI HÆ-
REDES. HOC. QVICQVID. EST. E SAXO.
MONUMENTUM. P. C.

Friderici Balduini D.

DEO. OPT. MAX. ET. ÆTERNÆ. MEMORIÆ.
FRIDERICI. BALDUINI. SS. THEOL. D. ET. PROF.
PUBL. UT. ET. ECCLESIÆ. HUJUS. ANTISTITIS.
VIRI. VERE. APOSTOLICI. ET. NON. NISI. CUM
MAXIMIS. LAVDIBVS. NOMINANDI. QVOQVE
ADEO. IPSUM. ABSOLVTA. ERUDITIO. SVM-
MA. PIETAS. INUSITATA. VITÆ. INNOCEN-
TIA. MORVMQVE. SVPRA. SECULI. CAPTVM.
PROBITAS. ADMIRABILEM. OMNIBVS. FECE-
RANT. ET. MAXIMORVM. THEOLOGORVM.
GLORIÆ. ÆQVARANT. SOPHIA. BARBARA. SSE-
RA. FILIIQVE. SVPERSTITES. AMISSIONE. DE-

SIDE

CON-

SIDERATISSIMÆ CONJUGIS, PATRIS INDVL-
GENTISSIMI, BENE MERITISSIMI, QVOTIDIA-
NA EJULATIONE DAMNATE S. P. NATVS
EST DRESDÆ ANNO CIↃ IↃ LXXV. D. XVII. NO-
VEMBR. OBIIT WITTEBERGÆ A. CIↃ IↃ C XXVII.
D. I. MAII. QVUM XII. ANNOS THEO-
LOGIAM IN HAC ACADEMIA DOCUISSET,
PUBLICE XX ANNOS REXISSET EC-
CLESIAM.

O mors quantum Virum extinxisti!
Sed bene habet,
Virtus Balduini immortalis est.

Lucæ Becmanni. D.

LVCÆ BECMANNO. J. U. D. SERENISSI-
MI ELECTORIS SAXONIÆ ET ALIO-
RUM S. IMPERII PRINCIPVM CONSI-
LIARIO, PROFESSORI PUBLICO IN
HAC ACADEMIA, ET TAM ECCLESIA-
STICI QVAM SECULARIS CONSISTO-
RII ASSESSORI QVI NATVS HAMBUR-
GI CIↃ IↃ LXX. MENSE DECEMB. WITTE-
BERGÆ CUM PER ANNOS XXVI. JU-
RISPRUDENTIÆ STUDIA DOCTRINA PUBLI-
CA ILLUSTRASSET, NON SINE MUL-
TORUM DESIDERIO, ET LACRIMIS
ANNO CIↃ IↃ CXXIV. D. VII. FEBR.
OBIIT. HÆRED. HOC MON.
P. C.

Y 3 Pauli

Pauli Roberi, D.

PAULUS ROBERUS SS. THEOL. DOCT. ET PRO-
FES. PVBL. NEC. NON. EJUSDEM. FACULT. SE-
NIOR. CONSISTORII. ECCLESIASTICI. ASSES-
SOR. PASTOR. WITTEBERGENSIS. ECCLESIÆ.
CÆTERARUMQVE. IN. TERRITORIO. ELECTO-
RALI. SUPERINTENDENS. GENERALIS. HIC. SI-
TUS. EST. QVI. PRO. UBERRIMI. INGENII. CA-
PACITATE. PRÆTER. DIVINARUM. LITERA-
RUM. SCIENTIAM. ERUDITARUM. LINGUA-
RVM. VARIETATEM. NON. MODO. SED.
OMNES. PROPEMODUM. LIBERALES. ARTES.
COMPLEXUS. ANIMO. POETÆ. MUSICI. MA-
THEMATICI. NEC. NON. HISTORICI. PHILO-
SOPHIQVE. LAUDES. ADÆQVARAT. NATUS
EST. WURCENÆ. MISNIÆ. OPPIDO. AD. D.
VI. FEBRVARII. A. C. ciↄ Iↄ XXCVII. DECES-
SIT. WITTENBERGÆ. AD. D. XIIX. M. MARTII.
A. cIↄ IↄC LI. CUM. VIXISSET. ANNOS
LXIV. ECCLESIIS. PRÆFUISSET. XXXIII.
IN. ACADEMIA. DOCUISSET. XXIV. PUBLICE
PIETATE. MODESTIA. HUMANITATE. ET.
INNOCENTIA. MAXIME. CLARUS. MARIA
HAHNIA. ET. TRES. DE. SENIS. SUPERSTI-
TES. LIBERI. MARITO. PARENTIQVE.
OPTIMO. SANCTISSIMO. DESIDE-
RATISSIMO. CUM. INFINITIS
LACRUMIS.

P. C.

[illegible]

VII.

In Imaginem Ejusd. propè hæc extant:

QUi legis hos vultus, Tarsensem concipe Paulum,
Cuique hoc divorum lumina cuncta Patrum:
Sic tibi ROBERTUS, Erdensis vivet Imago,
Et pariter Vitæ regula justa piæ.

Sanctæ memoriæ benè meritissimi
Præsulis
f.
Johan. Ericus Offermannus. P.P.

CAP. IV.

Inscriptiones in Cœmeterio templi Parochialis sive Oppidani notabiliores.

Augustini Schurffii.

HIc Augustini conduntur frigida membra,
Cognomen Schurffi nobile cujus erat.
Qui Medicus multis aliis præstantior unus,
Ingenio pollens, arte, fideque fuit.
Pastor erat sapiens & publica commoda curans,
Multum igitur tunc profuit ipse scholæ.
Et quia cognovit cœlestia munera Christi,
Justitiâ coluit te Deus alme fide.
Corpore at hic posito, quod spe votisque petebat,
In cœlo fruitur mens bonitate Dei.
DECESSIT ANNO M. D. XLVIII.
DIE. IX. MAII.

Antonii VValtheri.

WAltherus tumulo situs est Antonius iste,
Editus ad quas claræ Mosellæ, juxta

Eximias hujus dotes en candide lector,
Descriptas studio simplicitate habes.
Ingenium, pietas castaque modestia vitæ,
Copia doctrinæ maxima, pacis amor,
Virtutes nativæ illi suæque faventes,
Et decus & vitæ norma fuere viro.
Artibus ingenuis teneramque amando juventam
Traduxit spacium temporis omne sui.
Teque Dei Gnatum constanti voce professus,
Servit in opere, maxime Christe, tuo.
Nunc mens juncta Deo cæli fruatur honore,
Ossa cubant summo vivificanda die.

DECESSIT. EX. HAC. VITA. ANTONIUS WALTHERUS. GRÆCÆ ET. LATINÆ. LINGUÆ. IN. ACADEMIA. VVITEBERG. PROFESSOR ANNO. M. D LVII. DIE. XIII. MENSIS IANUARII

Jacobi Milichii, D.

ANNO. M. D. LIX. DIE 6. NOVEMBR. DECESSIT VIR. CL. IACOBUS. MILICHIUS. DOCTOR ARTIS. MEDICÆ ERUDITIONE ET VIRTUTE EXCELLENS CUJUS LABORES STUDIIS DOCTRINARUM PROFUERUNT, UT ET SCRIPTA. EJUS. OSTENDUNT.

Martini Lutheri, Martini F.

HAc Martinus humo dormit post fata Lutherus,
Cui Pater [illegible] fuit.
Nomen idem cum patre, eadem cum patre [illegible]
Nixa fides meritis, maxime Christe, tuis.

Ecce

Qvæ Meslingero natam de Consule ducens
Annum legitimo junxit amore sibi.
Huic celebrem in [illegible] [illegible] virgine [illegible],
Manserat illis eadem, par amor, una fides.
Nil stabile est terris, [illegible] quinque peregerat annos,
Mors rupit grati vincula conjugii.
Sed nunc [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible]
Pro socero & chara conjuge vota facit,
Lætaturque die quo reddita corpora vitæ
Convenient Christi judicis ante thronum,
Æternumque sibi vultu & sermone fruentur,
Splendida luce nova justitiaque Dei.
OBIIT, ANNO CHRISTI M.D.LXV, DIE III. MARTII.

Michaelis Teuberi, D.

EPITAPHIUM CLARISSIMI VIRI, MICHAELIS TEUBERI JC. CELEBERRIMI, [illegible] DEFUNCTI XV. SEPTEMBR. ANNO M.D.LXXXVI.

Anno dies septem decies [illegible] morte solutus,
Hic prope Teuberus conjuge [illegible] cubat.
Justitiâ clarus, nulli pietate secundus,
Doctior haut quisquam jure in utroque fuit.
Nec tamen hunc pietas, Themis aut doctrina valebat
Morte levare, licet vivere dignus erat.
Sed post ter decies agitur dum [illegible] annos,
Hinc datur vitâ nunc meliore frui.
Nempe [illegible] vitæ dum fila trahebat;
Ergo quisquis amas vivere, disce mori.

Johannis

Johannis Matthæi D.

REVERENDI. VIRI. JOHANNIS. MATTHÆI. SMALCALDENSIS. D. THEOLOGIÆ. ET. TANDEM. POST. VARIA. EXILIA. IN. HAC. ACADEMIA. SS. LITTERARUM. PROFESSORIS. FIDELISSIMI. A. S. M. D. XIIC. SEPTEMB. XVIII. PIE. DEFUNCTI. MAGNO. CUM. STUDIOSÆ. JUVENTUTIS. MOERORE. ELATUM. CORPUS. BEATAM. RESURRECTIONEM. HIC. EXPECTAT.

Munde neges sedem, tamen hæc mihi tumba quietem
Non negat, aut cœlum gaudia: munde vale.

Valentini Guilielmi Forsteri, D.

VALENTINO. GVILIELMO. FORSTERO. J. U. D. ET. PROFESS. PUBL. VALENTINUS. ANNA. MARGARITA. WIHELMUS. CAROLUS. FRIDERICUS. LIBERI. PATRI. OPTIMO. DESIDERATISSIMO. MOERENTES. POS. VIXIT. ANNOS XLVI. PUBLICE. DOCUIT. AN. XIII. OBIIT. IV. KALEND. NOVEMBR. ANNO. A. CHRISTO NATO. cIↄ Iↄ CXX. PIETATE. VIRTUTE. INGENIO. ET. EDITIS. LUCUBRATIONIBUS. SUPERSTES.

Laurentii Fabricii

LAURENTIUS. FABRICIUS. DANTISCANUS. EBRÆÆ. ET. ALIARUM. ORIENTALIUM. LINGUARUM. WITEBERGÆ. ANNOS. XXXVI. PROF. CELEBERRIMUS. BIS. FASCIBUS. *hujus*. ACADEMIÆ. POTITUS. DECANATU. PHILOSOPHICO.

SOPHICO, SEXIES DEFUNCTUS FACULTATIS EIUSDEM, IMO, ET. TOTIUS. ACADEMIÆ SENIOR GRAVISSIMUS. ANNO. ÆTATIS. LXXV PIE EX HAC VITA EGRESSUS AD DIEM XXVIII. APRILIS ANNI. cIↄ. Iↄ. CXXIX. SUB HOC TUMULO GLORIOSUM CHRISTI ADVENTUM EXPECTAT.

Ambrosii Rhodii D.

VIR. CLARISS. ET. EXCELLENTISS. AMBROSIUS. RHODIUS. KEMBERGENSIS. MED. DOCT. ET. MATHEM. SUPER. WITEBERGÆ. PROFESSOR. CELEBERR. MAGNI ILLIUS. TYCHONIS. BRAHEI. DISCIPULUS. [illegible], FASCIBUS. HUJUS. ACADEMIÆ. WITEB. BIS. ORDINARIE BIS. VICARIO. POSITIS. DECANATU. PHILOSOPHICO, SEXIES. DEFUNCTUS. AQUILICIIS. ET. GEODÆTICIS. DE HAC URBE ET. VICINIA. OPTIME MERITUS. ANNO. ÆTATIS LVII. INCHOATI. DIE. VI. XXIV. AUGUSTI. ANNO. M. DC. XXXIII. BEATE. OBIIT. ET SUB HOC MARMORE GLORIOSUM ADVENTUM. CHRISTI. EXPECTAT.

Godofredi Reuteri. D.

DEO. OPT. MAX. SACR. ET. MEMORIÆ. GODOFREDI. REUTERI. JC. ET. ANTECESSORIS. IN. ACAD. WITEB. IN. QUA. FUIT. INTER. ASSESSORES. AMPLISSIMI. ORDINIS. RESPONDIT. AN.

NOS. XVII. PROFESSOR. ORDINARIUS. SVBLE-
CE DOCUIT. ANNOS. X. ET. TOTIDEM. SE-
RENISSIMÆ. ELECTRICI. IN. LICHTENBURG
ET. ILLUSTRISS. ANHALDINÆ. PRINCIPIS. IN
COSWIG. VIDUIS. A. CONSILIIS. FUIT, NON. SI-
NE. MAGNA. INNOCENTIÆ. INTEGRITATIS
DOCTRINÆ. FIDEI. ET. PRUDENTIÆ. LAUDE.
NATUS. EST. BITTERFELDÆ. DIE. XIV. AUGU-
STI. AN. cIↃ IↃ LXXXV. OBIIT. WITEBERGÆ
DIE. XXVII. MENSIS. JUNII. AN. cIↃ IↃ CXXXIII
CUM. IAM. TRES. INTEGROS. MENSES. DE-
CUBUISSET. POST. VII. LIBEROS. QVOS. GE-
NUIT. INSIGNE. PIETATIS. PROBITATIS.
CANDORISQVE. EXEMPLUM. OMNIBUS.
RELINQVENS. CONIUX. M. P.

D. O. M. S.

HIC. ORDO. RERUM. EST. NASCIMUR. ET. DE-
NASCIMVR. FLOREMUS. INTERIMUS. UT. FA-
TUM. TULIT. NEC. ÆVITERNUM. EST. QVIC-
QVID. EXORTUM. SEMEL. QVA. PRÆSCRIPTUM
LEGE. HIC. SIBI. INVENIT. QVIETEM. AN-
TONIUS. CROESIUS. MEDICINÆ. DOCTOR
ET. PROFESS. PUBLICUS. QVI. NATUS. EST
TILSIDÆ, PATRE. CONSULARI. A. C. cIↃ IↃ
XXCIII. D. XV. OCTOBR. OBIIT. D. V. EJUSDEM
MENSIS. A. cIↃ IↃ CXXXVII. MAGNO. TOTIUS
CIVITATIS. DESIDERIO. AC. LUCTU. CUM. EX-
ERCENDA. QVAM. FELICISSIME. ARTE. SUA
MAGNAM. LAUDEM. AC. FAMAM. COMPA-
RASSET. SIBI. ET. ORDINES. OMNES. PRÆTE-
REA.

REA. SINGULARI. CANDORE. MODESTIA. PRO-
BITATE. AD. AMOREM. BENEVOLENTIAM,
ET. SUI. STUDIUM. TUM. INVITANTE. MIRI-
FICE. TUM. FIRMITER. SIBI. OBSTRINXISSET.
ELISABETHA. LORCIA. OPTIME. MERITO.
DESIDERATISSIMO. CONIUGI. PLENA.
MOERORE. ET. LACRIMIS. F. C.

Michaelis Schneideri:

SISTE. VIATOR. ET. QVID. TE. LITERARUM.
HOC. SAXUM. VELIT. ACCIPE. SITUS. HIC. EST.
MICHAEL. SCHNEIDERUS. PHILOS. ET. LIB.
ART. MAG. NEC. NON. PHILOS. PRACT. P. P.
QVI. EX. HAC. NOSTRA. ET. POST. JENENSI.
ACADEMIA. PROFECTUS. LOCUPLETANDAE.
ERUDITIONIS. CAUSSA. INFERIOREM. GER-
MANIAM. BELGIUM. BRITANNIASQVE. AC.
GALLIAS. PERAGRASSET. ATQVE. DOCTIS-
SIMIS. QVIBUSQVE. IBIDEM. AC. CELEBERRIMIS.
VIRIS. NON. PERFUNCTORIE. INNOTUISSET.
IAMQVE. REVERSUS. DOMUM. EX. LINGUA-
RUM. PERITUS. EX. QVIBUS. HEBRAEA. ET. O-
RIENTALES. RELIQVAE. CUM. LATINA. ET.
GRAECA. NOMINANDAE. PRAECIPUE. SUNT.
AD. SUMMUM. IN. THEOLOGIA. GRADUM.
ASPIRASSET. LENTO. ATQUE. ATROCI. MOR-
BO. CORREPTUS. TANDEMQVE. INTER. IPSA.
INITIA. PROFESSORIAE. DIGNITATIS. CUM. PAULLO.
ANTE. DECANATU. COLLEGII. QVEM. ADJUNCTUS.
ANTEA. ACCESSERAT. DECESSISSET. CONFECTUS.
EXTINCTUSQVE. MAGNO. LITERARUM. MALO.
EST. VIGENS. AC. ACERBISSIMUM. SUI. DESIDE-
RIUM.

RVM. MVLTIS. RELINQVENS. MICHAELI. SCHWE-
DERO. ARCHITECTVRÆ. WITTEBERGENSI. QVÆ-
STORI. DESIDERATISSIMO. FILIO. ET. IN. QVO. FILII.
QVAM. FILIVM. LEVAMENTVM. QVÆRIT. ET. PRÆ-
STANTISSIMVM. SOLATIVM. INGRAVESCENTIS
ÆTATIS. AMISIT. TVRBATO. NATVRÆ. ORDINE
MOERENS. P. C. NATVS. EST. [illegible] D. XX
SEPTEMBR. ANNO. CIↃ IↃ C XII. OBIIT. DIE. XIII.
APRIL. A. CIↃ IↃ C XXXIX. CVM. VIXISSET. ANN.
XXVI. MENS. VII.
S. T. T. L.

[illegible] Crullij, D.

HIC. SITVS. EST. CORNELIVS. CRVLLIVS.
ICTVS. ET. ANTECESSOR. QVEM. EXQVISI-
TAM. OB. ERVDITIONEM. PROBITATEM. PRV-
DENTIAM. ALIASQVE. PRÆCLARAS. VIRTV-
TES. VT. BONI. QVIQVE. AC. DOCTI. VIVEN-
TEM. AMARVNT. SINGVLARITER. ITA. NVNC
PRÆPROPERATA. EREPTVM. MORTE. ACERBE.
AC. VEHEMENTER. LVGENT. AC. DOLENT.
NATVS. EST. QVEDLINBVRGI. D. XXIII. DE-
CEMBR. A. C. CIↃ IↃ CI. OBIIT. DRESDÆ. IN. I-
TINERE. D. XVIII. SEPTEMBR. A. CIↃ IↃ C XLI.
NONDVM. QVADRAGENARIVS. ET. DEPOR-
TATVS. DOMVM. HIC. CONDITVS. SEPVL-
TVSQVE. EST. CVM. ANNVM. I. MENS. IV. ET
DOCVISSET. PVBLICE. JVS. ET. IN. ELECTO-
RALI. CVRIA. ECCLESIASTICO. CONSISTO-
RIO. AC. SCABINATV. DEFINIENDIS. DISCE-
PTANTIVM. CONTROVERSIIS. ASSEDIS-
SET. VITVS. OTTHO. ET. MARGARETHA. ELI-
SABETHA.

SARTIIS. PARVI. ET. OPPIDANI. ATQVE. HOC
INFELICIOR. MAGIS. PATRI. OPTIMO. DESIDE-
RATISSIMO. CVLARTE. MATERNA. AVIA.
P. C.

Fridericus Prætorius, D.

HIC. SITVS. EST. FRIDERICUS. PRÆTORIUS.
JCTUS. IN. CUJUS. FUNERE. SI. PER. NATU-
RAM. RERUM. LICERET. PIETATEM. JUSTI-
TIAM. INNOCENTIAM. PROPRIAS. EJUS
VIRTVTES. IDEM. OBIISSE. VERO. SIMI-
LE. SIT. NATUS. EST. GRABOVIÆ. MECKLEN-
BVRGICÆ. DITIONIS. D. XXV. JANUARII. AN.
CHRISTI. CIↃ IↃ XCIV. OBIIT. WITTENBERGÆ.
D. IV. FEBRUARII. ANNO. CHRISTI. CIↃ IↃ CXLII.
CUM. VIXISSET. ANNOS. XLIIX. VT. AMPLISSI-
MO. CANCELLARIATUS. MUNERE. IN. QVED-
LINBURGENSI. AVLA. ESSET. DEFUNCTUS.
ATQVE. EX. EO. HUC. REVOCATUS. CIVILE.
JUS. DOCVISSET. PVBLICE. MENS. IV. ET. DE.
EODEM. IN. SCABINATU. ET. DICASTERIO.
ELECTORALI. RESPONDISSET. SVMMAM. PRV-
DENTIÆ. SOLERTIÆQVE. ET. PROBITATIS.
LAUDEM. POST. SE. RELINQVENS. CHRISTI-
NA. SELFISCHIN. DENUO. VIDUA. ET. ACER-
BISSIMO. ORBITATIS. MALO. INFELIX. MA-
RITO. OPTIMO. DESIDERATISSIMO. LU-
GENS. MOERENSQVE.
P. C.

Christo-

Christophori Wackii, D.

CHRISTO. SERVATORI. MEMORIÆQVE PER-
PETVÆ. CHRISTOPHORI. WACKII. J.C. QVI
F.C. ADVOCATO, CVRIÆ. ELECTORALIS. ET
FACVLTATIS. JVRIDICÆ. ASSESSORI. AN-
HALTINÆ. PRINCIPIS. VIDVÆ. CONSILIA-
RIVS, ET. DEMVM. PROFESS. PVBL. NVLLIS
NON. BONI. ET. VIRI. ET. CONSVLTORIS, ET
PROFESSORIS. PARTIBVS. FVNCTVS. EGRE-
GIÆ. INGENII. DOCTRINÆ, PRVDENTIÆ
JVDICIIQVE. AC. INTEGRITATIS, NON
EXIGVAM. LAVDEM. POST. SE. RELI-
QVIT. NATVS. EST. NVMBVRGI. A. C.
cIↄ Iↄ XCVI. OBIIT. COSWICÆ. ANHAL-
TINORVM. IN. IPSA. ARCE. PRINCI-
PALI. FORTI. APOPLEXIA. PAVCIS. HO-
RIS, EXTINCTUS. CVM. MVNVS. CON-
SILIARII. XIV. PROFESSORIS. VII. AD-
MINISTRASSET. IN. UNIVERSUM. AUTEM
LIII. ANNOS. EGISSET. VIVENS. HEU
MIHI. QVAM. PROPERO. TURBINE. VITAM
HOMINUM. VERSANT. FATA. RAPACIA.
QVAM. CITO. QVÆ. STETERANT. PRÆCI-
PITATA. RUUNT. INTERIM. MORS. VITA
EST. MORTUO. CHRISTO. MARTHA. HEL-
LERIA. INCOMPARABILI. CONJUGI. NEC
OCULIS. TANTUM. SED. IPSA. VITA. DUL-
CIORI. NON. SINE. INGENTIBUS. LACRIMIS
ET. INCREDIBILI. DESIDERIO. QVAM-

CUM-

CELERRIME AD FINEM PERVENIENDI E-
VICTURA CUM EO, SED LACRIMARUM
EXPERS GAUDIA PERPETUA

CHRISTO SACRUM ET IMMORTALI MEMO-
RIÆ CHRISTIANI TAUBMANNI, JCTI PRO-
FESSORIS ACADEMICI PUBLICI, FACUL-
TATIS JURIDICÆ SCABINATUS ELECTO-
RALIS, QVÆ EST ET PROVINCIALIS CURIÆ
LUSATIÆ INFERIORIS ADSESSORIS, QVEM
VIRUM QVOD CVM INTEGRITATE VITÆ
CONSVMMATAM JVRIS ET RERUM
PULCHERRIMARUM OMNIUM SCIENTIAM
CONJVNXERAT, DOCTIOR ORBIS QVA PA-
TET MAXIME TAUBMANNI NOMINIS PATER-
NÆQUE GLORIÆ HEREDEM LEGITIMUM VENE-
RATUR, EOQUE QVOD CUM IN ILLO IN TAN-
TUM FASTIGIUM EVECTA CUM EODEM TAUB-
MANNIA GENS OCCIDIT, VERIS LACRIMIS LU-
GET MOESTA IN TENERÆ ÆTATIS FILIOLA U-
NICE SUPERSTES CHRISTINA ELISABETHA
PATRI SEMPER BENIGNO SEMPER OPTIMO
HOC PIETATIS MONUMENTUM

P. C.

NATUS WITTEBERGÆ [illegible] XXVII SEPTEMBR. A.
CIƆ IƆ XCVII. SUPREMUM OBIIT INTEM-
PESTA NOCTE [illegible] NOVEMBR.
CIƆ IƆC LI

CAP.

CAP. V. & Ult.

Inscriptiones in Cœmeterio suburbano ante portam Elstr., lectu digna.

Laurentii Rhodomanni.

LAURENTIUS. RHODOMANNUS. CHERUSCUS. PROFESSOR. HISTOR. PUBL. QVI. CUM. MEMORIAM. NOMINIS. SUI. PRÆSTANTISSIMIS. GRÆCARUM. LITERARUM. MONUMENTIS. INSCRIPTAM. ORBI. EUROPÆO. VIVUS. SUSPENDISSET. PERFUNCTUS. HOC. TANTILLUM. LOCI. INVENIT. UBI. CORPORIS. RELIQVIAS. CONDERET. PRID. EID. JAN. ANNO. CHRISTI. cIↄ Iↄ CVI. AD. LATUS. MARTHÆ. ADELHEIDIS. FOEMINÆ. PRÆSTANTISSIMÆ.

Friderici Taubmanni.

FRIDERICO. TAUBMANNO. WONSEESATI. FRANCO. VIRO. PIETATIS. ZELO. PUBLICE. NOTISSIMO. LITERARUM. GRÆCARUM. ET. LATINARUM. VINDICI. ACERRIMO. BARBARIEI. EXTIRPATORI. FELICISSIMO. EUROPÆ. TOTIUS. LUMINI. SPLENDIDISSIMO. POETÆ. INCOMPARABILI. ET. HUMANITATIS. IN. CELEBERRIMA. WITTEBERGENSIUM. ACADEMIA. PROFESSORI. CLARISSIMO. MARITO. ET. PATRI. DESIDERATISSIMO. ANNO. CHRISTIANO. cIↄ Iↄ C XIII. DIE. XXIV. MARTII. ÆTATIS. XXXXVIII. PIE. IN. CHRISTO. DEFUNCTO. MONUMENTUM. HOC. VIDUA. ET. LIBERI. MOESTISSIMI. AFFECTU. PIO. ET. GRATO. F. C.

Alius

Adami Theodori Siberi.

CHRISTO. SACRUM. TUMULUS ADAMI THEODORI, ADAMI. SIBERI, F. PROFESSORIS ELOQUENTIAE ROMANAE. ANNO. M. D. CXV.

Georgii Schultzii, D.

SUB. HOC. MONUMENTO. QVIESCIT. VIR. CLARISSIMUS. ATQVE. EXCELLENTISS. DN. GEORGIUS. SCHULTZIUS, LEOBERGA SILESIUS. U. J. D. FACULTATIS. JURIDICAE. ASSESSOR. CURIAE. PROVINCIALIS. ELECTORATUS. SAXON. ADVOCATUS. ET. PRACTICUS. NEC. NON. ILLUSTRISS. ET. GENEROSISSIMORUM. COMITUM. BARBIENSIUM. QVONDAM. CANCELLARIUS. ET. CONSILIARIUS. QVI. NATUS. EST. LEOBERGAE. IN. SILESIA. ANNO. A. NATO. CHRISTO. M. D. XCIX. D. II SEPTEMBR. MORTUUS. VERO. D. V. OCTOBR. WITEB. AN. M. DC. XXXIV.

Johannis Georgii Pelshoferi, D.

HIC. ORDO. RESTAT. QVICQVID. FACTUM. EST. SEMEL. MORTALITATIS. CONTINETUR. LEGIBUS. NIHIL. FUTURUM. VIX. QVOD. ESSE. COEPERAT. INDE. HIC. SITVS. EST. JOHANNES. GEORGIUS. PELSHOFERUS. QVEM. ERUDITIO. EXCELLENS. ET. [illegible] IN. ACADEMIAE. HUJUS. CLARISSIMAE. LUCEM. EVEXERVNT. UT. INTER. PATRES. AC. PROFESSORES. CAETEROS. MEDICINAM. DOCERET. PUBLICE. EXERCERETQVE. QVO. MUNERE. FUNCTUS. IPSOS. X. ANNOS. INDUSTRIA.

AC. DEXTERITATE. SUMMA; ET. SIBI. NON. FALSUM. NOMINIS. AC. FAMÆ, ET. LOCO QUEM. TENUIT. HAUD. VULGARE. DECUS COMPARAVIT, NATUS EST. GRÆZII. IN. STYRIA. A. CIƆ IƆ XCIX. OBIIT. WITTENBERGÆ D. XI. JULII. A. CIƆ IƆC. XXXVII. ANNA. VIDU-RA. MARITO. DESIDERATISSIMO. ET. IN-COMPARABILI, MOERENS POSUIT.

Arnoldi Spilli, D.

D. O. M. S. HUMANA CUNCTA. TEMPUS. UMBRA VANITAS, ET. SCENÆ IMAGO. ET. VERBO: UT ABSOLVAM, NIHIL. HIC. SITUS EST. ARNOLDUS. SPILL. J.U.D. QUI. CUM. EGREGIAM. DOCTRINAM. ACQUISIVERIT. SIBI. FACTUM EST. UT. OB. ANIMI. DEXTERITATEM. IN. ORDINEM. ADVOCATORUM. CURIÆ. ELECTORALIS SAXONICÆ. AC. COLLEGIUM. ASSESSORUM. FACULTATIS JURIDICÆ. WITTEBERGENSIS. FUERIT ALLECTUS. NATUS IS EST. HANNOVERÆ. BRUNSVIGORUM. AN. M. DC. VIII. DIE. II. [illegible] COSTES, PRÆMATURE DENATUS. WITTEBERGÆ D. VI. SEPTEMBR. AN. M. DC. XXXVII. [illegible] FAMA. SUPERSTES PERPETUO, CUI MONUMENTUM HOC. UXOR. VIDUA. ANNA. DOROTHEA. [illegible] BERIA, CUM. FILIOLA. EX. DUABUS. UNICA. SUPERSTITE. ANIMI. MOERORE. PLENA. AC. PERTURBATIONE. POSUIT. UT. SIBI. SOLATII. [illegible] TIUM. TU. AUTEM. VIATOR. MORTALITATIS HABERES. SPECULUM. DEFUNCTIQUE FAVERES CINERIBUS.

Liber II. explicit.

Anno...

APPENDIX.

AUCTORIS Filia alia quædam qualiacunq; hactenus Edendaq; cum Deo, propediem.

Alia:

Meditationum de bene vivendi beateq; moriendi ratione [illegible] Versio Germanica An. 1636.

Tabula in [illegible] Grammat. Ebr. gen. Martini Trostii, nec non totam Arabicam Thomæ Erpenii: ann. 1637.

Martini Trostii Grammatica Ebræa, eademq; Universitatis recognita & locupletata, &c. an. 16[illegible]. Edita secundum 1649. Cui accessit Appendix, sub titulo: Hypotyposis harmonica Linguar. Orient. Chaldææ, Syræ Arabicæq; cum matre Ebræa.

Diatriba de divino nomine Elohim, in puncto Controversiæ de S. S. Trinitate &c. contra Judæos, Photinianos, Pontificios, Calvinianos, & novatores nonnullos anno 1647. Edit. secundum anno 1650.

Assertio de Traduce, [illegible], sententia [illegible] oppositaq; contra Traducianorum [illegible] an. 1648.

Christianus non-Christianus; descriptus dictusq; publicè in abdicatione Rectoratûs Academici 1648.

Chaldaismus & Syriasmus, i.e. Præcepta utriusque Linguæ, in harmonia ad Ebræam, superiora: accessit Lexici utriusq; Linguæ Compendium an. 1651.

I. Epistola S. Johannis Catholica Syriacè, cum Versione Latina, &c. 1652

Manualis Concordantiarum Ebræo-Biblicarum, Cl. Joh. Buxtorfi Prodromus. anno 1629.

Beatus Homo: sive Notæ in Psalmum primum, maximè Philologicæ. &c. anno 1634.

Dissertatio de Cabbalismo maximè Ebræorum: una cum Appendice de Hieroglyphico Sinaico Kircheriano. anno 1655.

Athenæ; Itemqve Inscriptiones Wittebergenses hac vice editæ: Libri II. anno 1655.

Edenda.

Arabismus, h. e. Præcepta Lingvæ Arabicæ, in harmoniâ ad Ebræa, Chaldæa, Syraq; superiora: unà cum Compendio Lexici Arabici.

In Psalmos pœnitentiales, qvi vocantur vulgò VII. Notæ breviusculæ philologicæ.

In Psalmos Graduum, qvi vocantur, XV. Notæ breviusculæ philologicæ.

Canonum Philologicorum Centuria, de Harmonia Lingvar. Orient. Ebrææ, & ex parte Chaldææ, Syræ Arabicæq;

Jephtæ Filia non-immolata: Exercitatio in Judic. Cap. XI.

Manuale Concordantiarum Ebræo-Biblicarum Cl. Johannis Buxtorfi.

Bibliotheca Orientalis: sive Idea pleni Systematis Lingg. Orient. Ebrææ, Chaldææ, Syræ, Arabicæ, &c.

Symboli Apostolici Epitome brevis & succincta Scholastico-Theologica.

Digitized by Google

INDEX
LIBRI I. ATHENARUM

A

Digitized by Google

Ele-

Johannes

N.

O.

P.

Q.

R.

S.

[illegible]

Digitized by Google

INDEX

LIBRI II. INSCRIPTIONUM.

A.

Andreas

Johannes

Digitized by Google

Rab-

Emendanda:

Pag. [illegible] & 15. [illegible] pag. 6. [illegible] scribe [illegible] & pag. 7. lin. [illegible] post *fere* scribe *quorum bassi* pag. 8. [illegible] post [illegible] *Capella B. Mariæ Virg. in cœmeterio* [illegible] p. 10. lin. [illegible] scr. [illegible] lin. ult. pro [illegible] scribe *B. Mariæ Virg.* pag. 12. lin. [illegible] scribe [illegible] lin. [illegible] scribe *[illegible]* lin. 28. *colere.* p. 18. lin. [illegible] post *Cap.* [illegible] adde [illegible] *infra Cap. III.* [illegible] ult. scribe [illegible] pag. [illegible] lin. [illegible] [illegible] *numerus* 4. pag. [illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] pag. [illegible] lin. [illegible] *bine.* p. [illegible] lin. [illegible] post [illegible] scr. *fere.* pag. [illegible] lin. 19. scr. [illegible] pag. [illegible] lin. ult. scr. [illegible] p. [illegible] lin. ult. scr. *Mergethemii.* p. 107. lin. 7. scr. [illegible]*antis.* p. 119. lin. 18. scr. *quibusdam.* p. 118. lin. [illegible] scr. *E*[illegible]*cu.* p. 119. lin. 28. scr. [illegible] p. 120. lin. 14. scr. [illegible] p. [illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] p. [illegible] lin. 9. scr. *La*[illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] p. [illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] p. [illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] p. [illegible] lin. [illegible] scr. *Methodio*, p. 146. lin. 6. scr. [illegible] lin. 9. & [illegible] scr. [illegible] [illegible] p. [illegible] lin. [illegible] scr. *atq.* lin. ult. scr. [illegible] p. [illegible] lin. ult. scr. *Georgij* p. 173. lin. [illegible] [illegible] D. p. [illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] p. [illegible] lin. [illegible] scr. [illegible] p. [illegible] lin. 10. [illegible] *Cratij. D.* p. 188. lin. [illegible] [illegible] *Lic.* p. [illegible] lin. [illegible] p. [illegible] lin. 4. omissus [illegible] titulus: *Christianus* [illegible] *D.*